

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 19 december 2024
ONS KENMERK 1625965
BEHANDELD DOOR Y. van Brenk
TELEFOON (035) 629 2384
BIJLAGEN 1
BETREFT Voortgangsrapportage Integraal Veiligheidsplan 2023 - 2026

Geachte raadsleden,

Met deze brief bieden wij u de voortgangsrapportage aan van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 (bijlage 1). De voortgangsrapportage geeft een actueel overzicht van het veiligheidsbeeld in Hilversum, gebaseerd op politiecijfers over de periode januari tot en met september 2024, de Veiligheidsmonitor 2023 en de behaalde resultaten en voortgang op de prioriteiten die zijn vastgesteld in het IVP. Een gedetailleerd veiligheidsbeeld valt te lezen in de voortgangsrapportage. Een beknopte weergave is in deze brief te lezen.

De rapportage bespreekt de trends, ontwikkelingen, voortgang en de vooruitblik binnen de vier prioriteiten: georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, maatschappelijke onrust en drugshandel op straat. De cijfers van het vierde kwartaal worden meegenomen in het volledige beeld over het jaar 2024 tijdens de raadsinformatieavond op 4 februari 2025.

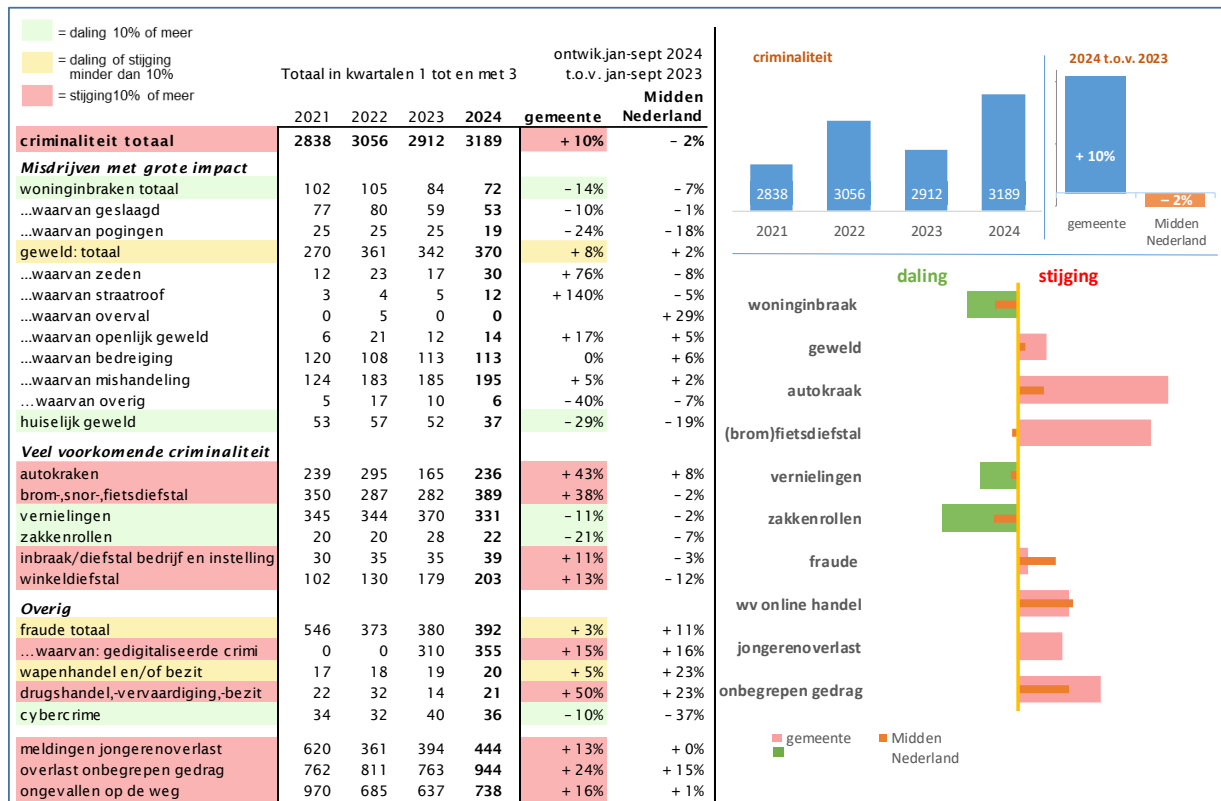
Veiligheidsbeeld van Hilversum

Uit het veiligheidsbeeld blijkt dat Hilversum een veilige en aangename woonplaats is, met een hoge leefbaarheid en een brede inzet op veiligheid en handhaving van de openbare orde. De leefbaarheid in de wijken blijft hoog met een stabiele score van 7,6 voor leefbaarheid en een score van 7,5 voor het algemene veiligheidsgevoel onder inwoners.

Tegelijkertijd vragen trends in specifieke criminaliteitsvormen onze nadrukkelijke aandacht. Het aantal geregistreerde incidenten in Hilversum is in de eerste drie kwartalen van 2024 met 10% gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2023; van 2.912 naar 3.189 incidenten (zie tabel 1). Waar de totale registraties van het hele jaar in de afgelopen jaren stabiel bleven (3.924 in 2021, 4.046 in 2022 en 4.002 in 2023), is in 2024 daarmee nu al een opwaartse trend te zien. De stijging komt voornamelijk door de toename van digitale criminaliteit, autokraak en fietsendiefstal en drugshandel, -vervaardiging en -bezit. De stijging wordt deels verklaard door de intensievere inzet van veiligheidspartners op de prioriteiten, wat heeft geleid tot een beter zicht op de problematiek en een toename van politiecijfers. Daarnaast speelt de groeiende aangifte- en meldingsbereidheid een rol.

Om de veiligheid en leefbaarheid te versterken, vergroten wij de zichtbaarheid van handhaving in de wijken en werken we verder aan het stimuleren van aangifte- en meldingsbereidheid. Daarnaast worden

preventieve maatregelen tegen criminaliteit en veiligheidsrisico's genomen en wordt gezorgd dat nazorg aan slachtoffers goed geregeld is. De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven, organiseert voorlichtingscampagnes en versterkt zowel formele als informele netwerken in de wijken. Ook voert de politie intensievere surveillance uit en werkt zij nauw samen met partners in de wijken. Het OM werkt met de gemeente en politie samen aan een integrale aanpak, waarbij strafrecht en bestuursrecht worden gecombineerd om problematische situaties aan te pakken.

Tabel 1. Vergelijking Veiligheidsbeeld Q1-Q3 2024 met Q1-Q3 2023

Stijgende trends

Opvallend is de 50% stijging in drugshandel, -vervaardiging en -bezit, in vergelijking met 23% stijging in Midden-Nederland. Wanneer de bredere trend over meerdere jaren wordt bekeken, is er echter geen consistente stijging zichtbaar: eerdere jaren kenden zelfs hogere aantallen. Hoewel het aantal registraties beperkt is (van 14 naar 21), kan deze stijging waarschijnlijk (deels) worden verklaard door een intensievere handhaving en een focus op drugshandel in het IVP. Verder heeft een grotere meldingsbereidheid van inwoners, gestimuleerd door voorlichtingscampagnes, mogelijk verder bijgedragen aan een toename in geregistreerde incidenten.

Digitale criminaliteit blijft een aandachtspunt met een toename van 15% in 2024, vrijwel gelijk aan de stijging van 16% in Midden-Nederland. Door de toenemende digitalisering van de samenleving worden criminelen in staat gesteld meer cyberaanvallen, phishing en online oplichting te plegen. Ondanks voorlichtingscampagnes blijft de digitale weerbaarheid van burgers en organisaties een uitdaging, mede doordat niet iedereen gebruik maakt van beveiligingsmaatregelen zoals tweestapsverificatie. Ook hier speelt de toegenomen meldingsbereidheid een rol, aangezien meer mensen incidenten zoals online fraude melden.

De cijfers laten een stijging zien in zedenzaken en straatroven in Hilversum, hoewel het om beperkte aantallen gaat. Het aantal zedenzaken steeg van 17 naar 30 (76%) en het aantal straatroven van 5 naar 12 (140%). Ondanks het beperkte aantal incidenten gaat het om ingrijpende gebeurtenissen die impact hebben op slachtoffers en de gemeenschap. De gemeente en politie zetten daarom in op meer

zichtbaarheid, slachtofferondersteuning, gerichte opsporing en zichtbare handhaving om verdere toename te voorkomen. Daarnaast worden deze fenomenen nauwkeurig gevolgd voor betere duiding.

Het aantal diefstallen van bromfietsen, snorfietsen en fietsen steeg met 38%, terwijl Midden-Nederland een daling van 2% zag. Door de populariteit van dure elektrische fietsen groeit het mobiel banditisme. In Nederland zien we een toename van rondtrekkende criminele groepen en er zijn nu ook signalen dat deze activiteiten op meerdere locaties in Hilversum plaatsvinden. Daarnaast speelt de toegenomen meldingsbereidheid een rol. Duurdere elektrische fietsen zijn vaak verzekerd, wat leidt tot meer aangiften van diefstallen om aanspraak te maken op schadevergoedingen. De gemeente en politie zetten in op preventieve maatregelen zoals campagnes, buurtpreventiegroepen en een lichtkar bij het station. Tegelijkertijd worden repressieve acties uitgebreid met extra surveillance, inzet van politie en boa's en mogelijk een lokfiets. Daarnaast wordt onderzocht waarom het aantal diefstallen in Hilversum stijgt terwijl het in de regio daalt.

Het aantal autokraken steeg eveneens, met 43% ten opzichte van de 8% stijging in de regio Midden-Nederland. Deze incidenten vinden vooral plaats in het centrum, voornamelijk rondom parkeergarages. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door onvoldoende preventieve maatregelen, zoals cameratoezicht en goede verlichting, waardoor parkeergarages een aantrekkelijk doelwit zijn. Automobilisten laten onbedoeld waardevolle spullen zichtbaar achter in hun voertuigen, wat het risico op autokraken vergroot en het belang van preventieve maatregelen benadrukt. De gemeente voert gesprekken met de beheerders van de garages om maatregelen te treffen die de veiligheid verbeteren en werkt daarnaast samen met de politie aan extra toezicht en bewustwordingscampagnes om zowel preventie als handhaving te versterken.

Prioriteiten en voorlopige resultaten integraal veiligheidsplan

Ondermijning

Op het gebied van georganiseerde ondermijnende criminaliteit blijft Hilversum zich richten op het versterken van de informatiepositie en de weerbaarheid van betrokken instanties. Het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) en de Wet BIBOB blijven hierin een centrale rol spelen, net als de ondersteuning en weerbaarheid van jeugd door preventieve programma's om jonge aanwas binnen criminele netwerken tegen te gaan. Daarnaast blijft de zorgsector kwetsbaar voor ondermijning; het bundelen van expertise met handavings- en zorgorganisaties staat hierin centraal. De aanpak is echter complex, mede door beperkingen op het gebied van privacywetgeving, die het delen van informatie tussen betrokken partijen bemoeilijken. Ook de aanpak van mensenhandel blijft onverminderd aandacht vragen, waarbij de focus blijft op samenwerking met de Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC) en verbeterde signalering, zodat uitbuiting binnen de regio sneller wordt aangepakt en slachtoffers tijdig hulp krijgen. Deze maatregelen helpen om criminele invloeden te beperken en de weerbaarheid van onze stad te vergroten.

Digitale veiligheid

Binnen de prioriteit van digitale veiligheid is afgelopen periode ingezet op het vergroten van digitale weerbaarheid en het versterken van de preventieve kennis en vaardigheden van specifieke doelgroepen. Het Digital Child Rights-onderzoek, trainingen mediawijsheid door Beeld & Geluid en de jaaragenda Digitale Veiligheid Gooi en Vechtstreek vormen hierbij een stevige basis in bewustwording en preventie. In 2025 gaat Hilversum zich breder richten op het verkleinen van de risico's op digitale oplichting bij ouderen, het vergroten van digitale bewustwording bij kinderen, het tegengaan van het ronselen van jongeren en het versterken van de cyberweerbaarheid van ondernemers. Naast preventieve initiatieven komt er meer aandacht voor nazorg, handhaving en repressie om de impact van digitale criminaliteit verder te beperken. Ook wordt de online verwevenheid van jeugdgroepen in de ondermijnende criminaliteit onderzocht. Samen met het RIEC, OM, Belastingdienst, politie en de gemeente brengt Hilversum in kaart waar jongeren zich online bewegen, welke platformen zij gebruiken en welke vormen van groepen en criminaliteit hiermee gepaard gaan. Deze analyse helpt om risicogedrag vroegtijdig te

signaleren en gerichte interventies in te zetten, waarmee Hilversum zowel digitale weerbaarheid als sociale veiligheid bevordert.

Maatschappelijke onrust

Hilversum ervaart relatief weinig maatschappelijke onrust, ondanks landelijke trends waarin polarisatie en desinformatie toenemen. De rust in Hilversum is grotendeels te danken aan sterke samenwerkingen met partners. Religieuze gemeenschappen, waaronder moskeeën en kerken, evenals buurtverenigingen, maatschappelijke organisaties, jongerenwerk, wijkregisseurs, serviceclubs, ondernemers, scholen en welzijnsorganisaties, vervullen een belangrijke rol bij het versterken van sociale cohesie en het vroegtijdig signaleren van spanningen. Ook zijn verschillende gemeenschappen samen met de gemeente vertegenwoordigd in het Bondgenotenoverleg, waar (actuele) maatschappelijke opgaven en kwesties met elkaar worden besproken. De relatie met de partners op het Media Park is intensief, waarbij dit jaar verdere stappen zijn gezet in de versterking van de veiligheid door het vastleggen van duidelijke veiligheidsafspraken, het opstellen van een risicoprofiel, een vaste overlegstructuur en verbeterde samenwerking tussen betrokken partijen. Deze aanpak draagt gezamenlijk bij aan een stabiel en veilig Media Park.

Het vernieuwde handelingskader voor demonstraties en de Verbindingsgroep van de politie ondersteunen een vroegtijdige signalering en gecontroleerde begeleiding bij evenementen en demonstraties. In 2025 zal de gemeente Hilversum de aanpak verder versterken met het initiatief 'Verkenning Maatschappelijk Ongenoegen', in samenwerking met het zorg- en veiligheidsdomein en de inwoners van Hilversum. Dit initiatief richt zich op het beter in kaart brengen van onderliggende zorgen, gevoelens van onvrede en de dynamieken binnen de Hilversumse samenleving. Door samen met inwoners te onderzoeken waar deze zorgen vandaan komen, wil de gemeente niet alleen de oorzaken van maatschappelijke onrust beter begrijpen, maar ook concrete maatregelen ontwikkelen die bijdragen aan vertrouwen, stabiliteit en sociale cohesie. Hierbij is het versterken van de verbinding tussen inwoners en overheid van belang, evenals het benutten van het krachterspel binnen de samenleving. Het initiatief stimuleert een sterker samenspel door onderlinge dynamieken waar te nemen, bespreekbaar te maken en te verbinden, met als doel wederzijds begrip en de maatschappelijke samenwerking te verbeteren.

Aanpak drugshandel

Het aanpakken van drugshandel en overlast is een groot maatschappelijk probleem waar moeilijk grip op te krijgen valt. Daarvoor is een langdurige aanpak nodig en een intensieve samenwerking met verschillende partners. Dit jaar zijn de eerste stappen gezet om de informatiepositie te verbeteren en gerichte aanpakken te ontwikkelen. Samen met de politie en partners binnen de coffeeshopbranche is geïnvesteerd in samenwerking om overlast te verminderen en de veiligheid te vergroten. In het komende jaar ligt de nadruk op de uitvoering van intensievere maatregelen. De aanpak wordt versterkt door frequente controles op hotspots, waarbij indien nodig bestuurlijke maatregelen worden toegepast, zoals gebiedsverboden, dwangsommen en sluiting van drugspanden. Ook de aandacht voor digitale platforms wordt versterkt: digitale experts zullen toezien op onlinekanalen, waar steeds vaker bestellingen van drugs worden geplaatst. Een speerpunt binnen deze aanpak is de doorverwijzing van jongeren die het drugsverbod overtreden naar Bureau Halt. Door jongeren via educatieve trajecten te confronteren met de gevolgen van hun gedrag en begeleiding te bieden, wordt vroegtijdige interventie mogelijk zodat de kans verdere afglijding in de criminaliteit afneemt.

Verder start er een project om de algemene meldings- en aangiftebereidheid onder inwoners en ondernemers te vergroten, zodat signalen sneller en effectiever kunnen worden opgevolgd. Ook heeft Hilversum de bestaande intentieverklaring om jonge aanwas binnen (georganiseerde ondermijnende) criminaliteit aan te pakken geëvalueerd en geactualiseerd. In samenwerking met scholen, politie, Halt en het sociaal domein worden signalen van criminele betrokkenheid bij jongeren vroegtijdig opgespoord en

aangepakt. Naast preventieve interventies, zoals bewustwordingscampagnes en voorlichting voor jongeren, ouders en docenten, blijft repressie en toezicht door politie een belangrijk onderdeel om de zichtbaarheid van criminaliteit en onveiligheid aan te pakken.

Hilversum zet concrete stappen in het versterken van de veiligheid, het aanpakken van ondermijning, drugshandel en overlast en in digitale- veiligheid en weerbaarheid. Tegelijkertijd zijn de opgaven omvangrijk en is een langjarige aanpak nodig. In de komende jaren wordt daarom aan de hand van het integraal veiligheidsplan (IVP) intensief verder gewerkt aan deze opgaven met de politie, OM, de veiligheidsregio, ketenpartners en maatschappelijke partners.

Raadsinformatieavond 4 februari 2025

U bent al uitgenodigd voor de raadsinformatieavond van 4 februari 2025, waarin het volledige veiligheidsbeeld van 2024 inclusief aanpak en resultaten wordt gepresenteerd en hierover verder met u in gesprek wordt gegaan. Via deze brief wil ik u hiervoor nogmaals van harte uitnodigen.

Hoogachtend,

de burgemeester van Hilversum

dr. ir. G.M. van den Top

Voortgangsrapportage Integraal Veiligheidsplan 2023 – 2026
Gemeente Hilversum

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel	3
1.2 Leeswijzer	3
2. Veiligheidsbeeld	4
2.1 Overzicht van Veiligheidsbeeld.....	4
2.2 Veiligheidsmonitor Hilversum 2023	8
3. Voortgang op prioriteiten.....	10
3.1 Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	10
Belangrijkste trends en ontwikkelingen	10
Voortgang en vooruitblik van de ambities tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit ..	10
3.2 Digitale veiligheid	14
Belangrijkste trends en ontwikkelingen	14
Voortgang en vooruitblik van de ambities op het gebied van digitale criminaliteit.....	15
3.3 Maatschappelijke (on)rust.....	17
Belangrijkste trends en ontwikkelingen	17
Voortgang en vooruitblik van de ambities op het gebied van maatschappelijke onrust	17
3.4 Drugshandel op straat	20
Belangrijkste trends en ontwikkelingen	20
Voortgang en vooruitblik van de ambities op het gebied van drugshandel op straat	20
4. Conclusie	23

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Deze voortgangsrapportage biedt een actueel overzicht van de tussenresultaten van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 in Hilversum en evalueert de voortgang op de gestelde prioriteiten en maatregelen. Het IVP functioneert als sturingsinstrument waarbij de gemeente en haar partners nauw samenwerken om de veiligheid in Hilversum en de regio te versterken. Hierbij zijn de prioriteiten uit de Regionale Veiligheidsstrategie vertaald naar lokaal beleid.

Hilversum werkt intensief samen met regionale partners aan een integrale aanpak van criminaliteit en veiligheid, met speciale aandacht voor het zichtbaar maken van verborgen criminaliteit. Een hogere meldingsbereidheid geeft een completer beeld van veiligheidsrisico's en maakt gerichte acties mogelijk. Wel kan een stijgend aantal meldingen een vertekend beeld geven; een toename in geregistreerde incidenten wijst niet altijd op een daadwerkelijke stijging van de criminaliteit. Deze rapportage biedt inzicht in de voortgang van de prioriteiten en ondersteunt de gemeente, politie en het Openbaar Ministerie (OM) bij het identificeren en bijsturen van knelpunten. Bovendien wordt dit document gebruikt als voorbereiding op de raadsinformatieavond op 4 februari 2025.

1.2 Leeswijzer

Deze voortgangsrapportage geeft een overzicht van de huidige stand van zaken in de uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026. De rapportage bespreekt trends, ontwikkelingen, behaalde resultaten en knelpunten binnen de vier prioriteiten: georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, maatschappelijke onrust en drugshandel op straat.

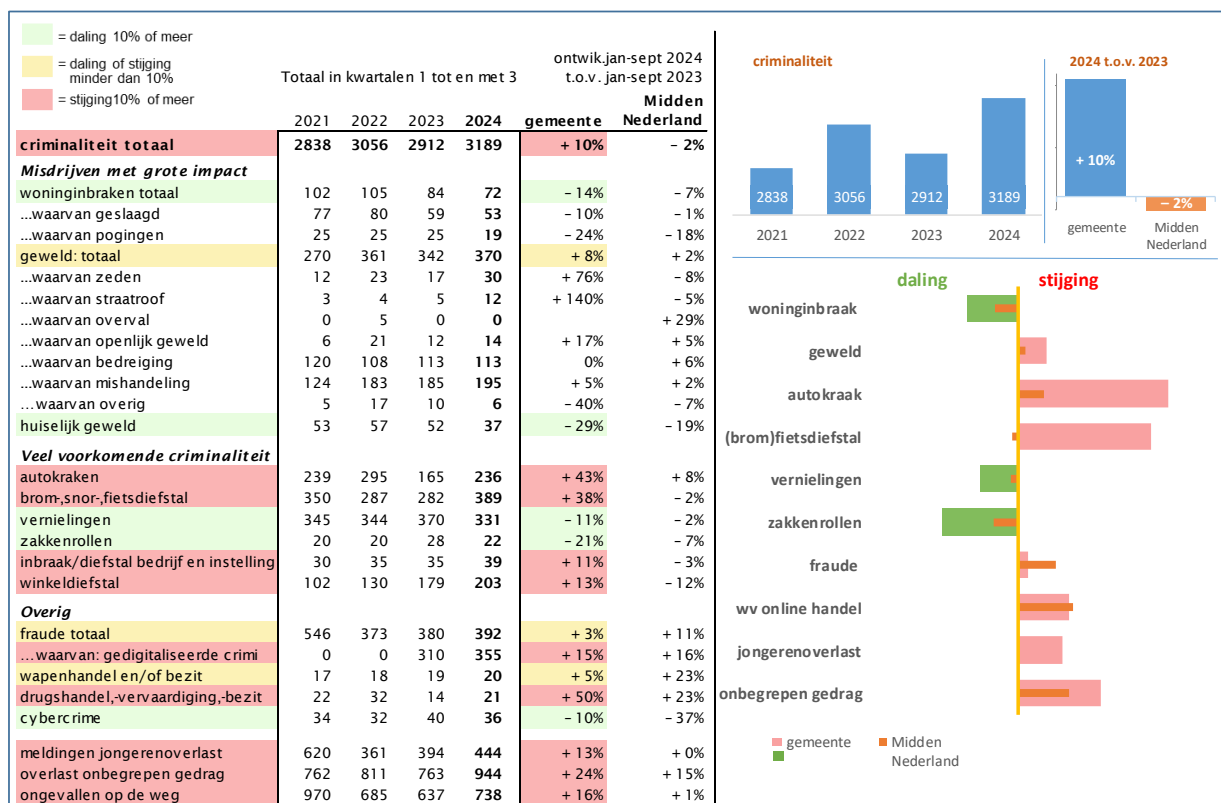
Daarnaast bevat het adviezen voor eventuele bijsturing en verduidelijkt het de aandachtspunten voor de komende periode. De voortgang toont aan dat Hilversum op koers ligt en zich actief inzet voor het behoud van een veilige gemeente. De rapportage dient als sturingsinstrument voor de gemeente en haar partners om het veiligheidsbeleid verder te optimaliseren.

2. Veiligheidsbeeld

Voordat de voortgang inzichtelijk wordt gemaakt, is het van belang eerst te kijken naar het veiligheidsbeeld in Hilversum. Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de veiligheidssituatie in Hilversum gedurende de eerste drie kwartalen van 2024. De criminaliteitscijfers van januari tot september 2024 worden vergeleken met dezelfde periode in 2023. De cijfers zijn afkomstig uit politierapportages en omvatten alle geregistreerde incidenten, zoals aangiften en meldingen van overlast.

2.1 Overzicht van Veiligheidsbeeld

In de eerste drie kwartalen van 2024 steeg het aantal geregistreerde incidenten in Hilversum naar 3.189, een toename van 10% ten opzichte van de 2.912 incidenten in 2023 over dezelfde periode. Deze stijging komt voornamelijk door de toename van digitale criminaliteit, autokraak en fietsendiefstal en drugshandel, -vervaardiging en -bezit. Hoewel het totaal aantal geregistreerde incidenten in voorgaande jaren stabiel bleef (3.924 in 2021, licht gestegen naar 4.046 in 2022 en daarna afgenomen naar 4.002 in 2023), laat 2024 dus een lichte opwaartse trend zien.

Tabel 1. Vergelijking Veiligheidsbeeld Q1-Q3 2024 met Q1-Q3 2023

Opvallende stijgingen

De recente stijging in criminaliteit vereist extra aandacht van de gemeente, politie en het Openbaar Ministerie. Verschillende categorieën laten een duidelijke toename zien, wat vraagt om een gezamenlijke aanpak. Opvallend is de 50% stijging in drugshandel, -vervaardiging en -bezit, in vergelijking met 23% in Midden-Nederland. Wanneer we de bredere trend over meerdere jaren bekijken, zien we echter geen consistente stijging: eerdere jaren kenden zelfs hogere aantallen. Hoewel het aantal registraties beperkt is (van 14 naar 21), kan deze stijging deels worden verklaard door een intensievere handhaving en een focus op drugshandel in het IVP. Verder heeft een grotere meldingsbereidheid van inwoners, gestimuleerd door voorlichtingscampagnes, mogelijk verder bijgedragen aan een toename in geregistreerde incidenten.

Geweldsincidenten en maatschappelijke onrust

Het aantal registraties van geweldsincidenten nam met 8% toe, waarbij vooral zedendelicten en straatroven toegenomen zijn. Incidenten van openlijk geweld stegen eveneens, terwijl andere categorieën zoals mishandeling en bedreiging stabiel bleven. De categorie 'overige incidenten' daalde. Door de daling in de categorie 'overig' is het mogelijk dat bepaalde incidenten nu onder andere geweldsvormen worden geclassificeerd, wat naast de totale stijging van 8% ook bijgedragen kan hebben aan de toename in specifieke geweldscategorieën.

Het merendeel van deze incidenten doet zich voor in het centrum, vaak tijdens uitgaansnachten. Om de veiligheid te waarborgen, werkt de gemeente nauw samen met partners via het vernieuwde Convenant Veilig Uitgaan, waarin afspraken zijn gemaakt over toezicht, toelatingsbeleid en het gebruik van collectieve horecaontzeggingen voor veelplegers. De politie, BOA's en beveiligers zijn zichtbaar aanwezig in het horecagebied en horecaportiers voldoen aan beveiligingseisen om overlast te voorkomen. Daarnaast gelden maatregelen voor verantwoord alcoholgebruik en het weren van drugs en wapens, waarbij horecaondernemers incidenten direct melden aan de politie. De gemeente investeert verder in de kwaliteit en netheid van het uitgaansgebied, zoals cameratoezicht in het centrum bijdraagt tijdens piekmomenten voor snelle interventie.

Fietsendiefstal en autokraak

Het aantal diefstallen van bromfietsen, snorfietsen en fietsen steeg met 38%, terwijl Midden-Nederland een daling van 2% zag. Volgens de politie dragen populariteit van dure elektrische fietsen en de vraag naar tweedehands e-bikes en onderdelen hieraan bij. Daarnaast speelt de toegenomen meldingsbereidheid een rol. Duurdere elektrische fietsen zijn vaak verzekerd, wat leidt tot meer aangiften van diefstallen om aanspraak te maken op schadevergoedingen. Een mogelijke factor dat invloed heeft op de geregistreerde cijfers is de intensieve handhaving door de gemeente op fietsen. Er wordt actief gecommuniceerd om inwoners bewust te maken van de mogelijkheid om opgehaalde fietsen terug te halen. Toch blijkt dat een deel van de niet-opgehaalde fietsen vaak als gestolen wordt opgegeven, wat kan bijdragen aan een vertekend beeld in de cijfers.

Het aantal autokraken steeg eveneens, met 43% ten opzichte van de 8% stijging in de regio Midden-Nederland. Deze incidenten vinden vooral plaats in het centrum, voornamelijk rondom parkeergarages. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door het ontbreken van effectieve preventieve maatregelen, zoals cameratoezicht en goede verlichting, waardoor parkeergarages een aantrekkelijk doelwit blijven. Veel automobilisten dragen onbedoeld bij aan het probleem door waardevolle spullen zichtbaar achter te laten in hun voertuigen, wat criminelen aantrekt. Daarnaast lijkt er in deze risicogebieden sprake te zijn van onvoldoende zichtbaar toezicht door politie en boa's, wat de gelegenheid voor autokrakers kan vergroten.

Om deze stijgingen in zowel fietsendiefstal als autokraken aan te pakken, hebben we eerder dit jaar verschillende preventieve maatregelen genomen, zoals het waarschuwen van de WhatsApp Buurtpreventiegroepen en het delen van video's op sociale media. Verder is er nauw samengewerkt met de politie en is het toezicht in risicogebieden versterkt. Ook worden inwoners actief voorgelicht over hoe zij hun voertuigen beter kunnen beveiligen. Voor fietsendiefstal is een lichtkar op het station geplaatst en wordt onderzocht of gestart kan worden met het inzetten van lokfietsen om de situatie verder aan te pakken.

Overlast door onbegrepen gedrag

Overlast door onbegrepen gedrag steeg met 24% in Hilversum, vergeleken met 15% in de regio. Factoren zoals afname in zorgondersteuning en een gebrek aan passende woonvormen dragen bij aan deze stijging. Veel inwoners met complexe problematiek worden met medicatie naar huis

gestuurd, vaak zonder voldoende begeleiding. Daarnaast spelen ook spanning, eenzaamheid, moeite om mee te komen in de samenleving, verslaving, trauma en andere factoren een rol bij onbegrepen gedrag. Het blijkt dat de stijging ook wordt beïnvloed door individuele gevallen die veel meldingen veroorzaken. Om deze problematiek aan te pakken, werkt Hilversum samen met partners in zorg, veiligheid en welzijn voor een snellere triage en een gerichte aanpak van onbegrepen gedrag, met als doel de capaciteit en samenwerking te verbeteren en de financiële en wettelijke kaders helder te maken voor professionals.

De definitie van verward gedrag varieert per melding en invoerende collega bij de politie. De E33-code wordt soms als verzamelcode gebruikt, ook voor meldingen die niet altijd direct met verward gedrag samenhangen. Bij meldingen van strafbare feiten of specifieke overlastsituaties wordt een andere code toegepast, maar wanneer een passende code ontbreekt, kan alsnog E33 worden toegekend. De stijging in het aantal meldingen wordt mede verklaard door verbeteringen in de registratie en inspanningen om deze verder te verfijnen. Hierdoor wordt gewerkt aan een nauwkeuriger beeld van de aard en omvang van de meldingen.

Digitale criminaliteit

Digitale criminaliteit blijft een aandachtspunt met een toename van 15% in 2024, vrijwel gelijk aan de stijging van 16% in Midden-Nederland. Door de toenemende digitalisering van de samenleving worden criminelen in staat gesteld meer cyberaanvallen, phishing en online oplichting te plegen. Ondanks voorlichtingscampagnes blijft de digitale weerbaarheid van burgers en organisaties een uitdaging, mede doordat niet iedereen gebruik maakt van beveiligingsmaatregelen zoals tweestapsverificatie. Ook hier speelt de toegenomen meldingsbereidheid een rol, aangezien meer mensen incidenten zoals online fraude melden.

Jongerenoverlast

Meldingen van jongerenoverlast zijn gestegen met 13%, vergeleken met 15% in Midden-Nederland. Om effectief te kunnen acteren, zetten we sterk in op het stimuleren van het melden van jongerenoverlast. Door meldingen serieus te nemen en direct op te volgen, kunnen ketenpartners gerichte acties ondernemen om problematische jeugdgroepen snel aan te pakken. Bij de aanpak van problematische jeugdgroepen in Hilversum ligt de focus op de versterking van de samenwerking tussen ketenpartners en de implementatie van het ICT-systeem, waarmee fluïde jeugdnetwerken beter in beeld worden gebracht. Dit systeem helpt bij het analyseren van de wisselende samenstellingen van groepen jongeren, die steeds vaker zowel online als offline actief zijn. Daarnaast worden gezamenlijke trainingen georganiseerd waarin de hybride leefwereld van jongeren centraal staat, zodat ketenpartners effectief kunnen inspelen op de dynamiek binnen deze groepen. Er wordt daarnaast gewerkt aan een preventief jongerenoverleg en een duidelijke opschalingsstructuur, waarmee het zorg- en veiligheidsdomein snel kan reageren op signalen van jeugdoverlast en integraal per wijk de problemen concreet kan bespreken en aanpakken.

Winkeldiefstal en inbraak bij bedrijven

Winkeldiefstal is gestegen met 13%, terwijl de regio juist een daling van 12% zag. Deze stijging kan deels worden toegeschreven aan de verhoogde meldingsbereidheid van winkeliers, actief aangespoord door wijkagenten. Ook maatregelen zoals SODA-boetes en winkelverboden dragen bij aan de meldingsbereidheid. Het aantal inbraken en diefstallen bij bedrijven en instellingen toegenomen met 11%, wat afwijkt van de daling van 3% in de regio. Het betreft echter een relatief klein aantal incidenten (circa 50 gevallen), waardoor deze stijging met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd moet worden en mogelijk niet wijst op een structurele trend.

Verkeersongevallen

Het aantal ongevallen op de weg is met 16% gestegen in de eerste drie kwartalen van 2024, terwijl de stijging in Midden-Nederland beperkt bleef tot 1%. De politie zet zich actief in voor de verkeersveiligheid en heeft in deze periode 2.958 bekeuringen uitgeschreven voor diverse verkeersfeiten, waaronder 697 voor het vasthouden van een mobiel elektronisch apparaat tijdens het rijden, 317 voor het niet dragen van gordel of helm, 169 voor het rijden door rood licht en 203 voor snelheidsovertredingen. Daarnaast zijn er acht grotere verkeerscontroles uitgevoerd om de veiligheid op de weg verder te verbeteren.

We hebben recent ook een verkeerscampagne uitgevoerd om de verkeersveiligheid in Hilversum te vergroten. Deze campagne omvat verschillende preventieve en repressieve acties, waaronder het ophangen van nieuwe spandoeken bij scholen, de invoering van twaalf “rustig-aan-banen” om automobilisten bewust te maken van snelheid en specifieke aandacht voor veilig e-bike gebruik onder jongeren. Daarnaast zijn er gastlessen georganiseerd waarbij basisscholieren hun eigen verkeersborden konden ontwerpen en hebben boa’s en de politiecontroles gehouden op fietsverlichting en mobiel gebruik op de fiets, waarbij ook een nieuwe rollerbank voor e-bikes werd ingezet. Verder wordt gewerkt aan verkeersveiligheid door gevaarlijke kruispunten aan te passen, verkeersremmende maatregelen toe te passen en veilige oversteekplaatsen en fietsinfrastructuur te creëren.

Opvallende dalers

Het aantal woninginbraken is afgenomen met 14%, ten opzichte van de daling van 7% in de regio. Deze ontwikkeling kan deels worden toegeschreven aan de verschuiving van traditionele naar digitale criminaliteit, het gevoerde beleid, zoals de inzet van buurtpreventie, bewustwordingscampagnes van politie en gemeente en gerichte politie-inzet in risicogebieden. Daarnaast hebben de verbeterde beveiligingstechnologie zoals slimme beveiligingscamera's en geavanceerde alarmsystemen eraan bijgedragen.

We zien ook een afname van huiselijk geweld, met een daling van 29%, vergeleken met een afname van 19% in de regio. Ook op het gebied van vernielingen is er een daling van 11% opgetreden, wat in contrast staat met de kleinere daling van 2% in de regio. Het aantal zakkenrollen is eveneens gedaald, met 21%, ten opzichte van een daling van 19% in Midden-Nederland, al gaat het wel om een klein aantal incidenten. Een andere dalende trend is zichtbaar in de afname van cybercrime, met een daling van 10%, wat minder sterk is dan de regionale daling van 37%. Het is belangrijk hier onderscheid te maken tussen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Cybercrime richt zich direct op ICT-systemen, zoals hacken en DDOS-aanvallen, terwijl gedigitaliseerde criminaliteit traditionele delicten omvat die versterkt worden door technologie, zoals WhatsAppfraude en phishing.

2.2 Veiligheidsmonitor Hilversum 2023

De Veiligheidsmonitor 2023 biedt inzicht in de beleving van veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap in Hilversum. Het onderzoek, uitgevoerd door Ipsos I&O in samenwerking met het CBS, bevat analyses op gemeente- en wijkniveau en vergelijkt de situatie in 2023 met eerdere jaren en met landelijke gemiddelden (zie bijlage 2). De monitor is een belangrijk toetsinstrument bij het beschouwen van het veiligheidsbeeld in Hilversum en is daarom in deze rapportage opgenomen en in zijn geheel als bijlage terug te lezen.

De monitor is gebaseerd op een respons van 1.790 inwoners van 15 jaar en ouder, wat een steekproef van 33,4% opleverde. De vragen behandelden thema's als de leefbaarheid van de woonbuurt, veiligheidsbeleving, overlast in de buurt, slachtofferschap en het functioneren van gemeente en politie. Deze inzichten vormen een basis voor het evalueren en bijstellen van veiligheids- en leefbaarheidsbeleid, gericht op het versterken van de sociale cohesie en het verhogen van het veiligheidsgevoel onder inwoners.

Leefbaarheid en veiligheidsgevoel

In Hilversum geven inwoners de leefbaarheid van hun woonbuurt een stabiele beoordeling van 7,6, dezelfde score als in 2021. Vergeleken met referentiegemeenten en landelijke gemiddelden positioneert Hilversum zich hiermee in de middenmoot. Het algemene veiligheidsgevoel blijft in 2023 stabiel met een score van 7,5, vergelijkbaar met 2021. Ongeveer 16% van de inwoners voelt zich soms onveilig in hun eigen buurt. Dit cijfer is niet gestegen, wat een positief teken is van stabiliteit in het veiligheidsgevoel. Bijna vier op de tien Hilversummers (37%) ervaren echter af en toe een gevoel van onveiligheid buiten de directe woonomgeving. Vermijdingsgedrag, zoals het 's avonds niet openen van de deur, komt vooral voor bij 8% van de inwoners die criminaliteit in hun wijk vermoeden. Dit wijst op een onderliggend onveiligheidsgevoel in specifieke gebieden en benadrukt het belang van gerichte gemeentelijke en politie inzet om de perceptie van veiligheid te verbeteren.

Minder dan de helft van de inwoners (45%) is tevreden over de inzet van de gemeente voor leefbaarheid en veiligheid. Dit cijfer is onveranderd ten opzichte van 2021, wat aangeeft dat verdere verbetering nodig is op dit gebied. Inwoners van Hilversum geven aan dat gemeentelijke handhavers in mindere mate zichtbaar zijn in de buurt, hoewel meer dan driekwart aangeeft handhavers wel op andere plekken in de gemeente te zien. Slechts 30% van de inwoners is tevreden over het functioneren van deze handhavers in hun eigen woonomgeving.

Veiligheidsbeleving en Vermijdingsgedrag

De veiligheidsbeleving van inwoners in Hilversum bleef in 2023 stabiel, met een gemiddeld rapportcijfer van 7,5, vergelijkbaar met 2021. Ongeveer 16% van de inwoners geeft aan zich soms onveilig te voelen in de directe omgeving van hun woning. Ruim 37% van de inwoners van Hilversum voelt zich wel eens onveilig, zowel in de eigen buurt als elders. Dit kan aanleiding geven tot vermijdingsgedrag; het meest voorkomende voorbeeld is dat inwoners 's avonds de deur niet openen, vooral in wijken waar sprake is van hogere overlast. Hoewel slechts 8% van de inwoners denkt dat er veel criminaliteit in hun buurt is, nemen bewoners in deze wijken vaker maatregelen om risico's te verminderen.

Inwoners beschouwen de kans op slachtofferschap van criminaliteit als relatief hoog. Online oplichting wordt bijvoorbeeld door 15% van de Hilversummers gezien als een risico. Ten opzichte van 2021 zijn inwoners daarnaast iets bangere voor fysieke criminaliteit, zoals zakkenrollerij of straatroof. Dit versterkt het vermijdingsgedrag en benadrukt de noodzaak van preventieve maatregelen en buurtgerichte veiligheidsinitiatieven.

Discriminatie

Discriminatie is een belangrijk aandachtspunt dat in de veiligheidsmonitor naar voren komt. Ongeveer 10% van de Hilversumse inwoners geeft aan discriminatie te hebben ervaren, wat het veiligheidsgevoel negatief beïnvloedt en gevoelens van uitsluiting kan versterken. Vooral in diverse wijken, zoals het Centrum en Noordoost, rapporteren inwoners discriminatie op basis van factoren zoals afkomst, geloof of leeftijd. Deze ervaringen wijzen op de noodzaak van een inclusieve aanpak binnen het veiligheidsbeleid, waarbij bewustwordingscampagnes en laagdrempelige meldingsmogelijkheden kunnen bijdragen aan het versterken van de sociale cohesie en het veiligheidsgevoel in deze wijken.

Slachtofferschap en aangiftebereidheid

Het slachtofferschap van traditionele criminaliteit, zoals diefstal en vandalisme, is gestegen van 19% in 2021 naar 23% in 2023. Inwoners van Hilversum waren in 2023 vooral slachtoffer van vermogensdelicten (12%) en vandalisme (10%). Dit wijst op een toename van incidenten die de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente direct beïnvloeden. Het slachtofferschap van online criminaliteit daalde licht, van 18% naar 15%. Inwoners rapporteren vooral gevallen van online oplichting en fraude, met een lichte daling in incidenten van hacken (van 7% naar 5%). Hoewel deze daling positief is, blijft online criminaliteit een aanhoudend risico dat vaak moeilijk te bestrijden is door lokale overheden en vraagt om bewustwordingscampagnes, repressie en nazorg.

De aangiftebereidheid in Hilversum is gedaald, van 31% in 2021 naar 23% in 2023, wat ook geldt voor de meldingsbereidheid (van 36% naar 31%). Deze afname is problematisch, aangezien het lage aantal aangiften kan leiden tot een onvolledig beeld van criminaliteit en onveiligheid. Vooral voor vernielingen en geweldsdelicten was de meldingsbereidheid lager, wat wijst op een mogelijk gebrek aan vertrouwen in de effectiviteit van de aanpak door de politie en gemeente.

Conclusie Veiligheidsmonitor Hilversum 2023

De Veiligheidsmonitor 2023 bevestigt dat de veiligheidssituatie in Hilversum stabiel blijft, met een gemiddeld veiligheidsgevoel van 7,5 onder de inwoners, gelijk aan eerdere jaren. De leefbaarheid wordt stabiel gewaardeerd met een 7,6, hoewel er aandachtspunten zijn rondom gevoelens van onveiligheid in specifieke buurten, wat vermijdingsgedrag versterkt. Inwoners ervaren een relatief hoog risico op criminaliteit, met name op het gebied van traditionele vermogensdelicten, terwijl online criminaliteit licht is afgenomen maar nog steeds een aanzienlijke dreiging vormt.

Een punt van zorg is de afnemende aangifte- en meldingsbereidheid, wat het zicht op de feitelijke criminaliteit beperkt en de effectiviteit van gemeentelijk beleid kan belemmeren. Dit benadrukt het belang van gerichte maatregelen om het vertrouwen in de politie en gemeente te vergroten. Inwoners geven aan dat gemeentelijke handhavers (boa's) weinig zichtbaar zijn in de directe woonomgeving, wat de tevredenheid over hun inzet in eigen buurten negatief beïnvloedt. Hoewel boa's op andere plekken in Hilversum wel aanwezig zijn, blijft slechts 30% van de inwoners tevreden over hun functioneren in de eigen buurt. Dit wijst op een behoefte aan meer zichtbaarheid en betrokkenheid van handhavers in woonbuurten om het veiligheidsgevoel te versterken en overlast effectief aan te pakken.

3. Voortgang op prioriteiten

In dit hoofdstuk bespreken we de voortgang op de vier prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026: georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, maatschappelijke onrust en drugshandel op straat. Per prioriteit worden de belangrijkste trends, ontwikkelingen en vooruitgang besproken, wat een basis biedt voor verdere aanpak en eventuele bijsturing van het veiligheidsbeleid in Hilversum.

3.1 Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit omvat criminele activiteiten waarbij de scheidslijn tussen de onder- en bovenwereld vervaagt.

Ambities voor georganiseerde ondermijnende criminaliteit (IVP 2023-2026 en Regionale Veiligheidsstrategie 2023-2026):

- Het verstoren van de vermenging tussen onderwereld en bovenwereld.
- Het versterken van de informatiepositie en gegevensuitwisseling.
- Het verhogen van de weerbaarheid van bestuurders en de organisatie.
- Het verbeteren van de weerbaarheid van kwetsbare groepen.

Belangrijkste trends en ontwikkelingen

In Hilversum vonden enkele incidenten plaats, zoals beschietingen en geplaatste explosieven, mogelijk gerelateerd aan drugshandel of relationele conflicten. Hoewel deze incidenten op zichzelf staan, vraagt ondermijning in de zorgsector om aandacht vanwege het risico dat criminele netwerken zich binnen legale structuren vestigen. Deze vermenging van onder- en bovenwereld is ook zichtbaar in sectoren zoals horeca, vastgoed en de autobranche, waar criminelen illegale inkomsten proberen wit te wassen.

In Midden-Nederland, waaronder Hilversum, vormen de handel in cocaïne en synthetische drugs belangrijke inkomstenbronnen voor criminele netwerken. Het aantal hennepkwekerijen is afgenomen, maar het is onduidelijk of dit te wijten is aan een daadwerkelijke daling in productie of een verschuiving in de handhavingfocus naar andere drugsmarkten. Jongeren worden steeds vaker gerekruteerd door criminele netwerken voor illegale activiteiten. Criminele geldstromen lopen via ondergronds bankieren en het witwassen van luxegoederen, zoals horloges en cryptovaluta. Afgelegen locaties, zoals vakantieparken en bedrijventerreinen, worden vaker gebruikt voor illegale activiteiten, waaronder drugshandel en witwassen.

Voortgang en vooruitblik van de ambities tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Hieronder worden de belangrijkste maatregelen en acties tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit beschreven, evenals aandachtspunten voor verdere versterking in de komende periode.

Ambitie 1: Verstoren van de vermenging tussen onderwereld en bovenwereld

Bereikte resultaten

Om vermenging van de onder- en bovenwereld te verstoren, neemt de gemeente Hilversum samen met verschillende partners maatregelen op diverse terreinen. Samen met regionale partners voert Hilversum controles uit via het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) om ondermijning en misstanden op te sporen. In de praktijk valt de omvang van de daadwerkelijke criminele activiteiten echter vaak mee, wat aantoont dat Hilversum relatief veilig blijft en ernstige ondermijning beperkt voorkomt.

Naast reguliere controles worden flexibele “knock and talks” uitgevoerd, waarbij op specifieke locaties informatie wordt verzameld en meldingsbereidheid wordt gestimuleerd. Deze aanpak heeft

geresulteerd in interventies op het gebied van illegale bewoning, fraude met vergunningen en signalen van drugshandel in de eerste helft van 2024. Het doel van de BIT-controles is inzicht krijgen in en aanpakken van ondermijnende activiteiten.

In 2024 zijn er structureel tien casussen rondom ondermijning in Hilversum actief. In het Lokaal Ondermijningsoverleg (LOO) en het Districtelijk Team Ondermijning (DTO) worden regelmatig signalen van criminele activiteiten besproken. De samenwerking binnen het DTO verloopt wisselend, afhankelijk van de complexiteit van de casussen en de beschikbare middelen. Hoewel alle partijen zich sterk inzetten, vallen sommige signalen tussen wal en schip doordat ze te licht zijn voor strafrechtelijke vervolging of een handelingsperspectief ontbreekt zonder inzet van de politie. Om deze knelpunten aan te pakken, vindt er een evaluatie plaats en neemt Hilversum deel aan een regionale werkgroep, in opdracht van de Taskforce Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit (GOC), die verbeterpunten formuleert.

Vooruitblik

De Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) is al veelvuldig toegepast in de horecasector en zal nu verder worden uitgebreid naar de vastgoed- en zorgsector om criminele invloeden ook daar beter tegen te gaan. In de regio Gooi- en Vechtstreek is men bezig met de oprichting van een Bibob Expertise Team (BET). Dit team, aangestuurd door een centrale functionaris, voert Bibob-toetsen uit en zorgt voor een consistente en effectieve toepassing van de wet. Door kennis en capaciteit te bundelen, kunnen gemeenten de Wet Bibob efficiënter benutten. Deze regionale schaalvergroting versterkt de bestuurlijke weerbaarheid en verbetert de aanpak van ondermijning in de regio. De gemeente zal zich daarnaast richten op het intensiveren van de bestrijding van criminele geldstromen, in nauwe samenwerking met politie, Belastingdienst en het RIEC, om criminele netwerken te ontmantelen.

De bestrijding van ondermijning in de zorgsector vereist een betere coördinatie en intensievere samenwerking tussen gemeenten, zorginstellingen en handhavingsorganisaties. Daarom ontwikkelt de gemeente Hilversum een toolbox met diverse maatregelen op het gebied van preventie, signalering, onderzoek, handhaving en bewustwording. Strengere toelatingseisen en uitgebreidere achtergrondcontroles beperken de toegang voor malafide zorgaanbieders. Zo wordt bijvoorbeeld onderzocht of locatiegebonden zorg een vergunningsplicht kan krijgen voor ongecontracteerde zorgaanbieders en wordt de poortwachtersfunctie versterkt. Dit bemoeilijkt de toegang voor onbevoegde zorgverleners, waardoor het risico op ondermijning afneemt. De Wet Bibob speelt ook in deze sector een cruciale rol bij de preventieve aanpak van criminele invloeden.

Daarnaast wordt gewerkt aan een heldere meldroute en aan versterkt toezicht op rechtmatigheid en integriteit, zodat signalen van illegale praktijken vroegtijdig kunnen worden opgevangen. Dit vraagt om gerichte controles bij zorginstellingen en zzp'ers in de sector, evenals een integrale handhavingsstrategie en terugvorderingsbeleid. Tot slot is er meer aandacht voor bewustwording en preventie in de zorgsector door zorgverleners en inwoners te informeren over de risico's van criminele invloeden en hen te trainen in het herkennen van verdachte signalen. Met deze aanpak wordt de sector weerbaarder tegen criminele netwerken die kwetsbaarheden in het systeem uitbuiten.

Ambitie 2: Versterken van informatiepositie en gegevensuitwisseling

Bereikte resultaten

Om de informatiepositie te versterken en de gegevensuitwisseling tussen instanties te verbeteren, heeft de gemeente Hilversum het Veiligheid Informatieknooppunt (VIK) opgericht. Sinds 2021 loopt een pilot waarin data van verschillende instanties en partners wordt gebundeld en geanalyseerd. In 2023-2024 is deze pilot afgerond en wordt de werkwijze verankerd in gemeentelijke processen en

protocollen. Het knooppunt biedt analysetools om trends en netwerken te identificeren, wat bijdraagt aan de bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

Daarnaast is er gewerkt aan het vergroten van de meldingsbereidheid onder gemeentemedewerkers. Hiervoor is de app “Meld een vermoeden” gelanceerd, waarmee onzichtbare criminaliteit beter in kaart kan worden gebracht. In het najaar van 2024 volgt een evaluatie over de verdere ontwikkeling van de app en mogelijke alternatieven om de meldingsbereidheid te verhogen.

Vooruitblik

De komende periode focust Hilversum op de verdere versterking en uitbreiding van het VIK. Dit omvat de integratie van extra datastromen van gemeentelijke en externe partners om trends en criminele patronen sneller te herkennen. Ook worden de privacy protocollen aangescherpt om veilige gegevensuitwisseling met partners, zoals politie en Belastingdienst, te waarborgen. Daarnaast wordt overwogen de “Meld een vermoeden”-app breder toegankelijk te maken om de meldingsbereidheid te verhogen. Verder onderzoekt Hilversum de inzet van nieuwe analysetools om netwerken en risico's sneller te signaleren. Periodieke evaluaties dragen bij aan een effectieve en flexibele aanpak van ondermijning.

Ambitie 3: Versterken van de weerbaarheid van bestuurders en de organisatie

Bereikte resultaten

Eind 2023 heeft het RIEC opnieuw een weerbaarheidsscan uitgevoerd. Hieruit blijkt dat Hilversum vergeleken met andere steden goed op weg is met het versterken van bestuurlijke weerbaarheid. In 2023 en 2024 zijn binnen de ambtelijke organisatie presentaties gehouden om de bewustwording rond ondermijning te vergroten. Daarnaast is de verplichte e-learning over ondermijning succesvol ingevoerd voor nieuwe medewerkers en door de meeste ambtenaren afgerond. Deze sessies hebben geleid tot vervolgacties en samenwerking, waarbij de afdelingen Vastgoed en Sociaal Domein in 2024 centraal staan.

Ook vond in 2023 een beeldvormende sessie voor de gemeenteraad plaats, waarin bestuurlijke dilemma's rond ondermijning werden besproken. Dit werd in 2024 gevolgd door een Raadsinformatieavond met concrete casussen, die de bestuurlijke uitdagingen illustreren. Deze jaarlijkse Raadsinformatieavond, waarin de prioriteiten van het IVP worden besproken, versterkt de bestuurlijke bewustwording en biedt ruimte voor gezamenlijke oplossingen bij nieuwe uitdagingen.

Vooruitblik

Hilversum werkt tevens aan de Noord-Hollandse weerbaarheidsnorm, waarmee een basisniveau van weerbaarheid wordt vastgelegd binnen de provincie en gemeenten. Deze norm ondersteunt een gecoördineerde en consistente aanpak van georganiseerde criminaliteit en richt zich op het versterken van de weerbaarheid tegen georganiseerde criminaliteit, het tegengaan van agressie tegen ambtenaren en politieke ambtsdragers, en het beschermen van democratische processen. Het college stelt de weerbaarheidsnorm nog dit jaar met een collegebesluit vast waarna de raad hierover verder wordt geïnformeerd.

Ambitie 4: Versterken van de weerbaarheid van kwetsbare groepen

Bereikte resultaten

Hilversum heeft de intentieverklaring geëvalueerd en geactualiseerd om jonge aanwas binnen georganiseerde ondermijnende criminaliteit aan te pakken. De nadruk ligt op preventie en bewustwording onder jongeren, zodat zij minder snel in criminele netwerken terechtkomen. In samenwerking met scholen, politie, Halt en het sociaal domein worden signalen van criminele betrokkenheid bij jongeren vroegtijdig opgespoord en aangepakt. Naast preventieve interventies, zoals bewustwordingscampagnes en voorlichting voor jongeren, ouders en docenten, blijft repressie

en toezicht door politie een belangrijk onderdeel om de zichtbaarheid van criminaliteit en onveiligheid aan te pakken.

Een belangrijke aanvulling is de inzet van een jeugdboa (Buitengewoon Opsporingsambtenaar) specifiek gericht op ondermijning onder de jeugd. De jeugdboa heeft een signaalfunctie in de wijk en onderhoudt nauwe contacten met jongeren, scholen en jeugdorganisaties. Door verdachte situaties vroegtijdig te signaleren, kan de jeugdboa jongeren op het rechte pad houden en criminele activiteiten voorkomen.

De aanpak van mensenhandel is ook een belangrijk aandachtspunt in Hilversum. Betere samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners heeft geleid tot meer meldingen van seksuele, criminele en arbeidsuitbuiting. Dit toont zowel de omvang van het probleem als een effectievere signalering. De focus ligt op preventie door bewustwording bij risicogroepen te vergroten en barrières tegen uitbuiting op te werpen. Er is een verbeterde meldstructuur, slachtoffers krijgen zorg via een coördinator, en samen met ketenpartners worden daders aangepakt. De opsporing van daders ligt bij het Openbaar Ministerie en de politie.

Vooruitblik

Het vraagstuk mensenhandel is complex. Slachtoffers herkennen zichzelf vaak niet als slachtoffer, wat erkenning en hulpverlening bemoeilijkt, terwijl criminele netwerken flexibel opereren en slachtoffers snel verplaatsen om detectie te vermijden. Wisselingen binnen gemeenten en politie belemmeren bovendien de continuïteit in de aanpak. Toch zet de gemeente Hilversum in op een intensieve en gecoördineerde aanpak, gericht op preventie, bestrijding en bescherming van slachtoffers. Door betere samenwerking en gegevensuitwisseling met partners in de veiligheids- en zorgketen werkt de gemeente aan meer inzicht in de problematiek. Hilversum versterkt ook de bewustwording bij risicogroepen via voorlichting en campagnes. Met het Bestuurlijk Interventie Team, in samenwerking met de Arbeidsinspectie, kan de gemeente snel ingrijpen bij signalen van uitbuiting. Daarnaast coördineert een zorgcoördinator de hulp en ondersteuning voor slachtoffers, terwijl trainingen ervoor zorgen dat gemeentelijke medewerkers signalen van mensenhandel kunnen herkennen en melden.

3.2 Digitale veiligheid

Het dagelijks leven is steeds meer verweven met digitale technologieën, waardoor de grens tussen de fysieke en online wereld vervaagt. Cybercriminelen maken gebruik van deze risico's en kwetsbaarheden. Online platforms dragen bij aan ordeverstoringen door het verspreiden van oproepen met groot bereik, het versterken van polarisatie en het verhogen van spanningen. Dit kan snel escaleren tot ongecontroleerde situaties. Terwijl traditionele criminaliteit landelijk al jaren daalt, blijft digitale criminaliteit toenemen.

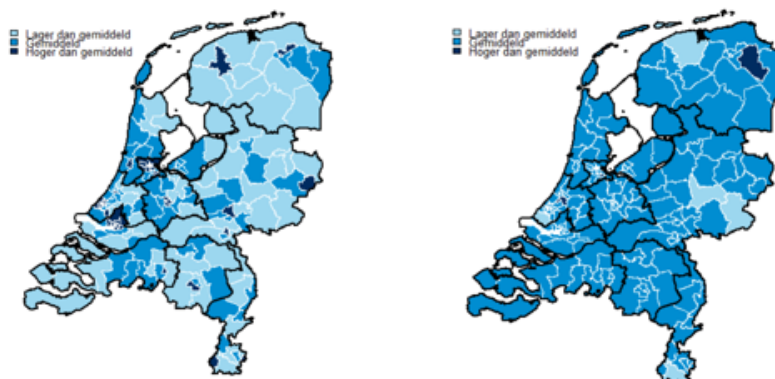
Ambities op het gebied van digitale veiligheid (IVP 2023-2026 en Regionale Veiligheidsstrategie):

- Versterken van de weerbaarheid en handelingsperspectief van kwetsbare groepen.
- Verhogen van de aangifte- en meldingsbereidheid.

Belangrijkste trends en ontwikkelingen

De meest voorkomende vormen van digitale criminaliteit in Hilversum zijn phishing, aankoopfraude en account-hacking. Deze misdrijven leiden tot financiële schade en verlies van vertrouwen, vooral onder ouderen. Door het grensoverschrijdende karakter van digitale criminaliteit is samenwerking op lokaal, districtelijk en landelijk niveau essentieel.

In tegenstelling tot traditionele criminaliteit, die afhankelijk is van factoren zoals bevolkingsdichtheid, is digitale criminaliteit gelijkmatiger verspreid in Nederland. Digitale criminaliteit kent geen fysieke grenzen, terwijl traditionele criminaliteit sterk beïnvloed wordt door lokale factoren. De anonimiteit en grensoverschrijdende aard van digitale criminaliteit maken opsporing complexer en verlagen de pakkans. Tegelijkertijd biedt deze situatie ook kansen. Gemeenten en instanties werken samen aan bewustwordingscampagnes en preventie, en het is mogelijk om een landelijke, efficiënte aanpak te ontwikkelen voor opsporing en handhaving.

Figuur 1: Slachtofferschap van traditionele criminaliteit (links) en digitale criminaliteit (rechts) per regio in Nederland.

Ondanks de groeiende dreiging van digitale criminaliteit blijft de aangiftebereidheid laag. In de regio Gooi en Vechtstreek deed in 2023 slechts 18,6% van de slachtoffers aangifte van online criminaliteit. Hoewel dit hoger ligt dan het gemiddelde in Midden-Nederland, vraagt het om extra inzet. Door het lage aantal aangiftes wordt de werkelijke omvang van digitale criminaliteit vaak onderschat. Veel slachtoffers melden geen incidenten door schaamte of onwetendheid over het aangifteproces. Door slachtoffers beter te informeren en ondersteunen, kan niet alleen de aangiftebereidheid toenemen, maar wordt ook het probleem van digitale criminaliteit zichtbaarder, wat bijdraagt aan gerichtere aanpakken en beleid.

Voortgang en vooruitblik van de ambities op het gebied van digitale criminaliteit

Hieronder worden de belangrijkste maatregelen en acties voor digitale veiligheid beschreven, evenals aandachtspunten voor verdere versterking in de komende periode.

Ambitie 1: Versterken van de weerbaarheid en handelingsperspectief van kwetsbare groepen

Bereikte resultaten

Hilversum richt zich op de weerbaarheid van drie doelgroepen: senioren, ondernemers en jongeren. Voor senioren zijn voorlichtingscampagnes opgezet over de risico's van digitale criminaliteit. Thuiszorgmedewerkers verspreiden tijdens huisbezoeken flyers en geven advies om senioren weerbaarder te maken tegen digitale oplichting. Regelmatig worden informatiesessies gehouden met lokale partners om nieuwe vormen van digitale criminaliteit te bespreken. Voor ondernemers zijn eveneens informatiesessies georganiseerd, zoals een presentatie door een ethisch hacker tijdens de ALV van de ondernemersvereniging Zuidwest, waarin kwetsbaarheden in systemen worden blootgelegd en organisaties worden geholpen zichzelf beter te beschermen tegen cyberdreigingen.

Voor jongeren zijn initiatieven ontwikkeld om hun digitale weerbaarheid te vergroten. Zo werd het Digital Child Rights-onderzoek uitgevoerd om de behoeften van jongeren op het gebied van digitale veiligheid beter te begrijpen. Daarnaast biedt Beeld & Geluid basistrainingen mediawijsheid aan docenten, waarin zij leren hoe desinformatie, manipulatie en algoritmes invloed hebben op de denkwereld van jongeren. Deze training helpt docenten om fake news en online pesten te herkennen en om jongeren een kritische houding tegenover media bij te brengen. Door inzicht te geven in de werking van pers, dataspoeren en algoritmes, worden docenten beter toegerust om jongeren effectief te ondersteunen in hun digitale omgeving.

Daarnaast richt de geldezelcampagne zich op het waarschuwen van jongeren en hun ouders voor de risico's van het uitlenen van hun bankrekening aan criminelen. Ook wordt Halt ingezet om leerlingen bewust te maken van de gevolgen van hun digitale gedrag en hun te leren hoe ze strafbare situaties online kunnen voorkomen. Deze voorlichting gaat over veilig internetgebruik, cyberpesten en hacking, waarmee jongeren beter worden geïnformeerd over de risico's en gevolgen van digitale criminaliteit.

Hilversum en de andere gemeenten in de Gooi en Vechtstreek hebben daarnaast de Jaaragenda Digitale Veiligheid 2024 opgesteld om activiteiten en projecten in het district te coördineren. Deze agenda bevordert samenwerking tussen partners zoals gemeenten, politie, onderwijsinstellingen en ondernemers, met als doel digitale criminaliteit tijdig te signaleren en aan te pakken. De activiteiten in de jaaragenda vergroten de bewustwording van digitale risico's en versterken de weerbaarheid van kwetsbare groepen.

Vooruitblik

Hilversum streeft naar een integrale aanpak van digitale veiligheid met een scherpere focus op preventie, handhaving en nazorg. Preventie richt zich op het vergroten van digitale weerbaarheid door voorlichting en educatie aan specifieke doelgroepen om hen beter te wapenen tegen online risico's. Op het gebied van handhaving werken we intensiever samen met het RIEC, de politie en het Openbaar Ministerie om strafzaken rond digitale criminaliteit, vooral onder jongeren, sneller aan te pakken. Tot slot wordt nazorg versterkt, met meer aandacht voor slachtofferondersteuning na incidenten om verdere schade en herhaling te voorkomen. Deze aanpak zorgt voor een evenwichtige combinatie van preventie, repressie en nazorg binnen de digitale veiligheid.

In 2025 richt Hilversum zich op het versterken van digitale weerbaarheid en preventie binnen specifieke doelgroepen, met aandacht voor het verminderen van het risico op oplichting bij ouderen, het verhogen van bewustwording van digitale gevaren bij kinderen (8-12 jaar), het tegengaan van het

ronsen van jongeren (12-25 jaar), het verbeteren van de sociale veiligheid in de hybride leefwereld van jongeren (12-25 jaar) en het versterken van de cyberweerbaarheid van ondernemers. Met deze gerichte aanpak beoogt de gemeente Hilversum de digitale weerbaarheid in verschillende lagen van de samenleving te vergroten en de risico's op digitale criminaliteit terug te dringen.

Ambitie 2: Verhogen van aangifte- en meldingsbereidheid

Bereikte resultaten

De ambitie om de aangifte- en meldingsbereidheid te verhogen speelt een belangrijke rol in de aanpak van digitale criminaliteit. Een effectief initiatief hierbij is Prio Digi, waarmee de politie snel reageert op meldingen van digitale criminaliteit en direct ter plaatse gaat. Dit vergroot de heterdaadkracht, waardoor meldingen sneller en directer worden afgehandeld. Prio Digi verbetert niet alleen de dienstverlening, maar ook de digitale kennis en vaardigheden van de politie, wat het vertrouwen van inwoners vergroot en hopelijk leidt tot meer meldingen en aangiftes.

De digitaal wijkagent speelt eveneens een belangrijke rol in het vergroten van de meldingsbereidheid en veiligheid binnen de digitale omgeving van Hilversum. Deze agent is zowel fysiek aanwezig in de wijk als online actief en richt zich op het trainen van collega-agenten voor een effectievere aanpak van digitale criminaliteit. De digitaal wijkagent ondersteunt de traditionele wijkagent door informatie te verzamelen en te delen. Daarnaast biedt hij voorlichting op scholen over onderwerpen zoals digitaal pesten en seksueel beeldmisbruik, en adviseert hij inwoners over veilig internetgebruik en het melden van digitale misstanden. Met zijn persoonlijke aanpak verlaagt de digitaal wijkagent de drempel om misstanden te melden, wat bijdraagt aan een grotere meldingsbereidheid.

Vooruitblik

Veel slachtoffers van digitale criminaliteit doen geen aangifte, vaak uit schaamte of omdat zij denken dat aangifte doen weinig effect heeft. Hierdoor wordt de omvang van digitale criminaliteit onderschat, wat een effectieve aanpak belemmert. In 2025 start een project om de aangifte- en meldingsbereidheid te stimuleren binnen alle vier de prioriteiten. Gerichte voorlichting en bewustwordingscampagnes zullen inwoners informeren over het belang van melden, zodat de politie en gemeente beter kunnen inspelen op nieuwe trends. Daarnaast verkennen politie en gemeente de mogelijkheden om het vertrouwen van inwoners verder te vergroten, zoals het aanbieden van laagdrempelige meldpunten en het geven van persoonlijke terugkoppeling na een melding.

3.3 Maatschappelijke (on)rust

Maatschappelijke onrust ontstaat wanneer groepen in de samenleving ontevredenheid of zorgen hebben over thema's zoals klimaatverandering, woningtekort of vluchtelingen. Vreedzame demonstraties zijn een waardevol onderdeel van onze democratie, maar soms ontstaan gewelddadige confrontaties, wat maatschappelijke onrust tot een complex fenomeen maakt. Toenemende polarisatie, de verspreiding van desinformatie en een dalend vertrouwen in de overheid versterken deze onrust.

Ambities op het gebied van maatschappelijke onrust (IVP 2023-2026 en Regionale Veiligheidsstrategie 2023-2026):

- Versterken van de verbinding met de samenleving en bevorderen van sociale cohesie.
- Verhogen van informatiepositie en verbeteren van handelingsperspectief bij maatschappelijke onrust.

Belangrijkste trends en ontwikkelingen

In Nederland dragen verschillende trends en ontwikkelingen bij aan maatschappelijke onrust. Een belangrijk deel hiervan wordt veroorzaakt door de toename van online beschikbare desinformatie en de rol van sociale media bij het verspreiden van complottheorieën en polarisatie. Sociale media bieden individuen en groepen een platform om snel desinformatie te delen en gelijkgestemden te vinden, wat kan leiden tot extremistisch gedrag en verharding van standpunten, zowel online als offline. Bovendien zorgen mondiale problemen, zoals de klimaatcrisis, de vluchtelingencrisis en geopolitieke spanningen (bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne en conflicten in het Midden-Oosten), voor een toenemend gevoel van onzekerheid en polarisatie.

Door de sterke sociale cohesie en de onderlinge samenwerking tussen bewoners, groepen, instellingen en maatschappelijke organisaties is er in Hilversum weinig sprake van maatschappelijke onrust, ondanks landelijke trends van polarisatie en desinformatie. Signalen van onrust blijven beperkt, grotendeels dankzij de inzet van buurtverenigingen, buurtcentra, maatschappelijke partners, ondernemers, jongerenwerk en vertegenwoordigers van religieuze gemeenschappen, waaronder moskeeën en kerken. Deze partijen spelen een belangrijke rol in het vroegtijdig signaleren van spanningen en het versterken van de sociale samenhang. Ook welzijnsorganisaties, wijkregisseurs, scholen en lokale ondernemers dragen door hun nauwe contacten en betrokkenheid bij aan stabiliteit en veiligheid in de wijken. De samenwerking in het maatschappelijke veld tussen deze diverse partijen is van belang en wordt waar nodig ondersteund door de gemeente, bijvoorbeeld door overleg te faciliteren of middelen beschikbaar te stellen. Tegelijkertijd komt veel verbinding en positieve ontwikkeling organisch tot stand vanuit de samenleving zelf.

Voortgang en vooruitblik van de ambities op het gebied van maatschappelijke onrust

Hieronder worden de belangrijkste maatregelen en acties tegen maatschappelijke onrust beschreven, evenals aandachtspunten voor verdere versterking in de komende periode.

Ambitie 1: Versterken van de verbinding met de samenleving en bevorderen van sociale cohesie

Bereikte resultaten

Om de maatschappelijke rust te waarborgen bij evenementen en demonstraties met risico op polarisatie of escalatie, heeft de politie in de regio Gooi en Vechtstreek de Verbindingsgroep opgericht. Deze groep fungeert als schakel tussen betrokkenen en het lokale bestuur. Door actief te luisteren en de situatie te monitoren, kan de Verbindingsgroep vroegtijdig signalen van mogelijke onrust opmerken en preventief ingrijpen. Dit stelt hen in staat om personen die escalatie kunnen veroorzaken aan te spreken en uit de anonimiteit te halen, met als doel evenementen en demonstraties vreedzaam te laten verlopen en escalaties te voorkomen. Dit jaar zijn 21

demonstraties geregistreerd, waarbij grote wanordelijkheden uitbleven. Vanaf dit jaar worden deze gegevens bijgehouden om een beter overzicht te krijgen van demonstraties en hun verloop.

In aansluiting hierop is het overleg met partners hernieuwd om de samenwerking tussen scholen, religieuze gemeenschappen, serviceclubs, politie en gemeente te versterken. Dit overleg bevordert dialoog en activiteiten en helpt om spanningen in de samenleving vroegtijdig te signaleren. Door samen te werken met sleutelfiguren wordt de sociale cohesie verbeterd en polarisatie tegengegaan, wat helpt om maatschappelijke onrust te voorkomen en het vertrouwen in de lokale overheid te versterken.

Vooruitblik

In 2025 zal de gemeente Hilversum de aanpak verder versterken met het initiatief 'Verkenning Maatschappelijk Ongenoegen', in samenwerking met het zorg- en veiligheidsdomein en de inwoners van Hilversum. Dit initiatief richt zich op het beter in kaart brengen van onderliggende zorgen, gevoelens van onvrede en de dynamieken binnen de Hilversumse samenleving. Door samen met inwoners te onderzoeken waar deze zorgen vandaan komen, wil de gemeente niet alleen de oorzaken van maatschappelijke onrust beter begrijpen, maar ook concrete maatregelen ontwikkelen die bijdragen aan vertrouwen, stabiliteit en sociale cohesie. Hierbij is het versterken van de verbinding tussen inwoners en overheid van belang, evenals het benutten van het krachterspel binnen de samenleving. Het initiatief stimuleert een sterker samenspel door onderlinge dynamieken waar te nemen, bespreekbaar te maken en te verbinden, met als doel wederzijds begrip en de maatschappelijke samenwerking te verbeteren.

Ambitie 2: Verhogen van informatiepositie en verbeteren van handelingsperspectief bij maatschappelijke onrust

Bereikte resultaten

De focus op veiligheid wordt voortgezet met het Veiligheidsconvenant Media Park 2023-2025. Dit convenant is gericht op het verbeteren van de samenwerking tussen de gemeente, politie en andere betrokken partijen op het Media Park om veiligheidsrisico's, zoals criminaliteit en escalerende demonstraties, effectief aan te pakken. Binnen dit convenant is een duidelijke taakverdeling opgesteld die de samenwerking versterkt en bijdraagt aan het waarborgen van de openbare orde. Er is een vaste overlegstructuur, met twee keer per jaar een bestuurlijk overleg en drie keer per jaar overleg met het kernteam, bestaande uit vijf werkgroepen (informatiepositie, toezicht, operationele voorbereiding, strategie en governance) en een operationeel veiligheidsoverleg. Het risicoprofiel voor het Media Park bevat een analyse van de belangrijkste veiligheidsrisico's, zoals niet-vreedzame demonstraties en verstoringen van het uitzendproces. Door deze risico's te prioriteren, kunnen de convenantpartners gerichte maatregelen treffen, zoals cameratoezicht en toegangscontrole, om de veiligheid op het Media Park te waarborgen. Tot slot is een voorstel gedaan voor de verdere professionalisering van de crisisorganisatie op het Media Park en zijn mogelijkheden verkend voor een verdeelsleutel om de kosten van beheersmaatregelen eerlijk te verdelen.

Daarnaast is het handelingskader voor demonstraties vastgesteld in de driehoek, om demonstraties ordelijk te laten verlopen. Dit kader biedt richtlijnen voor de voorbereiding, het verloop en de afhandeling van demonstraties binnen Hilversum. Het waarborgt respect voor de vrijheid van meningsuiting en het recht op demonstreren, terwijl er snel kan worden ingegrepen wanneer de gezondheid, het verkeer of de openbare orde in gevaar komt. Demonstraties worden gecategoriseerd op risiconiveau om passende veiligheidsmaatregelen te nemen, met de nadruk op het faciliteren van vreedzame demonstraties.

Intern is tevens het handelingskader OOV ontwikkeld, dat zich richt op incidenten gerelateerd aan maatschappelijke onrust. Dit kader biedt een gestructureerde aanpak voor effectieve opvolging van

dergelijke incidenten en versterkt de samenwerking tussen gemeente, politie en andere partners, wat zorgt voor een snelle en adequate reactie op verstoringen van de openbare orde.

Vooruitblik

In het district Gooi- en Vechtstreek worden de Versterkingsgelden van de NCTV ingezet om de aanpak van radicalisering, extremisme en maatschappelijke onrust te versterken. Een deel van deze middelen gaat naar een extern bureau voor evaluatie en verbetering van bestaande beleidsmaatregelen. Dit omvat betere signalering, sterkere samenwerking tussen gemeenten en partners en een effectieve reactie op verschillende dreigingen, zodat gemeenten beter kunnen anticiperen op veiligheidsuitdagingen.

Daarnaast wordt gewerkt aan de implementatie van de fenomeenkaart voor online gestimuleerde ordeverstoringen. Deze kaart geeft inzicht in verstoringen van de openbare orde die worden aangewakkerd via sociale media. Door deze ontwikkelingen tijdig in kaart te brengen, kunnen dreigingen sneller worden aangepakt. Tot slot worden trainingen aangeboden aan gemeentemedewerkers op het gebied van maatschappelijke onrust, radicalisering en terrorisme, zodat zij beter zijn toegerust om complexe en gevoelige kwesties tijdig te signaleren en effectief aan te pakken.

3.4 Drugshandel op straat

Drugsgebruik en drugshandel staan in de top vijf van sociale overlastvormen in de Veiligheidsmonitor en versterken de gevoelens van onveiligheid onder bewoners. Hoewel inwoners signaleren dat er drugs worden gebruikt of gedeald, melden zij dit minder vaak bij de politie of via anonieme kanalen, vaak omdat zij zichzelf niet als slachtoffer zien of denken dat er niets mee wordt gedaan. Hierdoor blijft de omvang van de problematiek vaak moeilijk zichtbaar. De drugsproblematiek is bovendien complex en moeilijk te beheersen, wat een langjarige en geïntegreerde aanpak vraagt.

Ambities op het gebied van drugshandel op straat (IVP 2023-2026):

- Vergroten van de zichtbaarheid en het inzicht in drugshandel op straat.
- Intensiveren van preventie, toezicht en handhaving tegen drugsoverlast op straat.

Belangrijkste trends en ontwikkelingen

De belangrijkste trends rondom drugshandel op straat in Hilversum laten zien dat dealers steeds vaker gebruikmaken van digitale kanalen om hun activiteiten te verhullen. Sociale media zoals Snapchat en Telegram worden veelvuldig ingezet voor het regelen van bestellingen en het verspreiden van bestellijsten. De discrete leveringen via deze platformen maken het voor de politie moeilijk om de handel in beeld te krijgen, omdat deze zich grotendeels onttrekt aan traditionele handhavingsmiddelen. Dit vergroot de uitdaging om drugscriminaliteit effectief aan te pakken, vooral omdat de verkoop vaak direct aan huis plaatsvindt.

Daarnaast blijft de fysieke verkoop van drugs op straat een constante bron van overlast, met hotspots zoals de Groest, het station, speeltuinen en verschillende parkeerplaatsen. Dealers verplaatsen zich vaak per auto of scooter, wat zorgt voor verkeers- en geluidsoverlast en gevoelens van onveiligheid bij buurtbewoners. Door de verschuiving tussen fysieke en digitale verkoop blijft de aanpak van drugshandel complex en vraagt dit om gerichte maatregelen van politie en gemeente.

Uit de Veiligheidsmonitor en de Hilversumse Monitor blijkt dat een deel van de Hilversumse bevolking overlast ervaart door drugshandel. Bijna de helft van de inwoners geeft aan dat de problematiek stabiel is gebleven of mogelijk is toegenomen. Hoewel de zichtbaarheid door de verschuiving naar online kanalen lijkt af te nemen, blijft de overlast door fysieke handel merkbaar. Dit geeft aan dat er naast traditionele handhaving ook behoefte is aan nieuwe methoden die aansluiten bij de digitalisering van de drugshandel.

Voortgang en vooruitblik van de ambities op het gebied van drugshandel op straat

Ambitie 1: Vergroten van de zichtbaarheid en het inzicht in drugshandel op straat

Bereikte resultaten

De gemeente Hilversum heeft de mogelijkheden voor de aanpak van drugscriminaliteit verder verkend, met een focus op de omvang, aard en onderliggende factoren van de problematiek. Hierbij is aandacht besteed aan risicogroepen, hotspots en sociale factoren die bijdragen aan deze vorm van criminaliteit. Door gebruik te maken van politiedata, interviews met professionals en straatinterviews met inwoners, is er inzicht verkregen in waar en hoe drugshandel zich voordoet en welke groepen het meeste risico lopen.

Vooruitblik

Drugscriminaliteit blijkt voornamelijk geconcentreerd in wijken zoals het centrum en het stationsgebied. Om deze problematiek aan te pakken, worden er projecten opgezet die gericht zijn op preventiecampagnes voor jongeren, intensivering van handhavingsmaatregelen in hotspots en versterking van de informatiepositie van politie en gemeente. Professionals krijgen trainingen om kwetsbare jongeren, zoals die met een licht verstandelijke beperking, sneller te herkennen en door te verwijzen naar passende ondersteuning. Om de online criminaliteit beter in kaart te brengen,

worden digitale experts ingezet om trainingen en workshops te verzorgen. Hiermee kunnen meer medewerkers signalen van digitale criminaliteit herkennen, wat de effectiviteit van de aanpak versterkt. Ook wordt een bewustwordingscampagne gestart om de meldingsbereidheid van inwoners te vergroten, zodat drugsoverlast sneller kan worden aangepakt.

Ambitie 2: Intensiveren van preventie, toezicht en handhaving tegen drugsoverlast op straat

Bereikte resultaten

Door drugshandel op straat als prioriteit te stellen binnen het IVP, is de aandacht voor en samenwerking rondom dit thema vergroot. Signalen worden sneller opgepakt en effectiever aangepakt door gerichte handhavingsacties, extra capaciteit voor surveillance en opsporing en betere afstemming tussen betrokken partijen. Hotspots worden sneller in kaart gebracht, waardoor directe interventies mogelijk zijn bij overlast of criminele activiteiten. Preventieve maatregelen, zoals voorlichting en bewustwordingscampagnes, worden geïntegreerd in het bredere veiligheidsbeleid, wat de zichtbaarheid en impact van drugshandel vermindert.

Daarnaast is het coffeeshopbeleid, inclusief het keurmerk voor Hilversumse coffeeshops, voortgezet en geïntensiveerd. Dit keurmerk stimuleert een veilige en verantwoorde bedrijfsvoering door coffeeshops te stimuleren zich aan regels te houden, zoals leeftijdscontrole en het voorkomen van overlast. Twee keer per jaar voert de gemeente Hilversum samen met de politiecontroles uit bij de acht coffeeshops in de stad om naleving van de keurmerkeisen te waarborgen. Deze controles richten zich op het voorkomen van overtredingen, zoals verkoop aan minderjarigen en dragen bij aan de samenwerking met coffeeshophouders en de beheersing van overlast in de buurt.

In juli 2023 is het 'Besluit gebiedsaanwijzing verbod gebruik drugs 2023' ingevoerd, waarmee specifieke gebieden, zoals het centrum, zijn aangewezen voor extra handhavingsmaatregelen tegen drugsovertredingen. Via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kan zo sneller en gericht worden opgetreden. Tussen juli 2023 en juli 2024 zijn er 207 waarschuwingen uitgedeeld en 155 boetes opgelegd. Deze aanpak draagt bij aan een betere openbare orde en het veiligheidsgevoel in de aangewezen gebieden.

Vooruitblik

In 2025 worden extra projecten gestart om de aanpak van drugshandel te intensiveren en de leefbaarheid in Hilversum te versterken. Er wordt onderzocht welke extra locaties in de APV kunnen worden aangewezen voor handhaving, zodat vanaf 2025 bestuurlijke maatregelen als gebiedsverboden, dwangsommen en het sluiten van panden gericht kunnen worden ingezet tegen drugshandel. Door deze maatregelen toe te passen tegen zowel dealers als gebruikers, wordt de handhaving in overlastlocaties versterkt en een duidelijk signaal afgegeven dat drugshandel en -gebruik niet worden getolereerd.

Parallel daaraan wordt een werkproces ontwikkeld voor intensiever toezicht en handhaving in risicogebieden zoals de Groest, het Oosterspoorplein, de Kleine Drift, stations en het Dudokpark. Dit proces richt zich op versterking van de informatiepositie van politie en Boa's, waardoor drugshandel sneller kan worden opgespoord en bestuurlijke maatregelen effectiever kunnen worden toegepast. De zichtbaarheid en pakkans bij online drugshandel worden eveneens vergroot door de inzet van digitale experts en gerichte acties op digitale platforms.

Een speerpunt binnen deze aanpak is de doorverwijzing van jongeren die het drugsverbod overtreden naar Bureau Halt. Door jongeren via educatieve trajecten te confronteren met de gevolgen van hun gedrag en begeleiding te bieden, wordt vroegtijdige interventie mogelijk, zodat verdere afglijding in de criminaliteit wordt voorkomen. Daarnaast zet de gemeente in op vrijetijdsmogelijkheden zoals stageplaatsen, sportfaciliteiten en ontmoetingsplekken die jongeren een positief alternatief bieden.

Samenwerking met het Sociaal Domein wordt versterkt door positieve rolmodellen in te zetten. Professionals zoals wijkagenten en Boa's zullen daarnaast inwoners met verslavingsproblematiek actief doorverwijzen naar verslavingszorg. In samenwerking met scholen en het LEA wordt gekeken hoe deze samenwerking kan worden verbeterd, bijvoorbeeld door inloopsprekuren te organiseren of partners beter te positioneren. Tot slot worden deze activiteiten afgestemd op het gezondheidsbeleid van de gemeente Hilversum.

Binnen deze aanpak wordt extra aandacht besteed aan het versterken van het veiligheidsgevoel in de wijken door in te zetten op een opgeruimde en nette omgeving, extra toezicht op het drugsverbod en verbinding met jongeren. Communicatiemiddelen, zoals borden die het drugsverbod aanduiden, worden ingezet om bewoners te informeren over waar drugsgebruik verboden is. Indien nodig kan het drugsverbod worden uitgebreid, terwijl positieve resultaten actief worden gecommuniceerd om het vertrouwen van bewoners verder te versterken.

4. Conclusie

De uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan (IVP) verloopt volgens plan, met gerichte acties op het gebied van preventie, handhaving en nazorg in samenwerking met partners zoals wijkverenigingen, welzijnsorganisaties, bedrijven, politie en het Openbaar Ministerie. Uit de voortgangsrapportage blijkt dat Hilversum een veilige en aangename woonplaats is en blijft, met een hoge leefbaarheid en een brede inzet op veiligheid en handhaving van de openbare orde. Dit wordt ondersteund door stabiele cijfers uit zowel de politierapportages als de Veiligheidsmonitor 2023. De leefbaarheid in de wijken blijft hoog, met een stabiele score van 7,6 voor leefbaarheid en een score van 7,5 voor het algemene veiligheidsgevoel onder inwoners. Om het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid verder te versterken, zullen we gericht blijven inzetten op zichtbaarheid van handhaving in de wijken en het verhogen van de aangifte- en meldingsbereidheid. Daarnaast nemen we preventieve maatregelen tegen criminaliteit en veiligheidsrisico's en zorgen we dat nazorg aan slachtoffers goed geregeld is om de lokale veiligheid te verbeteren. In 2025 en 2026 wordt verder gewerkt aan het integraal veiligheidsplan. De voortgang daarvan wordt meegenomen in een volgende voortgangsrapportage.

Hoe veilig is Hilversum?

Veiligheidsmonitor gemeente Hilversum 2023

Juni 2024

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede

Rapportnummer

2024/concept

Datum

juni 2024

Opdrachtgever

Gemeente Hilversum

Auteurs

Rieneke Beeftink
Wouter Andringa (red.)

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

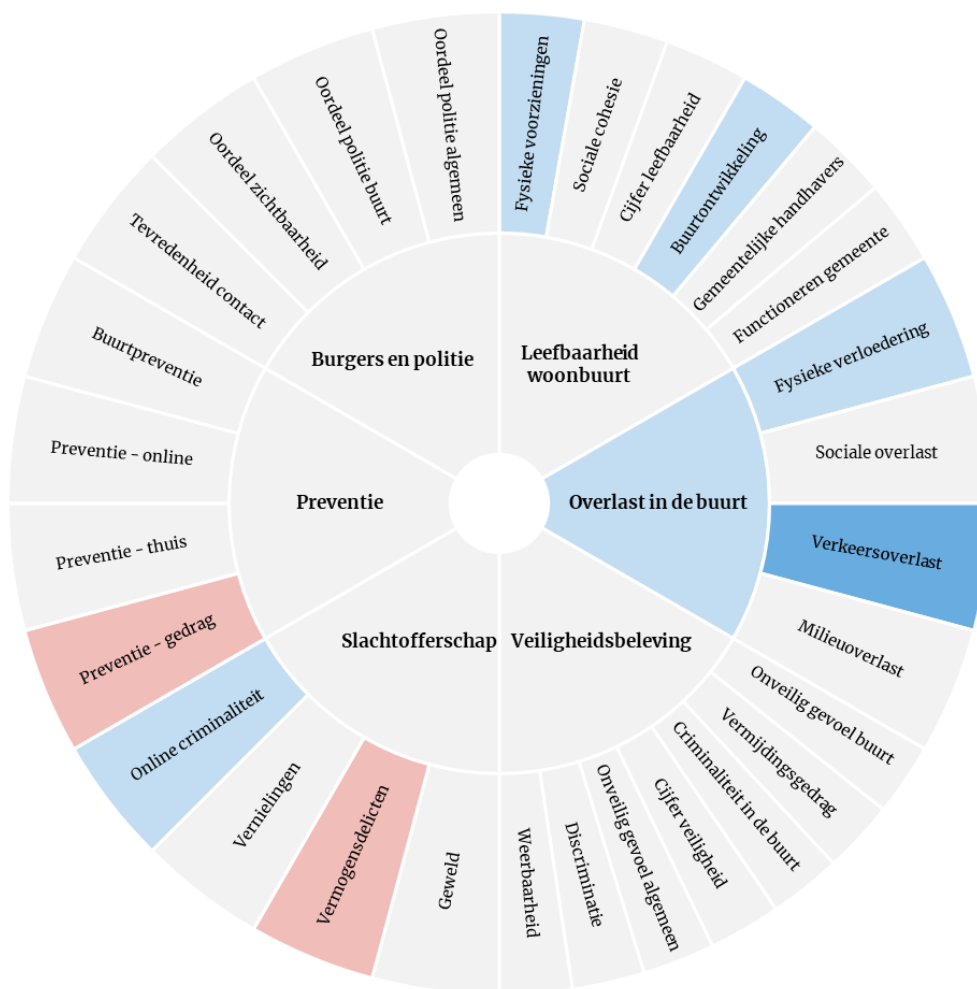
Samenvatting	5
1 Inleiding	12
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	12
1.2 Steekproef en respons	12
1.3 Vragenlijst	13
1.4 Analyse	13
1.5 Presentatie van cijfers	14
1.6 Leeswijzer	15
2 Leefbaarheid woonbuurt	17
2.1 Fysieke voorzieningen	17
2.2 Sociale cohesie	20
2.3 Oordeel over de woonbuurt	24
2.4 Functioneren gemeente	26
3 Overlast in de buurt	31
3.1 Totale overlast	31
3.2 Fysieke verloedering	32
3.3 Sociale overlast	35
3.4 Verkeersoverlast	38
3.5 Milieuoverlast	41
3.6 Aanpak van buurtproblemen	44
4 Veiligheidsbeleving	46
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt	46
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen	53
4.3 Verwachte kans op slachtofferschap	54
4.4 Discriminatie	55
4.5 Weerbaarheid	58
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	62
5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	62
5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten	64
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten	67
5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten	70

6	Slachtofferschap online criminaliteit	73
6.1	Slachtofferschap online criminaliteit	73
6.2	Slachtofferschap online oplichting of fraude	75
6.3	Hacken	76
6.4	Online bedreiging of intimidatie	77
7	Preventie	80
7.1	Preventief gedrag	80
7.2	Preventieve maatregelen in en om de woning	83
7.3	Online preventie	85
7.4	Buurtpreventie	88
8	Burgers en politie	91
8.1	Contacten burgers met politie	91
8.2	Controle door de politie	94
8.3	Functioneren politie in de buurt	94
8.4	Functioneren politie in het algemeen	97
9	Bijlage - Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor	100
9.1	Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor	100
9.2	Patronen in de Veiligheidsmonitor	105

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Hilversum 2023 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en ontwikkelingen per veiligheidsthema en daarna door in te zoomen op wijken en benchmarks.

Figuur 0.1 - Leefbaarheid en veiligheid in Hilversum t.o.v. 2021

Leefbaarheid woonomgeving: inwoners van Hilversum geven de leefbaarheid in de buurt, net als in 2021, het rapportcijfer 7,6.

De tevredenheid over de fysieke voorzieningen in de buurt is in Hilversum toegenomen van een 6,7 in 2021 naar een 6,8 in 2023. De ervaren sociale cohesie in de buurt scoort in Hilversum in 2023 een 6,3. Dit is vergelijkbaar met 2021. De leefbaarheid in de buurt krijgt het cijfer 7,6, net als in 2021. Ten opzichte van 2021 zijn inwoners van Hilversum in 2023 wel positiever gestemd over de ontwikkeling van de buurt. Minder inwoners merken een achteruitgang in de ontwikkeling van hun buurt (van 16% naar 13%). Minder dan de helft van de inwoners is (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid (45%). Dit is hetzelfde als in 2021. Vier op de tien zeggen dat gemeentelijke handhavers (vaak of soms) zichtbaar zijn in de buurt. Meer dan driekwart geeft dit aan voor andere plekken in de gemeente. Drie op de tien zijn (zeer) tevreden over het functioneren van de handhavers in de eigen gemeente. Zowel de zichtbaarheid van, als de tevredenheid met, gemeentelijke handhavers is vergelijkbaar met 2021.

Overlast in de buurt: 48 procent van de inwoners van Hilversum ervaren veel overlast. De ervaren overlast is vergeleken met 2021 gedaald (53%).

De totaal ervaren overlast door inwoners van Hilversum is gedaald van 53 procent in 2021 naar 48 procent in 2023. De meeste overlast wordt ervaren door verkeer, gevolgd door fysieke verloederings, milieuoverlast en sociale overlast. Net als de totaal ervaren overlast is ook de ervaren verkeersoverlast in de afgelopen twee jaren gedaald (van 40% naar 35%). De grootste veroorzaker van verkeersoverlast is volgens inwoners het parkeerprobleem. Ook de overlast door fysieke verloederings daalde van 24 procent in 2021 naar 21 procent in 2023. Hondenpoep op straat of in perken wordt door inwoners het vaakst genoemd. In vergelijking met 2021 zijn er in Hilversum in 2023 geen veranderingen in de ervaren milieuoverlast en sociale overlast. Milieuoverlast ondervinden inwoners het meest door geluid. In de sociale sfeer ervaren inwoners het vaakst overlast door buurtbewoners en rondhangende jongeren.

Veiligheidsbeleving: inwoners van Hilversum geven de veiligheid in hun buurt, net als in 2021, het rapportcijfer 7,5.

Het onveiligheidsgevoel in de eigen buurt veranderde de laatste twee jaren niet. Bijna een op de zes (16%) voelt zich er weleens onveilig. Algemeen gezien voelen bijna vier op de tien inwoners van Hilversum (37%) zich weleens onveilig. Ook dit cijfer is vergelijkbaar met 2021. Bijna een op de tien inwoners (8%) heeft het idee dat er veel criminaliteit in de eigen buurt voorkomt. Dit beeld veranderde de afgelopen twee jaren niet. Wel vonden in 2023 minder Hilversummers dat de criminaliteit in hun buurt het laatste jaar is afgenomen (van 6% naar 4%). Wat betreft vermijdingsgedrag doen inwoners van Hilversum het vaakst de deur 's avonds niet open.

De kans om slachtoffer te worden van oplichting via internet noemen inwoners van Hilversum het grootst (15%). In vergelijking met 2021 is de verwachte kans op slachtofferschap van zakkenrollerij of straatberoving met geweld hoger. De schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid is in Hilversum in 2023 6,3 en is gelijk aan die in 2021. Het vaakst geven Hilversummers aan goed in staat te zijn om grenzen aan anderen duidelijk te maken (71%).

Slachtofferschap: inwoners van Hilversum waren in 2023 vaker slachtoffer van traditionele criminaliteit dan in 2021. Het slachtofferschap van online criminaliteit daalde in 2023 ten opzichte van 2021.

Het slachtofferschap van traditionele criminaliteit is in Hilversum gestegen van 19 procent in 2021 naar 23 procent in 2023. Achtereenvolgens waren de Hilversummers in 2023 met name slachtoffer van vermogensdelicten, vernielingen en geweldsdelicten, waarbij het aantal vermogensdelicten toenam sinds 2021 van 10 procent naar 12 procent. Zowel de aangifte-, als de meldingsbereidheid in Hilversum nam af ten opzichte van twee jaar eerder. De aangiftedebereidheid daalde van 31 procent naar 23 procent, voor meldingsbereidheid betreft dit een daling van 36 procent naar 31 procent. Voor vernielingen en geweldsdelicten was de meldingsbereidheid lager dan in 2021. Het slachtofferschap van online criminaliteit is in Hilversum in 2023 in vergelijking met 2021 gedaald van 18 procent naar 15 procent. De online criminaliteit betrof achtereenvolgens online oplichting of fraude, hacken, online bedreiging of intimidatie of een ander misdrijf via internet, waarbij het slachtofferschap van hacken afnam van 7 procent in 2021 naar 5 procent in 2023.

Preventie: de somscore voor preventief gedrag is in Hilversum afgenomen van 2,1 in 2021 naar 2,0 in 2023.

Het preventief gedrag van de inwoners van Hilversum is er de afgelopen twee jaren op achteruitgegaan. Inwoners van Hilversum laten in 2023 wel vaker hun licht 's avonds branden wanneer er niemand thuis is en laten ook vaker waardevolle spullen thuis om diefstal te voorkomen dan in 2021. Voor preventieve maatregelen in en rondom het huis scoren inwoners, net zoals in 2021, een 1,6. Het vaakst hebben zij extra veiligheidssloten of grendels op ramen en/of deuren (60%), dit is minder dan in 2021 (65%). Het gebruik van camerabewaking is tussen 2021 en 2023 toegenomen (van 15% naar 22%). De somscore voor online preventie betreft in Hilversum in 2023 een 2,6. Dit is vergelijkbaar met 2021. Het vaakst kiezen inwoners sterke wachtwoorden die niet te raden zijn. Vergeleken met 2021 veranderden inwoners van Hilversum minder vaak hun wachtwoord (van 32% naar 29%). Ook wordt een firewall door Hilversummers minder vaak gebruikt dan twee jaar eerder (van 42% naar 36%).

Contact burgers en politie: een derde is (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt, drie op de tien zijn (zeer) tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Dat beeld is gelijk aan 2021.

Een kwart van de Hilversummers heeft in de afgelopen twaalf maanden een of meerdere keren contact gehad met de politie. Van hen zijn zeven op de tien (heel) tevreden over hun laatste contact met de politie. Dit is vergelijkbaar met 2021. Een derde van de inwoners is, net als in 2021, (heel) tevreden met de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Drie op de tien zijn (heel) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt. Van deze laatste groep is ongeveer de helft het eens met de stelling dat de politie weinig contact heeft met de bewoners uit de buurt. Dit percentage is lager dan in 2021.

Wijken vergeleken

Wijken vergeleken: Noordwest, Zuid en Hilversumse Meent scoren relatief beter op verschillende indicatoren van leefbaarheid en veiligheid. Centrum en Noordoost vallen op met relatief lagere scores voor leefbaarheid en veiligheid.

Noordwest, Zuid en Hilversumse Meent scoren op de meeste indicatoren significant beter dan gemiddeld in de gemeente. Inwoners van deze wijken geven zowel de leefbaarheid, als de veiligheid van hun woonbuurt een hoger rapportcijfer dan gemiddeld. Bovendien ervaren zij een sterkere sociale cohesie dan gemiddeld, waarbij in de wijk Zuid de sociale cohesie hoger is dan in 2021. De wijken Noordwest en Hilversumse Meent hebben, met uitzondering van sociale overlast in Noordwest, significant minder vaak te maken met alle vormen van overlast in de buurt. Ook scoren inwoners van alle drie deze wijken hoger dan gemiddeld op preventief gedrag en inwoners van Noordwest hoger op preventieve maatregelen in en rondom de woning. In Hilversumse Meent zijn de inwoners wel minder tevreden met de zichtbaarheid en het functioneren van de politie in de buurt.

Centrum en Noordoost scoren op de meeste indicatoren significant slechter dan gemiddeld in de gemeente. De inwoners van deze wijken beoordelen de leefbaarheid van de woonbuurt met een lager rapportcijfer, terwijl in Centrum relatief meer inwoners vinden dat hun buurt achteruitgaat. In Centrum en Noordoost ervaren inwoners eveneens minder sociale cohesie dan gemiddeld. Inwoners van Centrum hebben vaker te maken met alle vormen van overlast; inwoners van Noordoost scoren slechter op verkeersoverlast en fysieke verloedering. De inwoners van Noordoost geven de veiligheid van hun woonbuurt een lager rapportcijfer en hebben vaker het idee dat er criminaliteit in hun wijk voorkomt. Ook zijn zij vaker slachtoffer van geweldsdelicten. Inwoners van Centrum scoren lager op preventief gedrag en preventieve maatregelen in en rondom het huis dan gemiddeld. Inwoners van Noordoost nemen eveneens minder preventieve maatregelen in en rondom het huis. De score op preventief gedrag is in Noordoost vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde, maar is wel hoger dan in 2021. In Centrum zijn de inwoners wel vaker tevreden met de zichtbaarheid en het functioneren van de politie in de buurt.

Zuidoost, Zuidwest en Oost scoren op de meeste indicatoren gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Inwoners van Oost geven de leefbaarheid een lager rapportcijfer en ervaren een minder sterke sociale cohesie dan gemiddeld. Inwoners van Zuidwest vinden vaker dat hun woonbuurt achteruit is gegaan. Inwoners van Zuidoost beoordelen de leefbaarheid positiever, waarbij het rapportcijfer voor de leefbaarheid hoger is dan in 2021. In Zuidoost scoren inwoners ook hoger op preventief gedrag en preventieve maatregelen in en rondom het huis dan gemiddeld.

Hilversum vergeleken

Benchmark: inwoners van Hilversum ervaren vaker overlast en zijn vaker slachtoffer van traditionele criminaliteit dan gemiddeld in Nederland, het district Gooi en Vechtstreek en de politie-eenheid Midden-Nederland. Ook op preventief gedrag en preventieve maatregelen scoren inwoners van Hilversum lager.

De waardering voor de kwaliteit van de fysieke voorzieningen in de buurt ligt in Hilversum boven het landelijk gemiddelde. Inwoners van Hilversum zijn minder vaak ontevreden over het functioneren van de gemeente in de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. De totaal ervaren overlast is in Hilversum significant hoger dan het landelijk gemiddelde, met name de ervaren overlast door verkeersoverlast valt op. Ook het algemene onveiligheidsgevoel is in Hilversum hoger dan gemiddeld in Nederland. Inwoners van Hilversum zijn vaker slachtoffer van traditionele criminaliteit, terwijl hun aangiftebereidheid relatief lager is. Inwoners van Hilversum vertonen eveneens minder preventief gedrag en nemen minder preventieve maatregelen in en rondom het huis, maar scoren hoger op online preventie dan het landelijk gemiddelde.

De inwoners van Hilversum geven een lager rapportcijfer aan de leefbaarheid van de buurt dan gemiddeld in het district Gooi en Vechtstreek. De score voor sociale cohesie is lager; die voor de kwaliteit van de fysieke voorzieningen in de buurt hoger. De totaal ervaren overlast is in Hilversum significant hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek. Dit wordt met name veroorzaakt door verkeers-, sociale en milieuoverlast. Hilversummers beoordelen de veiligheid met een lager rapportcijfer en er is vaker sprake van een onveiligheidsgevoel in de buurt. Ook de persoonlijke weerbaarheid scoort relatief laag in Hilversum. Inwoners van Hilversum zijn ten opzichte van het district Gooi en Vechtstreek vaker het slachtoffer van traditionele criminaliteit. Dat is zo voor zowel geweld, als voor vermogensdelicten en vernielingen. Online criminaliteit komt in Hilversum minder vaak voor. De meldings- en aangiftebereidheid is in Hilversum lager. Ook hun scores op preventief gedrag en preventieve maatregelen rondom huis zijn relatief gezien lager dan in het district Gooi en Vechtstreek.

Wat betreft leefbaarheid zijn de inwoners van Hilversum meer tevreden met de fysieke voorzieningen in de buurt dan gemiddeld in de politie-eenheid Midden-Nederland. Zij ervaren echter ook een minder sterke sociale cohesie. De totaal ervaren overlast is in Hilversum significant hoger dan in de politie-eenheid Midden-Nederland. Zowel door verkeers-, als milieuoverlast ervaren inwoners vaker overlast.

Inwoners van Hilversum zijn ten opzichte van de politie-eenheid Midden-Nederland relatief vaker het slachtoffer van traditionele criminaliteit. Dat is met name zo voor vandalismedelicten. De aangiftebereidheid is in Hilversum lager dan in de politie-eenheid. Ook scoort Hilversum relatief laag op preventief gedrag en preventieve maatregelen rondom het huis dan in de politie-eenheid Midden-Nederland. De tevredenheid met het functioneren en de zichtbaarheid van de politie in de buurt is in Hilversum lager dan gemiddeld in de politie-eenheid.

Inleiding

1 Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2023 heeft Hilversum meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (par. 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), de presentatie van cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en Ipsos I&O. Individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de Veiligheidsmonitor kopen enquêtes in bij Ipsos I&O, boven op de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gemeente beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de Veiligheidsmonitor willen deelnemen (tweejaarlijks of anders).

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 4.856 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Hilversum. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Hilversum informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op gemeente- en wijkniveau.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2023 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering per post gestuurd.

In totaal hebben 1.620 van de 4.856 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 33,4 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2023 bedraagt 33,1 procent.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

Er hebben 170 inwoners van Hilversum deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Hilversum komt daarmee uit op 1.790.

In de separate bijlage tabellenboek is de responsverdeling opgenomen, uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken. In onderstaande tabel is de respons per wijk opgenomen.

Tabel 1.1 - Respons per wijk

Wijknaam	Respons	Responspercentage (Ipsos I&O)
Centrum	224	28,3
Noordwest	236	37,0
Zuidwest	217	33,4
Zuid	242	37,8
Zuidoost	222	32,9
Oost	223	31,0
Noordoost	222	32,6
Hilversumse Meent	204	35,7
Hilversum	1790	33,4

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 12 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Hilversum heeft geen gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over lokale onderwerpen toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Hilversum.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor:

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politie-contact en controle door politie
- Oordeel functioneren politie in de buurt

- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Preventie
- Discriminatie
- Achtergrondkenmerken

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd.

Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. De steekproef van de Veiligheidsmonitor is dankzij de weging op deze kenmerken representatief voor de bevolking van gemeente Hilversum.

1.5 Presentatie van cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Hilversum zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in het district, de politie-eenheid en de landelijke cijfers over 2023 (Nederland). In het rapport wordt hiernaar verwezen als de *referentiegebieden*. Daarnaast worden de uitkomsten van Hilversum ook vergeleken met vier *referentiegemeenten*: Amstelveen, Blaricum, Laren en Wijdmeren. De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en politie-eenheid) zijn opgenomen in de bijlage tabellenboek.

Tabel 1.2 - Geografische indeling gemeente Hilversum

Basisteam(s)	District	Veiligheidsregio	Eenheid
Gooi en Vechtstreek-Zuid	Gooi en Vechtstreek	Gooi en Vechtstreek	Midden-Nederland

Verschillen tussen de resultaten van de referentiegebieden en de gemeente Hilversum, en tussen de resultaten van de wijken en het gemiddelde van de gemeente Hilversum, worden beschreven als deze *significant* zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval. Ook verschillen tussen de uitkomsten van 2023 en 2021 voor de gemeente Hilversum en de gebieden van de gemeente worden alleen beschreven als deze significant zijn.

Verschillen tussen de resultaten van de referentiegemeenten en de gemeente Hilversum worden beschreven als deze groter zijn dan 3 procentpunt (bij percentages) of 0,3 punt (bij rapportcijfers en indicatoren).

Bij enkele resultaten in het rapport kan het voorkomen dat er vermeld wordt dat deze *indicatief* zijn. Er zijn dan minder dan 50 waarnemingen om dit resultaat op te baseren, omdat de bijbehorende vraag slechts aan een gedeelte van de respondenten is gesteld. Dit is bijvoorbeeld het geval bij 'tevredenheid over contact met de politie', die vragen zijn alleen aan inwoners gesteld die in het afgelopen jaar daadwerkelijk contact met de politie hebben gehad. In dit soort gevallen wil *indicatief* zeggen dat dit specifieke resultaat niet als representatief kan worden beschouwd voor de hele populatie.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 4 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast en veiligheidsbeleving. De hoofdstukken 5 en 6 gaan in op slachtofferschap van traditionele criminaliteit en online criminaliteit. Hoofdstuk 7 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en buurtpreventie en hoofdstuk 8 behandelt de tevredenheid over de politie. In hoofdstuk 9 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en patronen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand ('tabellenboek') met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Hilversum, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

Leefbaarheid woonbuurt

2 Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Hilversum. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van fysieke voorzieningen in de woonbuurt beschreven. In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Hilversum centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de inwoners de leefbaarheid beoordelen en hoe zij de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid, en over zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavers.

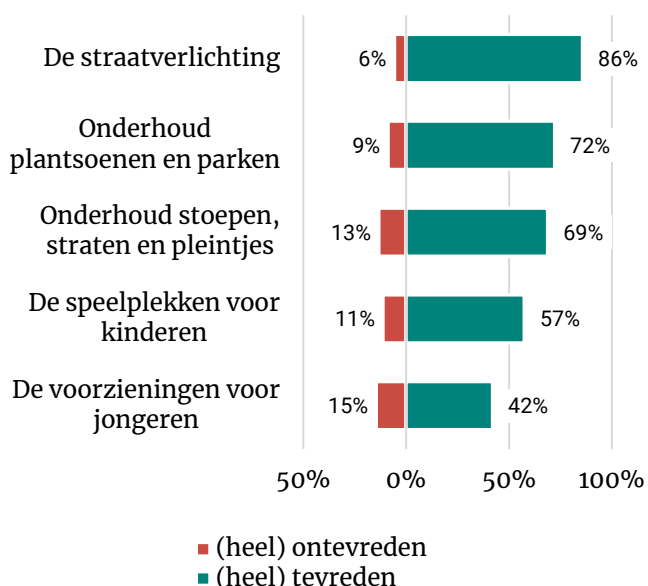
2.1 Fysieke voorzieningen

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt. Bewoners is gevraagd hoe tevreden zij zijn over vijf voorzieningen in hun eigen leefomgeving (Figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (Figuur 2.2).

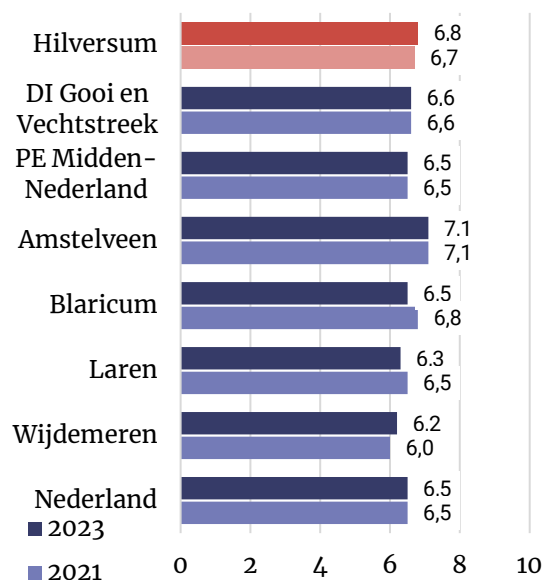

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

Figuur 2.1 - Tevredenheid fysieke voorzieningen

Figuur 2.2 - Fysieke kwaliteit (schaalscore)

Inwoners van Hilversum is gevraagd wat zij vinden van de verschillende fysieke voorzieningen in hun woonbuurt. Het meest tevreden zijn zij met de straatverlichting. Bijna negen op de tien inwoners (86%) vinden dat hun woonbuurt goed verlicht is. Met de voorzieningen voor jongeren zijn inwoners relatief het minst tevreden, vier op de tien Hilversummers (42%) geven aan hier tevreden over te zijn.

De schaalscore voor fysieke kwaliteit, die alle vijf de voorzieningen omvat, bedraagt in Hilversum in 2023 een 6,8. De waardering over de fysieke kwaliteit is in Hilversum significant hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (6,6), de politie-eenheid Midden-Nederland (6,5) en Nederland (6,5). Zo zijn Hilversummers vaker tevreden over de straatverlichting, het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes, evenals over het onderhoud van plantsoenen en parken dan in voornoemde referentiegebieden.

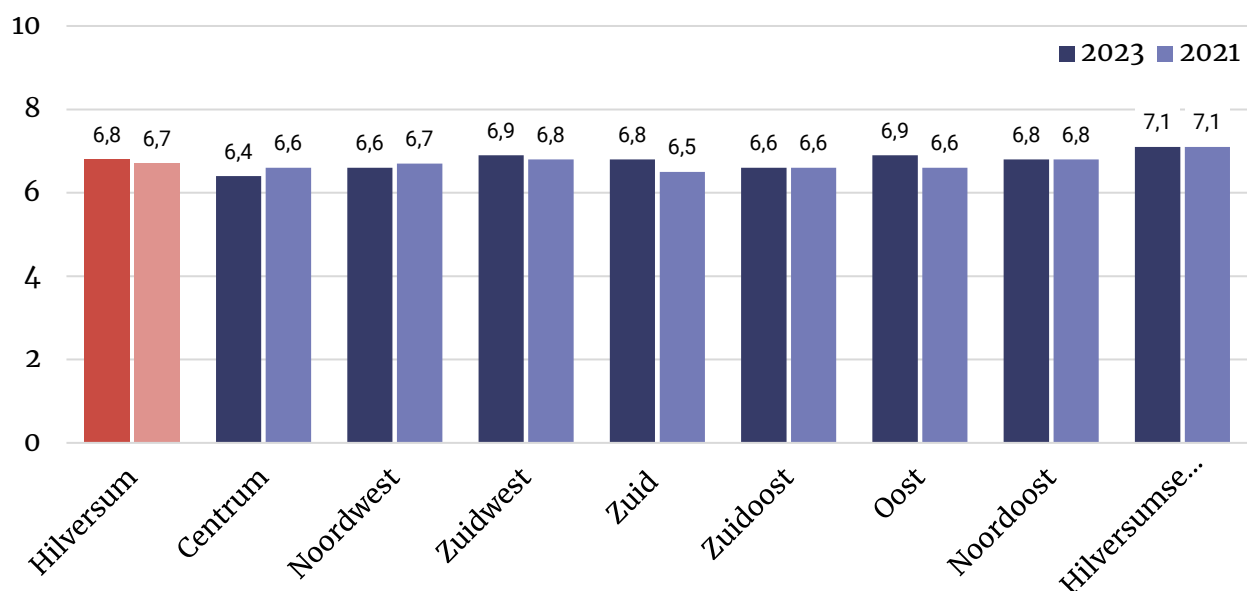
Ook is de schaalscore voor fysieke kwaliteit in Hilversum groter dan in de referentiegemeenten Blaricum (6,5), Laren (6,3) en Wijdmeren (6,2). De schaalscore is in Hilversum daarentegen lager dan in de gemeente Amstelveen. In deze gemeente betrof de schaalscore in 2023 een 7,1.

De tevredenheid over fysieke voorzieningen is in de gemeente Hilversum licht toegenomen van 6,7 in 2021 naar 6,8 in 2023. Hilversummers tonen in 2023 meer tevredenheid over het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes.

6,8 is in Hilversum de score voor de fysieke kwaliteit van de buurt.
Dit is hoger dan in de referentiegebieden.

Figuur 2.3 - Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk

De schaalscore voor fysieke kwaliteit is ook beschikbaar op wijkniveau. Op wijkniveau is de waardering voor de fysieke kwaliteit in Hilversumse Meent (7,1) significant hoger dan in de gemeente (6,8). In Hilversumse Meent is de tevredenheid over bijna alle fysieke voorzieningen hoger dan gemiddeld, alleen de waardering voor het onderhoud van plantsoenen en parken is gelijk aan het gemiddelde. De laagste schaalscores voor de fysieke kwaliteit zijn te vinden in Centrum (6,4) en Zuidoost (6,6). In deze wijken zijn inwoners minder vaak tevreden over speelplekken voor kinderen en jongerenvoorzieningen dan het gemeentelijke gemiddelde. Inwoners van Centrum zijn ook relatief minder vaak tevreden met het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes.

Op wijkniveau zijn er geen significante ontwikkelingen in de schaalscore fysieke kwaliteit.

Tabel 2.1 - Stellingen fysieke kwaliteit per wijk (percentage (heel) tevreden)

	Onderhoud stoepen, straten en pleintjes	Onderhoud plantsoenen en parken	De straatverlichting	De speelplekken voor kinderen	De voorzieningen voor jongeren
Centrum	62%	69%	84%	40%	29%
Noordwest	75%	72%	85%	38%	26%
Zuidwest	69%	72%	89%	59%	53%
Zuid	71%	76%	87%	57%	38%
Zuidoost	67%	72%	84%	51%	34%
Oost	68%	71%	83%	71%	48%
Noordoost	67%	72%	88%	63%	51%
Hilversumse Meent	77%	74%	91%	71%	62%
Hilversum	69%	72%	86%	57%	42%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit verschillende wijken oordelen over de fysieke voorzieningen in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

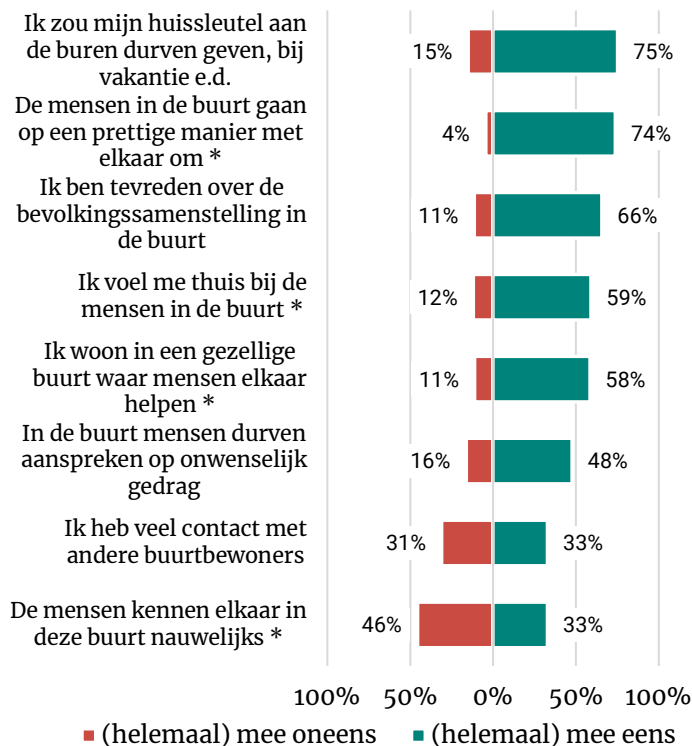
2.2 Sociale cohesie

De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn acht stellingen voorgelegd over sociale cohesie (Figuur 2.4). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de acht voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (Figuur 2.5).

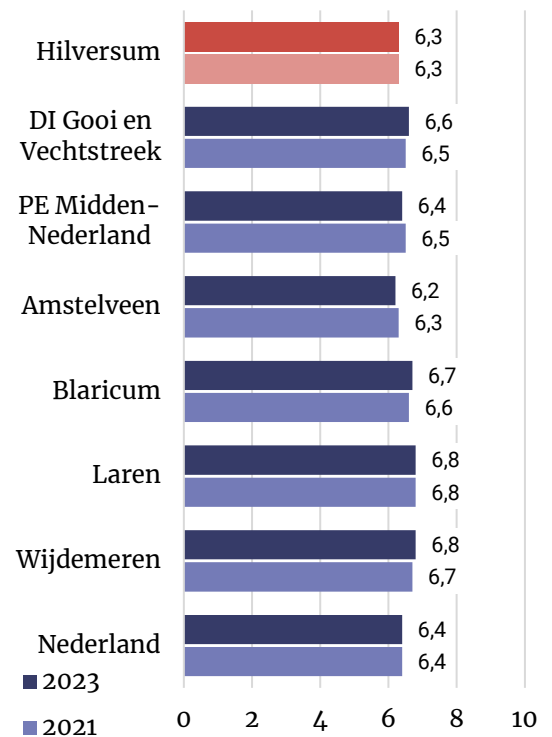

De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om', 'ik voel me thuis bij de mensen in de buurt', 'ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen' en 'de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Figuur 2.4 - Stellingen over sociale cohesie
* in schaalscore sociale cohesie

Figuur 2.5 - Sociale cohesie (schaalscore)

Driekwart van de inwoners durft de huissleutel bij de burens af te geven wanneer zij lang weggaan, bijvoorbeeld met vakantie. Ongeveer hetzelfde aandeel Hilversummers vindt dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. Daartegenover staat dat maar een derde van de inwoners aangeeft veel contact te hebben met andere buurtbewoners. De enige negatief geformuleerde stelling: 'De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks', wordt door bijna de helft van de inwoners (46%) niet onderschreven.

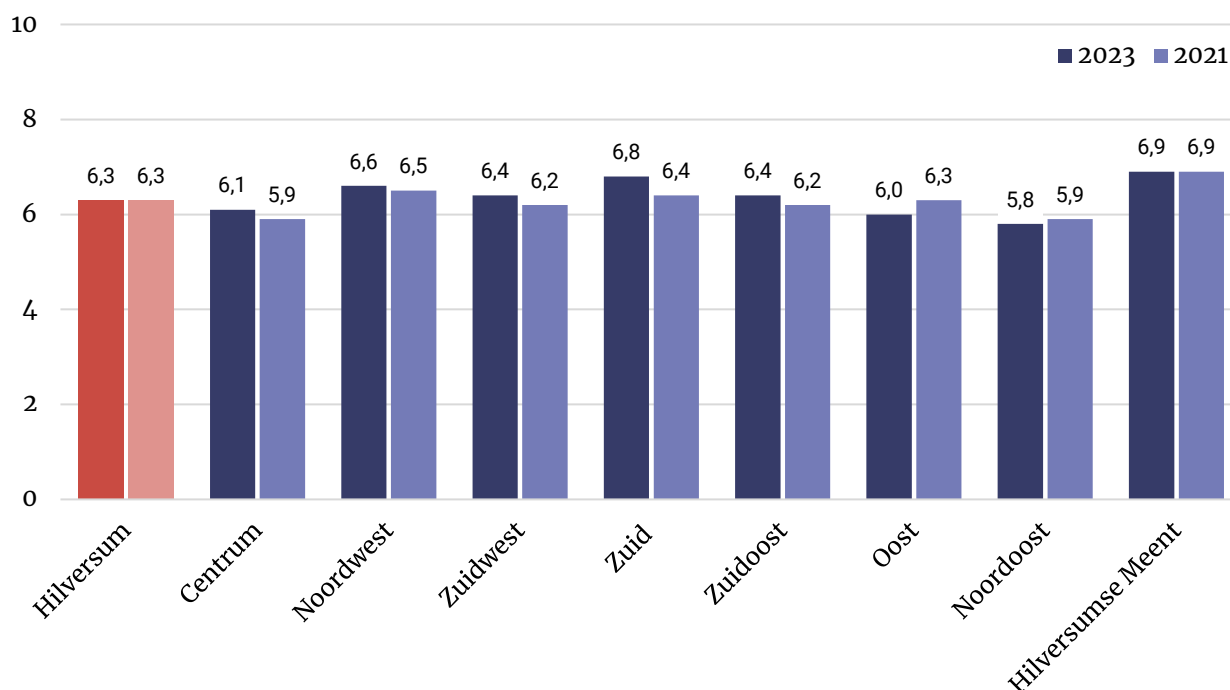
In Hilversum bedraagt de schaalscore voor sociale cohesie in 2023 een 6,3. Inwoners van Hilversum ervaren een minder sterke sociale cohesie dan in het district Gooi en Vechtstreek (6,6) en de politie-eenheid Midden-Nederland (6,4). Hilversum scoort op alle vier de stellingen van sociale cohesie lager dan in voornoemde referentiegebieden.

Ook in drie van de vier referentiegemeenten, te weten Blaricum (6,7), Laren (6,8) en Wijdmeren (6,8), zijn inwoners positiever over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt dan in Hilversum.

6,3 Hilversum scoort relatief laag op sociale cohesie in vergelijking met het district Gooi en Vechtstreek en politie-eenheid Midden-Nederland.

Figuur 2.6 - Schaalscores sociale cohesie per wijk

Op wijkniveau is de schaalscore voor sociale cohesie in Centrum (6,1), Oost (6,0) en Noordoost (5,8) significant lager dan het gemeentelijke gemiddelde (6,3). Tabel 2.2. laat zien dat zowel in Centrum, als in Noordoost inwoners het minder vaak eens zijn met drie van de vier stellingen over sociale cohesie. In de wijken Zuid (6,8), Hilversumse Meent (6,9) en Noordwest (6,6) is er juist sprake van een significant hogere schaalscore voor sociale cohesie dan het gemeentelijke gemiddelde. In Zuid en Hilversumse Meent is het men het vaker eens met drie van de vier stellingen die wijzen op betrokkenheid bij de buurt.

In vergelijking met 2021 is de sociale cohesie in Zuid toegenomen. De schaalscore ging van 6,4 naar 6,8, vooral omdat inwoners positiever zijn over de gezelligheid en hoe mensen elkaar helpen.

De overige stellingen die betrekking hebben op sociale cohesie in de wijk, maar niet in de schaalscore zitten, laten ongeveer hetzelfde beeld zien (tabel 2.3). Zo geven onder meer inwoners van de wijken Centrum en Noordoost minder vaak hun huissleutel aan burens bij langere afwezigheid en zijn inwoners in Noordoost minder vaak tevreden met de bevolkingssamenstelling van de buurt. Gekeken naar de wijken met een hogere sociale cohesie durven inwoners van Zuid en Hilversumse Meent vaker mensen aan te spreken op ongewenst gedrag.

Tabel 2.2 - Stellingen schaa score sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen	Ik voel me thuis bij de mensen in de buurt
Centrum	43%	70%	50%	46%
Noordwest	27%	77%	53%	63%
Zuidwest	31%	76%	59%	65%
Zuid	29%	82%	71%	69%
Zuidoost	29%	76%	57%	63%
Oost	36%	70%	57%	56%
Noordoost	38%	62%	47%	50%
Hilversumse Meent	17%	85%	77%	60%
Hilversum	33%	74%	58%	59%

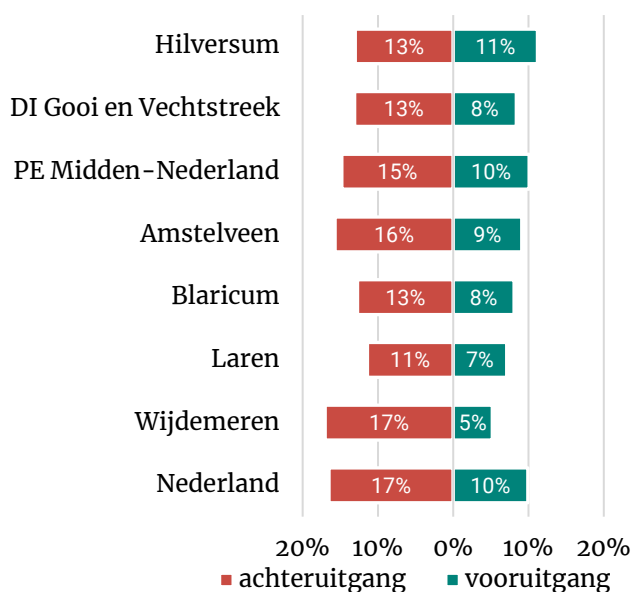
Tabel 2.3 – Overige stellingen sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling in de buurt	Huissleutel aan burendurven geven bij langere afwezigheid	In de buurt mensendurven aanspreken op onwenselijk gedrag
Centrum	30%	62%	60%	46%
Noordwest	30%	73%	87%	55%
Zuidwest	35%	63%	80%	43%
Zuid	36%	75%	82%	53%
Zuidoost	35%	70%	74%	51%
Oost	31%	62%	74%	43%
Noordoost	28%	55%	66%	42%
Hilversumse Meent	42%	61%	86%	57%
Hilversum	33%	66%	75%	48%

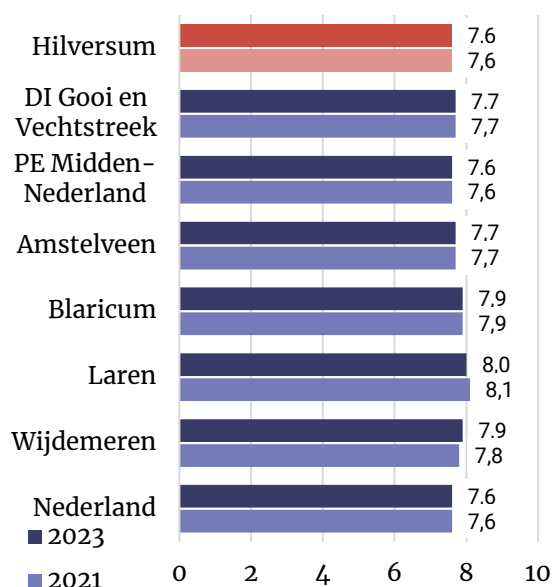
2.3 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Hilversum is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (Figuur 2.7). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (Figuur 2.8).

Figuur 2.7 – Ontwikkeling woonbuurt (percentage)

Figuur 2.8 – Oordeel leefbaarheid woonbuurt (rapportcijfer)

Een op de tien Hilversummers (11%) vindt dat de buurt waarin zij wonen er in het afgelopen jaar op vooruit is gegaan, 13 procent is van mening dat hun buurt erop achteruit is gegaan. De meerderheid van de inwoners van Hilversum ziet geen verandering (73%). Ten opzichte van 2021 merken minder inwoners van Hilversum een achteruitgang in de ontwikkeling van hun buurt (van 16% naar 13%) en bleef voor meer inwoners de ontwikkeling van de buurt gelijk (van 69% naar 73%). Dit is een positieve ontwikkeling.

In Hilversum vinden meer inwoners dat hun buurt er in het afgelopen jaar op vooruit is gegaan dan in het district Gooi en Vechtstreek (8%). Vergelijken met de politie-eenheid Midden-Nederland (15%) en Nederland (17%) is er volgens Hilversummers juist minder sprake van achteruitgang in het afgelopen jaar. Het beeld van Hilversummers over de ontwikkeling in de buurt is dus positief ten opzichte van alle referentiegebieden.

Hilversummers geven de leefbaarheid van hun woonbuurt in 2023, net zoals in 2021, gemiddeld een 7,6 als rapportcijfer. Dit is significant lager dan het gemiddelde rapportcijfer in het district Gooi en Vechtstreek. In de referentiegemeenten Blaricum (7,9), Laren (8,0) en Wijdmeren (7,9) beoordelen inwoners de leefbaarheid van woonbuurt eveneens hoger.

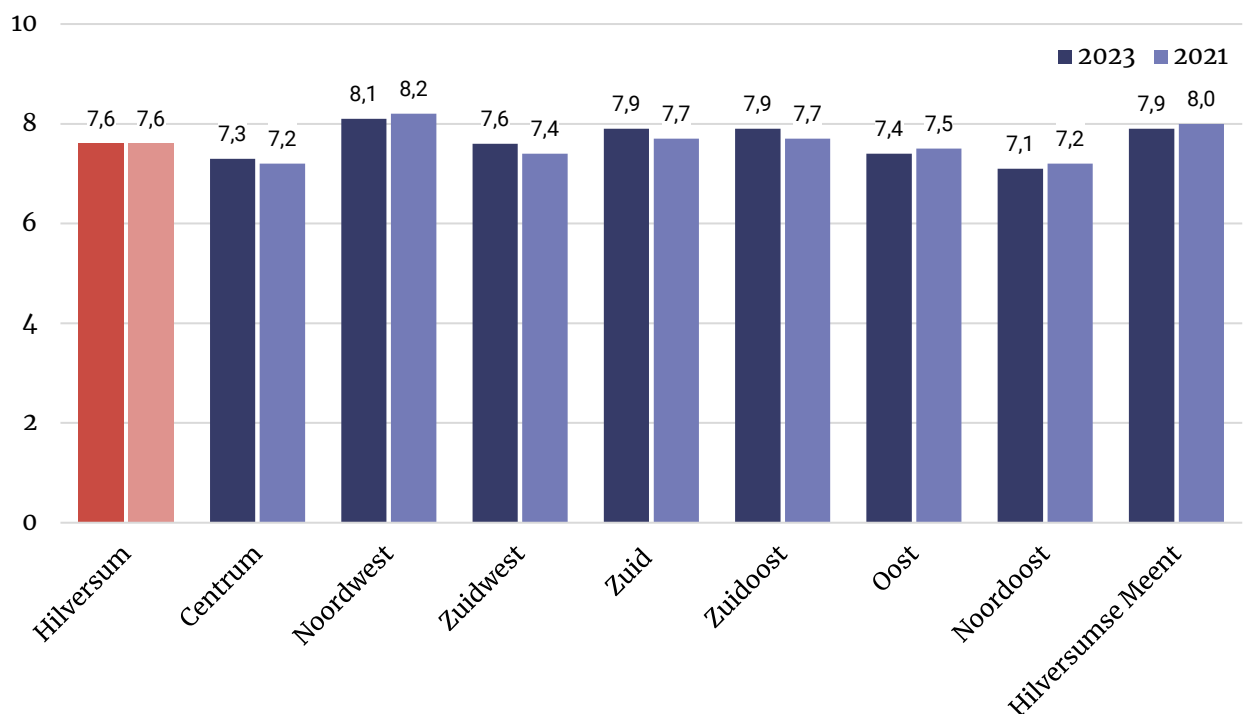

13% van de Hilversummers vindt dat de woonbuurt er in het afgelopen jaar op achteruit is gegaan, dat is lager dan in 2021 (16%). De Hilversummers zijn positiever gestemd over de buurtontwikkeling dan de referentiegebieden.

Op wijkniveau verschilt het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt significant van het Hilversumse gemiddelde. In Centrum (7,3), Oost (7,4) en Noordoost (7,1) beoordelen de inwoners de leefbaarheid van hun woonbuurt minder positief dan gemiddeld in Hilversum. Daarentegen vinden inwoners van Noordwest, Zuid, Zuidoost en Hilversumse Meent het significant prettiger wonen in hun buurt. Zij geven de leefbaarheid een rapportcijfer tussen de 7,9 en 8,1.

In Zuidoost is de beoordeling van de leefbaarheid in de woonbuurt gestegen ten opzichte van 2021 (van 7,7 naar 7,9).

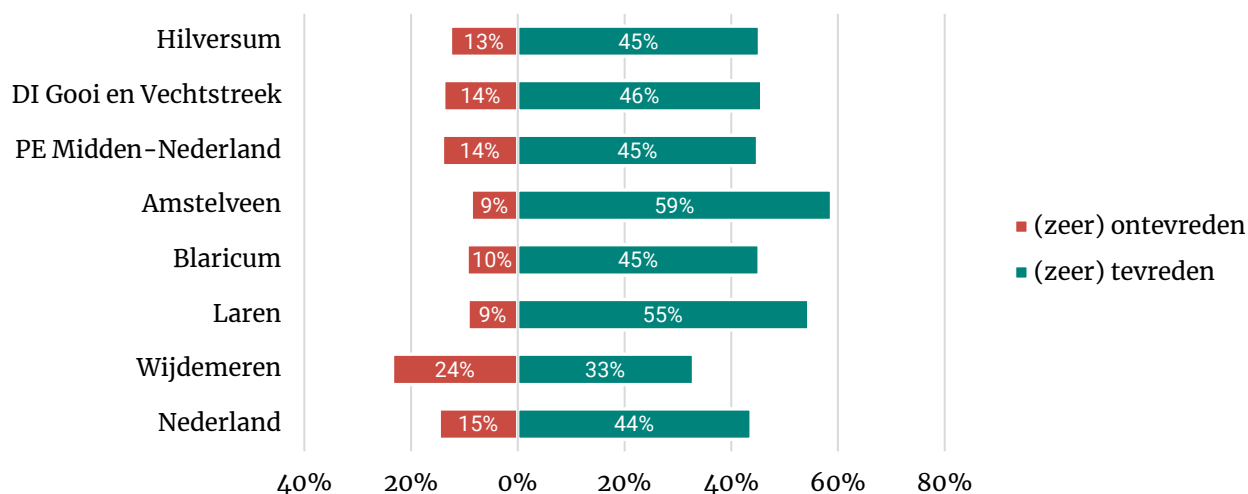
Figuur 2.9 - Oordeel leefbaarheid woonbuurt per wijk (rapportcijfer)

2.4 Functioneren gemeente

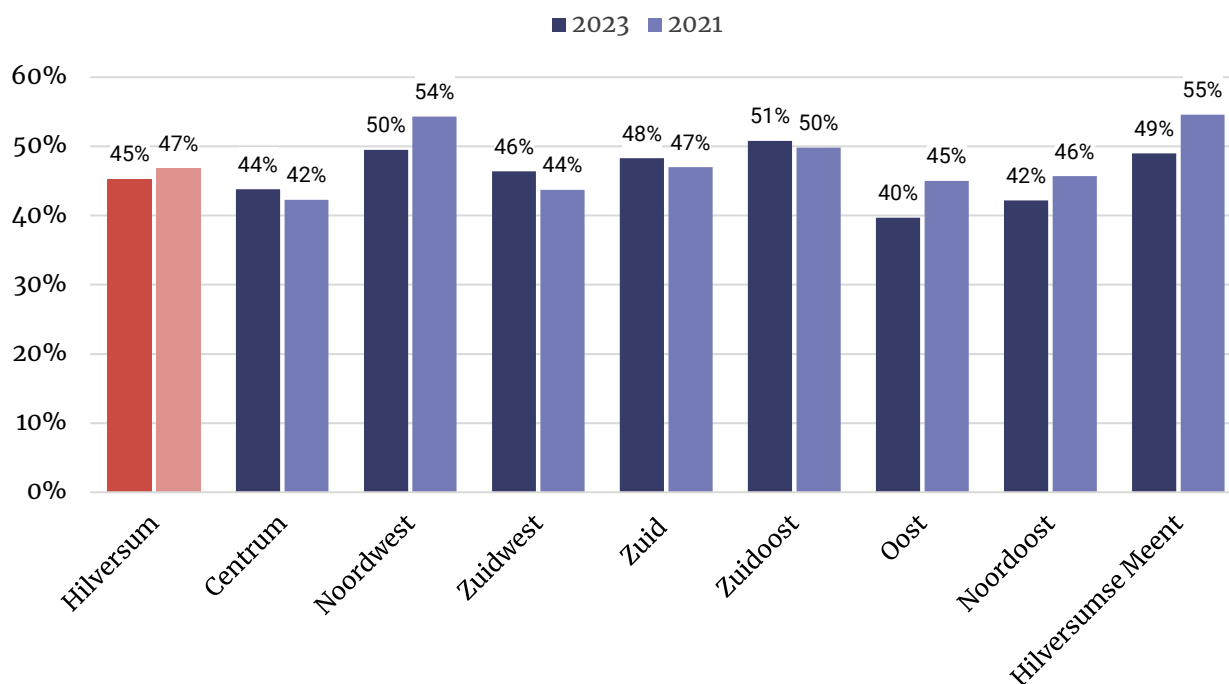
De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Hilversum op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (Figuur 2.10).

Figuur 2.10 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid (percentage)

In Hilversum is 45 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. Een kleiner deel, namelijk 13 procent, is (zeer) ontevreden over de aanpak van de gemeente. De ontevredenheid over het functioneren van de gemeente is in Hilversum lager dan het landelijke gemiddelde (15%). Ook in vergelijking met de referentiegemeenten zijn er verschillen zichtbaar. Zo zijn inwoners van Hilversum minder vaak ontevreden over hoe de gemeente leefbaarheids- en veiligheidsthema's aanpakt dan in Wijdmeren (24%). Hilversummers zijn verder minder vaak tevreden met de gemeentelijke aanpak dan de inwoners van Amstelveen en Laren (respectievelijk: 59% en 55%).

Figuur 2.11 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid per wijk (percentage (zeer) tevreden)

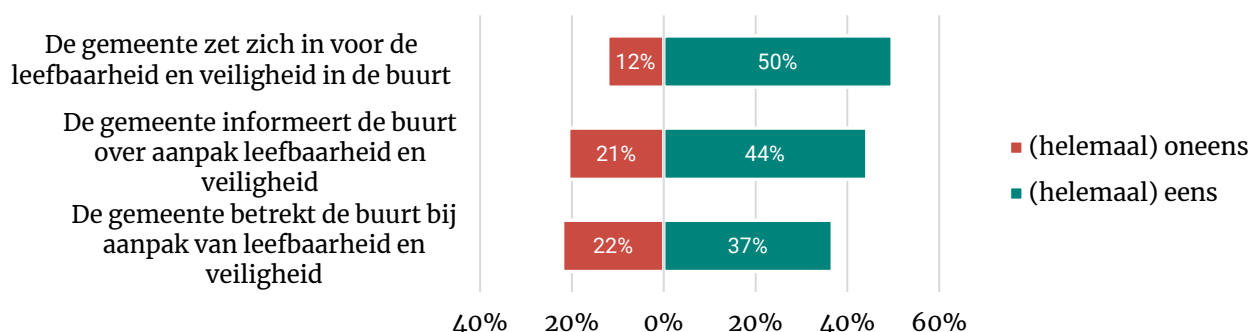
In de wijk Oost zijn inwoners het minst positief over het functioneren van de gemeente (40%). De tevredenheid ligt hier significant lager dan in de gemeente als geheel. Verder is de tevredenheid in de wijken vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Er zijn geen significante ontwikkelingen ten opzichte van 2021 in de tevredenheid over de aanpak op wijkniveau.

Daarnaast is door middel van drie specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. De stellingen zijn alleen voorgelegd aan inwoners die een oordeel konden geven over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Dit betreft 89 procent van de inwoners.

Van de inwoners van Hilversum, die een oordeel gaven over het functioneren van hun gemeente, vindt de helft (50%) dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Een kleiner aandeel is van mening dat de gemeente de buurt goed informeert over deze aanpak (44%). Inwoners van Hilversum vinden minder vaak dat de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid, ruim een derde (37%) is het eens met deze stelling.

In de wijken zijn enkele verschillen zichtbaar ten opzichte van het Hilversumse gemiddelde. In Hilversumse Meent zijn inwoners het significant vaker eens met de stellingen over de inzet en de betrokkenheid van de gemeente (respectievelijk: 59% en 49%). In de wijk Noordoost zijn inwoners het juist significant minder vaak eens met de stelling over de inzet van de gemeente (43%).

Figuur 2.12 - Oordeel functioneren gemeente (percentage (helemaal) eens, basis: inwoners die een totaaloordeel hebben gegeven over functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid)

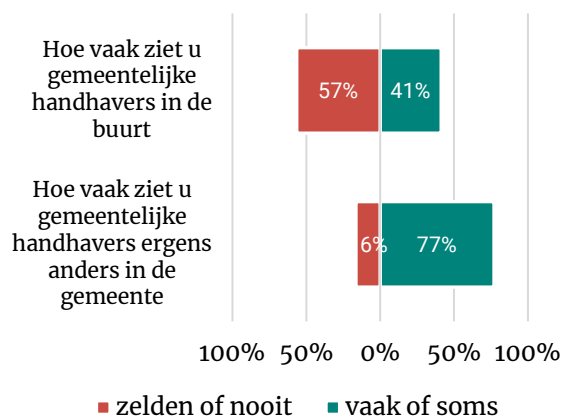
Gemeentelijke handhavers

Aan de inwoners van Hilversum is ook gevraagd wat volgens hen de zichtbaarheid is van gemeentelijke handhavers in de eigen buurt en ergens anders in de gemeente (Figuur 2.13). Inwoners die gemeentelijke handhavers hebben gezien, konden vervolgens ook een oordeel geven over het functioneren van deze handhavers (Figuur 2.14). Gemeentelijke handhavers houden zich bezig met het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid.

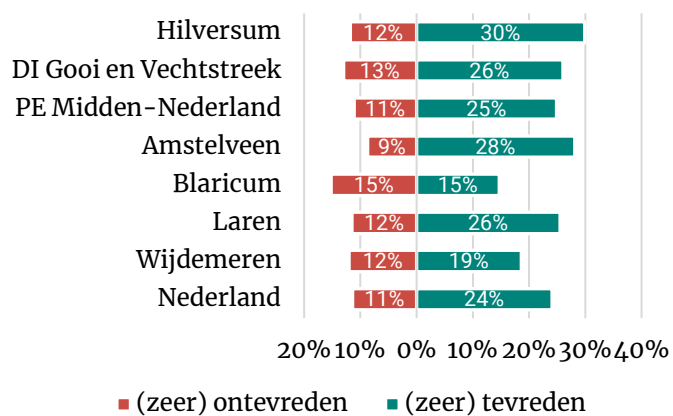
Vier op de tien inwoners (41%) zien vaak of soms gemeentelijke handhavers in de woonbuurt. Meer dan driekwart van de inwoners ziet (ook) wel handhavers elders in de gemeente. De zichtbaarheid van gemeentelijke handhavers is in Hilversum significant hoger dan in de vergelijkbare referentiegebieden en -gemeenten. Alleen inwoners van Amstelveen zien vaker gemeentelijke handhavers in de woonbuurt (52%).

Van de inwoners die vaak of soms gemeentelijke handhavers zien, zijn drie op de tien Hilversummers (zeer) tevreden over hun functioneren (30%). Deze tevredenheid is in Hilversum hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (26%) en de politie-eenheid Midden-Nederland (25%). Ditzelfde geldt voor het landelijk gemiddelde van 24 procent. Gekeken naar de referentiegemeenten zijn Hilversummers vaker tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers dan de inwoners van Blaricum (15%), Laren (26%) en Wijdemeeren (19%). Een groot deel van de inwoners heeft overigens geen of een neutraal oordeel over het functioneren van gemeentelijke handhavers.

Figuur 2.13 - Zichtbaarheid gemeentelijke handhavers (percentage)

Figuur 2.14 - Tevredenheid functioneren gemeentelijke handhavers (basis: inwoners die vaak of soms gemeentelijke handhavers zien)

Overlast in de buurt

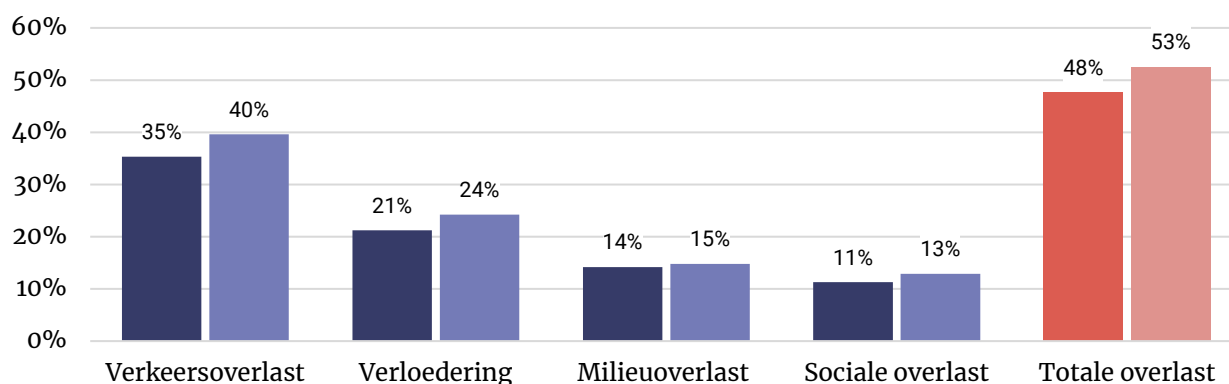
3 Overlast in de buurt

In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Hilversum ervaren overlast in hun buurt centraal. Eerst volgt een totaalbeeld van de verschillende vormen van overlast (paragraaf 3.1), daarna worden de uitkomsten per type overlast nader toegelicht: fysieke verloedering (par. 3.2), sociale overlast (par. 3.3), verkeersoverlast (par. 3.4) en milieuoverlast (par. 3.5). Inwoners konden aangeven welk buurtprobleem met prioriteit moet worden aangepakt (par. 3.6).

3.1 Totale overlast

Inwoners van Hilversum is gevraagd om van zeventien vormen van overlast aan te geven of zij hier zelf geen, een beetje of veel overlast van ervaren. De diverse vormen van overlast zijn geclusterd tot vier scores: fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en milieuoverlast (Figuur 3.1). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart op één of meerdere terreinen. Welke vormen van overlast horen bij welk type wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 3.1 - Totale overlast per cluster (percentage ervaart zelf veel overlast)

Bijna de helft van de Hilversummers geeft aan in het afgelopen jaar veel overlast te hebben ervaren in de woonbuurt. Inwoners ondervinden de meeste hinder van verkeersoverlast, ruim een derde heeft hier veel last van. Daaropvolgend ervaren twee op de tien veel overlast door fysieke verloedering. Milieuoverlast (14%) en sociale overlast (11%) zorgen volgens een kleiner deel van de inwoners voor veel overlast.

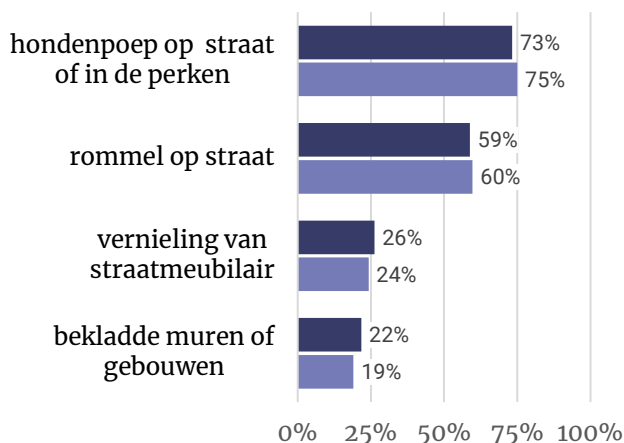
De totaal ervaren overlast is onder de inwoners van Hilversum gedaald van 53 procent in 2021 naar 48 procent in 2023. Deze ontwikkeling is met name toe te schrijven aan een significante vermindering van de verkeersoverlast en de fysieke verloedering.

Desondanks is de totaal ervaren overlast in 2023 onder de inwoners van Hilversum hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek, de politie-eenheid Midden-Nederland en Nederland (alle drie 45%). Zo ondervinden Hilversummers onder meer significant vaker hinder door verkeersoverlast dan in voornoemde referentiegebieden. In vergelijking met de referentiegemeenten ervaren inwoners van Hilversum in totaal meer overlast dan in Amstelveen (40%). In Hilversum ervaart men meer verkeersoverlast en fysieke verloedering dan in Amstelveen.

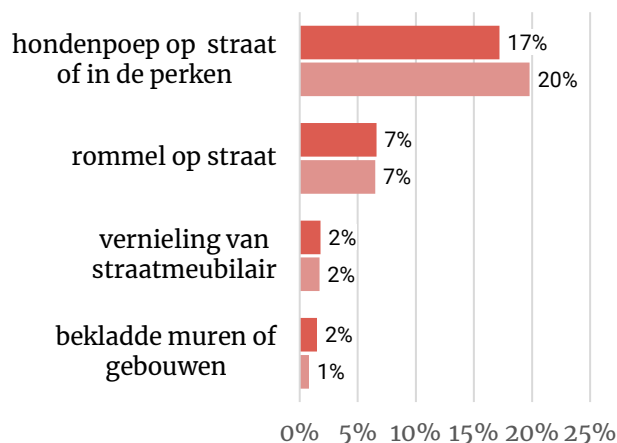
3.2 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.2 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen volgens inwoners. Figuur 3.3 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de vier vormen van fysieke verloedering.

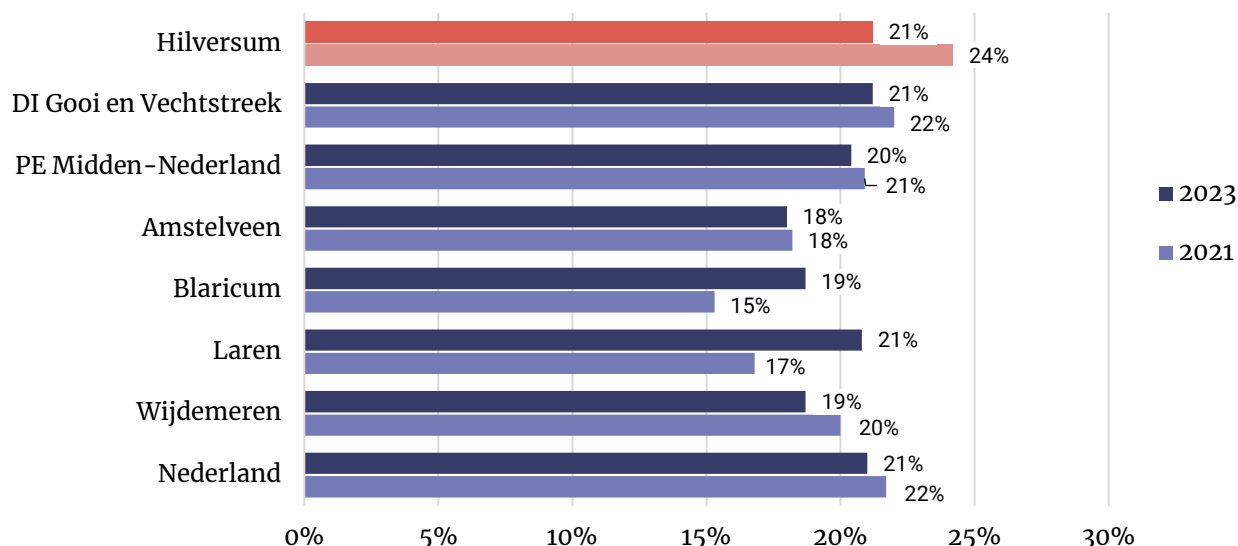
Figuur 3.2 - Fysieke verloedering
(percentage komt weleens voor in de buurt)

Figuur 3.3 - Fysieke verloedering
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Figuur 3.4 – Totale fysieke verloedering per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

In Hilversum ervaren twee op de tien inwoners (21%) zelf veel overlast van de fysieke verloedering in de woonbuurt. Het grootste probleem in de fysieke sfeer is hondenpoep op straat of in de perken. Ongeveer driekwart van de inwoners geeft aan dat dit weleens voorkomt in hun woonbuurt. Inwoners ervaren hier ook het vaakst veel overlast van, namelijk 17 procent van de inwoners. Bijna zes op de tien Hilversummers geven aan dat rommel op straat weleens voorkomt in de buurt. Een kwart noemt vernieling van straatmeubilair en ruim een vijfde bekladde muren of gebouwen. Van deze vormen van fysieke verloedering ervaren de bewoners relatief weinig overlast.

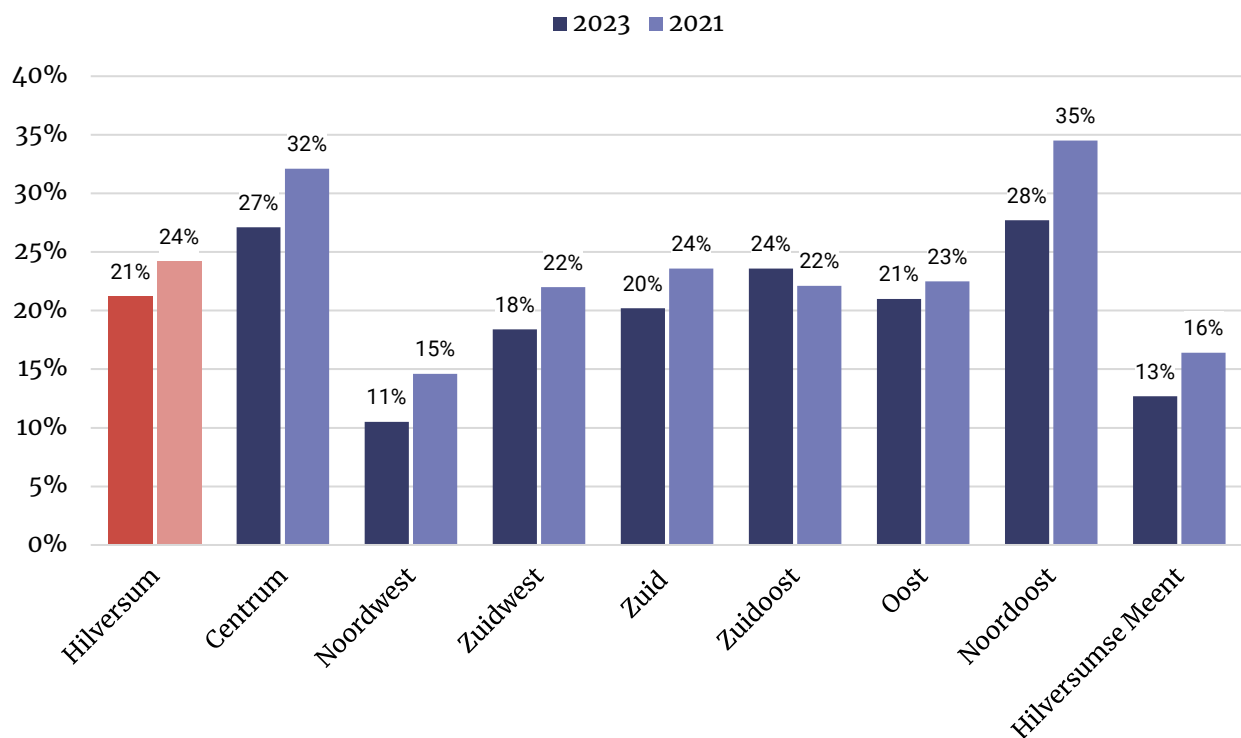
De ervaren overlast door fysieke verloedering is in Hilversum vergelijkbaar met de referentiegebieden. Ditzelfde geldt voor de referentiegemeenten Blaricum, Laren en Wijdmeren. Daarentegen ervaart men in Hilversum iets vaker zelf veel overlast van fysieke verloedering in de woonbuurt dan in Amstelveen (18%). Zo ondervinden inwoners van Hilversum meer hinder door hondenpoep.

De ervaren overlast door fysieke verloedering is in Hilversum gedaald van 24 procent in 2021 naar 21 procent in 2023.

21% van de Hilversummers ervaart veel overlast van fysieke verloedering in de woonbuurt. Dit is minder dan in 2021.

Figuur 3.5 – Totale fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Inwoners in de wijken Centrum (27%) en Noordoost (28%) ondervinden het vaakst overlast door fysieke verloedering in de woonbuurt. Overlast in de fysieke sfeer komt hier significant vaker voor dan in de gemeente als geheel. In Centrum komt overlast door rommel op straat (11%) vaker voor dan in de gemeente als geheel. In de wijk Noordoost is de ervaren overlast door hondenpoep ten opzichte 2021 gedaald (van 32% naar 21%).

In de wijken Noordwest (11%) en Hilversumse Meent (13%) zeggen inwoners juist minder vaak overlast door fysieke verloedering te ervaren dan gemiddeld in Hilversum. In beide wijken komt overlast door rommel op straat minder vaak voor dan gemiddeld. In Noordwest komt bovendien overlast door hondenpoep het minst vaak voor (9%).

Tabel 3.1 – Vormen van fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Hondenpoep op de stoep of op grasveldjes	Rommel op straat	Bekladde muren of gebouwen	Vernieling van straatmeubilair
Centrum	22%	11%	3%	0%
Noordwest	9%	3%	2%	1%
Zuidwest	15%	7%	0%	2%
Zuid	18%	5%	1%	1%
Zuidoost	17%	8%	2%	2%
Oost	17%	7%	1%	2%
Noordoost	21%	9%	2%	3%
Hilversumse Meent	13%	2%	0%	2%
Hilversum	17%	7%	2%	2%

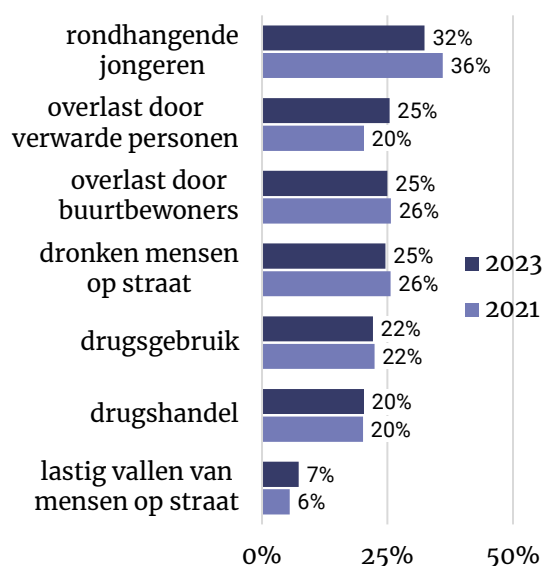
Uitleg tabel

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

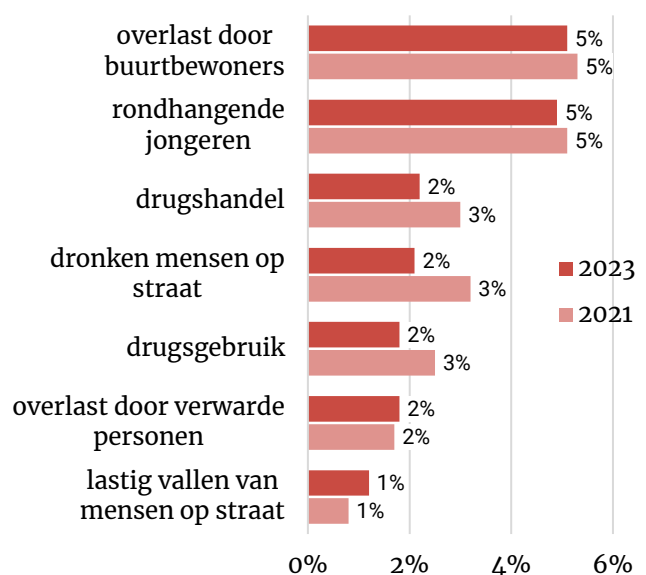
3.3 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar zeven vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.6 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen. Figuur 3.7 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de zeven vormen van sociale overlast.

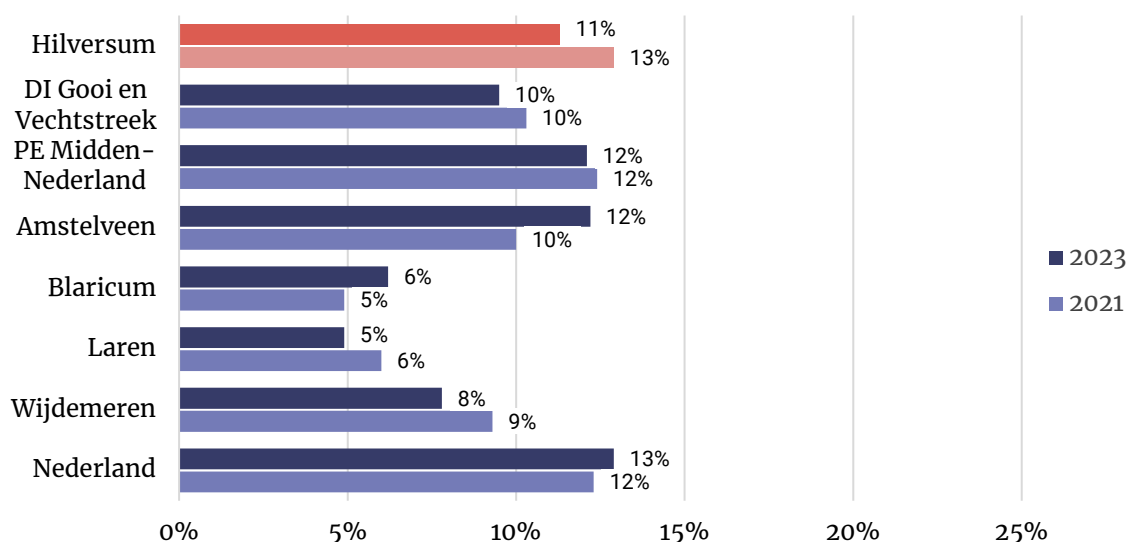
Figuur 3.6 - Sociale overlast
(percentage komt weleens voor in de buurt)

Figuur 3.7 - Sociale overlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Figuur 3.8 - Totale sociale overlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

In Hilversum geeft een op de tien inwoners aan zelf veel sociale overlast te ervaren in de woonbuurt (11%). In de sociale sfeer komen rondhangende jongeren het vaakst voor, een derde van de Hilversummers geeft dit aan (32%). Dit wordt gevolgd door verwarde personen, overlast door buurtbewoners en dronken mensen op straat (alle drie: 25%). Het lastigvallen van mensen op straat komt het minst vaak voor, 7 procent van de inwoners ziet dit weleens gebeuren. Van de sociale problemen ervaren Hilversummers zelf het meeste overlast van rondhangende jongeren en overlast door buurtbewoners; beide 5 procent.

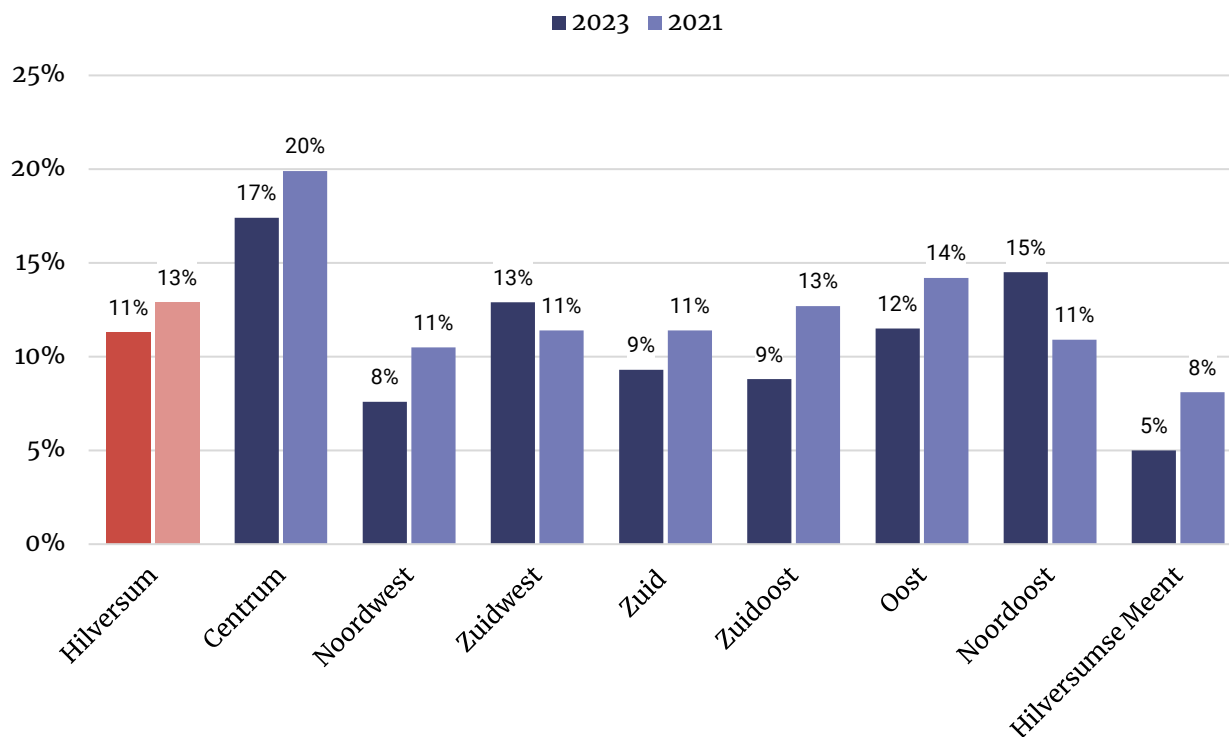
Het voorkomen van rondhangende jongeren is gedaald ten opzichte van 2021 (van 36% naar 32%), terwijl verwarde personen in 2023 juist vaker voorkomen (van 20% naar 25%), net als lastig vallen op straat (van 6% naar 7%). Ondanks dat de totaal ervaren sociale overlast in 2023 ten opzichte van 2021 gelijk bleef, ervaren minder inwoners overlast door dronken mensen op straat (van 3% naar 2%).

In Hilversum geeft een op de tien inwoners aan zelf veel sociale overlast te ervaren in de woonbuurt (11%). Dit ligt significant lager dan het landelijk gemiddelde van 13 procent. Dit komt met name doordat inwoners uit Hilversum minder overlast ervaren door drugsgebruik, drugshandel, dronken mensen op straat en verwarde personen. Desalniettemin ligt de ervaren sociale overlast in Hilversum significant hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (10%). Zo ondervinden Hilversummers zelf vaker sociale overlast als gevolg van dronken mensen op straat, buurtbewoners, verwarde personen en lastigvallen op straat. Er bestaan ook verschillen tussen Hilversum en de referentiegemeenten. Zo ervaren inwoners in Hilversum meer sociale overlast dan in Blaricum (6%), Laren (5%) en Wijdemeren (8%).

11% van de Hilversummers ervaart veel sociale overlast. Dat is minder dan in Nederland, maar meer dan in het district Gooi en Vechtstreek.

Figuur 3.9 – Totale sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Inwoners van Centrum ervaren significant meer sociale overlast dan gemiddeld in de gemeente (17%). Zo komen in Centrum overlast door hangjongeren en door dronken mensen op straat vaker voor. In Hilversumse Meent ervaren de inwoners aanzienlijk minder vaak sociale overlast (8%). Zo geven zij aan geen overlast te ervaren door drugshandel, drugsgebruik en dronken mensen op straat. Er zijn op wijkniveau geen significante verschillen in de totaal ervaren sociale overlast tussen 2021 en 2023.

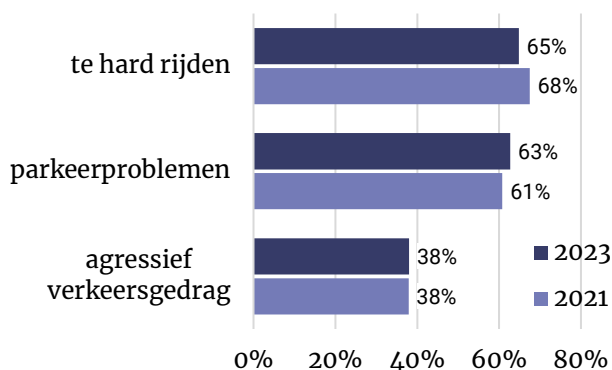
Tabel 3.2 - Vormen van sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Rond- hangende jongeren	Overlast door buurt- bewoners	Overlast door verwarde personen	Drugs- gebruik	Drugs- handel	Dronken mensen op straat	Lastigvallen van mensen op straat
Centrum	8%	5%	3%	3%	3%	6%	2%
Noordwest	4%	2%	1%	3%	2%	1%	0%
Zuidwest	8%	4%	2%	3%	3%	2%	1%
Zuid	4%	5%	2%	0%	1%	2%	1%
Zuidoost	4%	5%	0%	0%	1%	2%	1%
Oost	4%	6%	2%	2%	3%	1%	2%
Noordoost	5%	8%	3%	4%	4%	2%	2%
Hilversumse Meent	2%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
Hilversum	5%	5%	2%	2%	2%	2%	1%

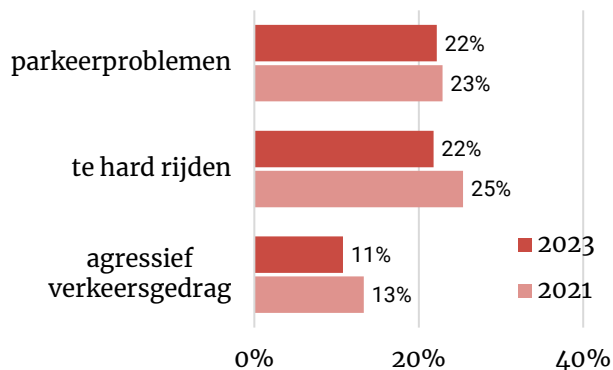
3.4 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.10 geeft weer hoe vaak deze vormen van verkeersoverlast voorkomen. Figuur 3.11 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van deze drie vormen van verkeersoverlast.

**Figuur 3.10 – Verkeersoverlast
(percentage komt weleens voor in de buurt)**

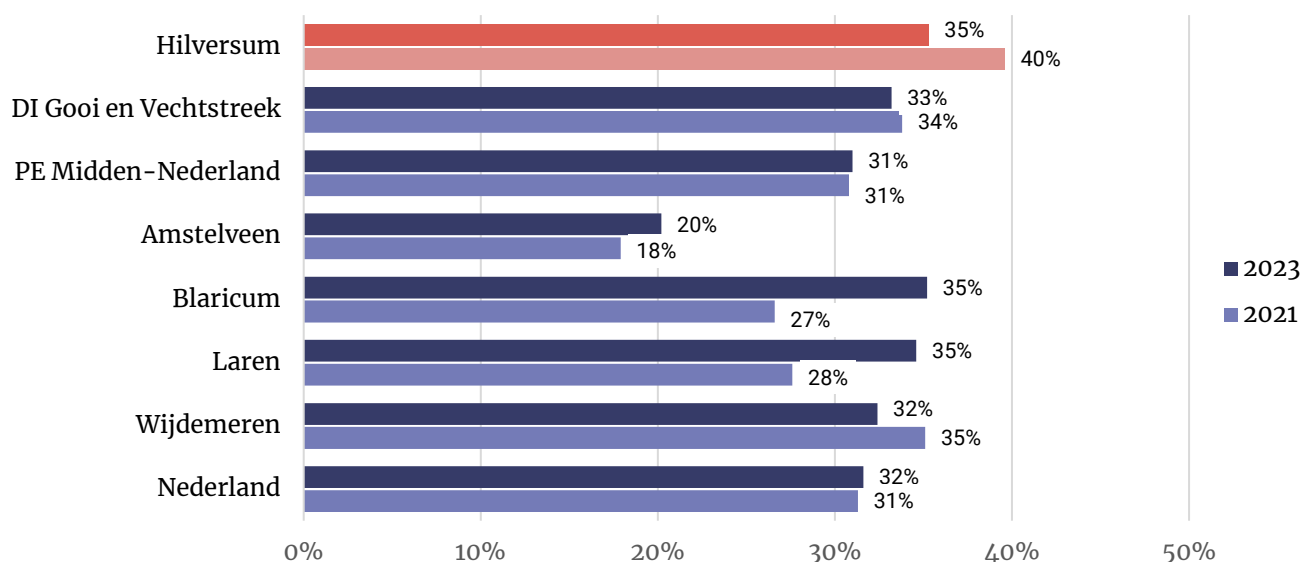

**Figuur 3.11 – Verkeersoverlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)**

Ruim een derde van de inwoners van Hilversum geeft aan veel last te hebben van één of meerdere vormen van verkeersoverlast (35%). In Hilversum is te hard rijden het grootste verkeersprobleem, ruim zes op de tien inwoners geven aan dat zij dit weleens zien gebeuren in hun buurt (65%). Parkeerproblemen worden door een vergelijkbaar percentage inwoners genoemd (63%). Van beide vormen van verkeersoverlast ervaren iets meer dan twee op de tien zelf veel overlast. Agressief verkeersgedrag komt het minst vaak voor (38%). Een kleiner deel, namelijk 11 procent, ervaart hier zelf veel overlast door.

Figuur 3.12 - Totale verkeersoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

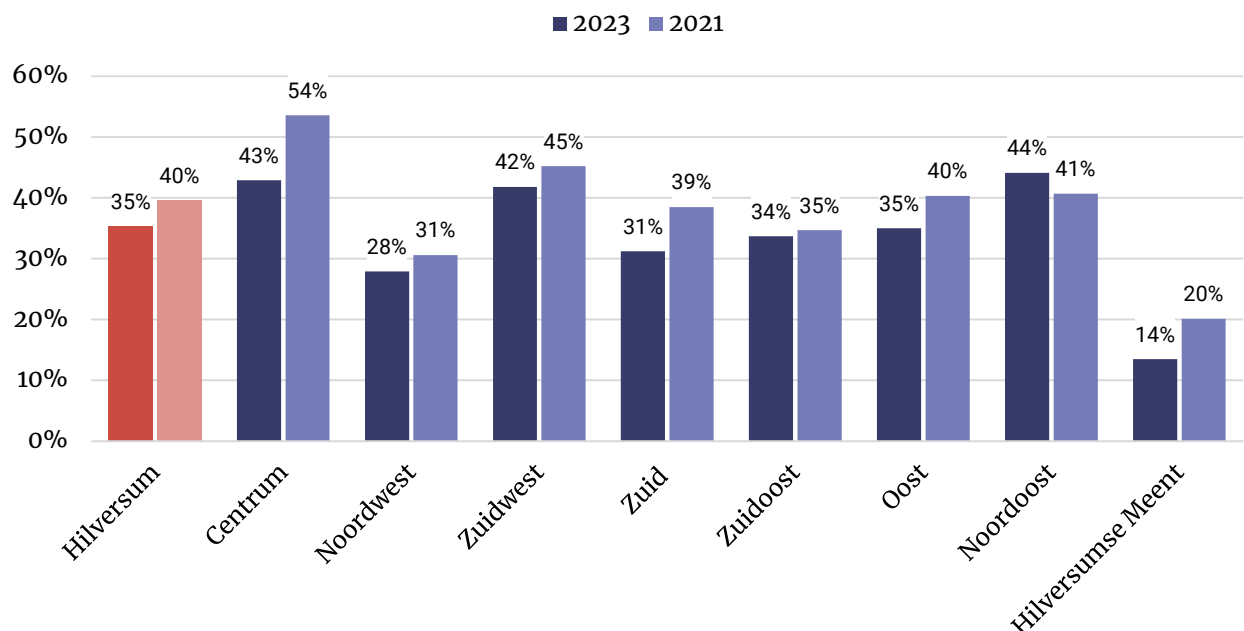
Vergeleken met 2021 is er sprake van een daling van de ervaren verkeersoverlast van 40 procent in 2021 naar 35 procent in 2023. Dit komt met name doordat minder inwoners overlast ervaren als gevolg van parkeerproblemen en agressief rijgedrag.

Niettemin is de ervaren verkeersoverlast in Hilversum in 2023 hoger dan in alle referentiegebieden. Zo ervaren inwoners van Hilversum met name vaker overlast door parkeerproblemen. Gekeken naar de referentiegemeenten ervaren de inwoners van Hilversum meer verkeersoverlast dan in Amstelveen (20%) en Wijdmeren (32%). Inwoners van Hilversum hebben in vergelijking met Amstelveen meer hinder door alle vormen van verkeersoverlast. Inwoners van Hilversum ervaren daarnaast meer verkeersoverlast door parkeerproblemen dan in Wijdmeren.

35% van de Hilversummers ervaart veel verkeersoverlast. Dit is lager dan in 2021, maar hoger dan in de referentiegebieden.

Figuur 3.13 – Totale verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In de wijken Centrum, Zuidwest en Noordoost ervaren inwoners aanzienlijk vaker overlast van verkeersproblemen dan in de gemeente als geheel. Agressief rijgedrag wordt zowel in Zuidwest, als in Noordoost significant vaker genoemd (respectievelijk: 16% en 17%). In de wijk Noordoost zorgen daarnaast parkeerproblemen vaker dan gemiddeld voor overlast (29%). Wat betreft ervaren verkeersoverlast is er in Centrum sprake van een positieve ontwikkeling met een daling ten opzichte van 2021 van 54 procent naar 43 procent.

In de wijken Noordwest en Hilversumse Meent is de mate van ervaren verkeersoverlast lager dan het gemeentelijke gemiddelde. Zo geven inwoners van Hilversumse Meent op alle drie de verkeersproblemen aan hier minder overlast door te hebben. Inwoners van Noordwest ondervinden minder vaak hinder door parkeerproblemen (9%).

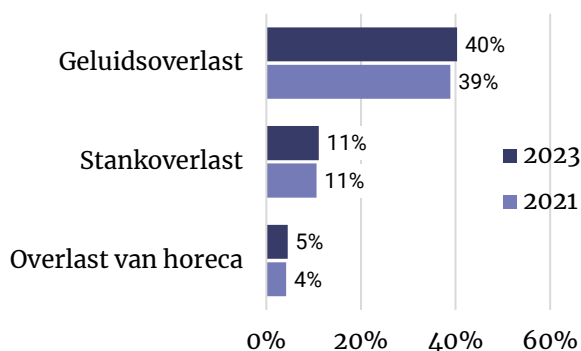
Tabel 3.3 – Vormen van verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Te hard rijden	Parkeerproblemen	Agressief verkeersgedrag
Centrum	26%	27%	14%
Noordwest	24%	9%	11%
Zuidwest	25%	27%	16%
Zuid	16%	22%	5%
Zuidoost	22%	19%	11%
Oost	22%	24%	9%
Noordoost	26%	29%	17%
Hilversumse Meent	8%	9%	4%
Hilversum	22%	22%	11%

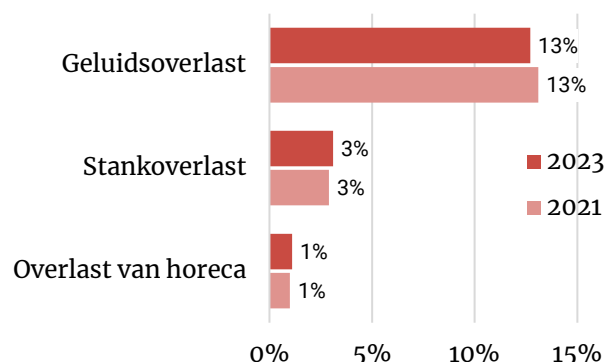
3.5 Milieuoverlast

De laatste vorm van overlast in de buurt die aan inwoners is voorgelegd betreft milieuoverlast. Deze vorm van overlast bestaat uit drie buurtproblemen: overlast van horecagelegenheden, geluidsoverlast en stankoverlast (Figuur 3.14).

Figuur 3.14 – Milieuoverlast
(percentage komt weleens voor in de buurt)

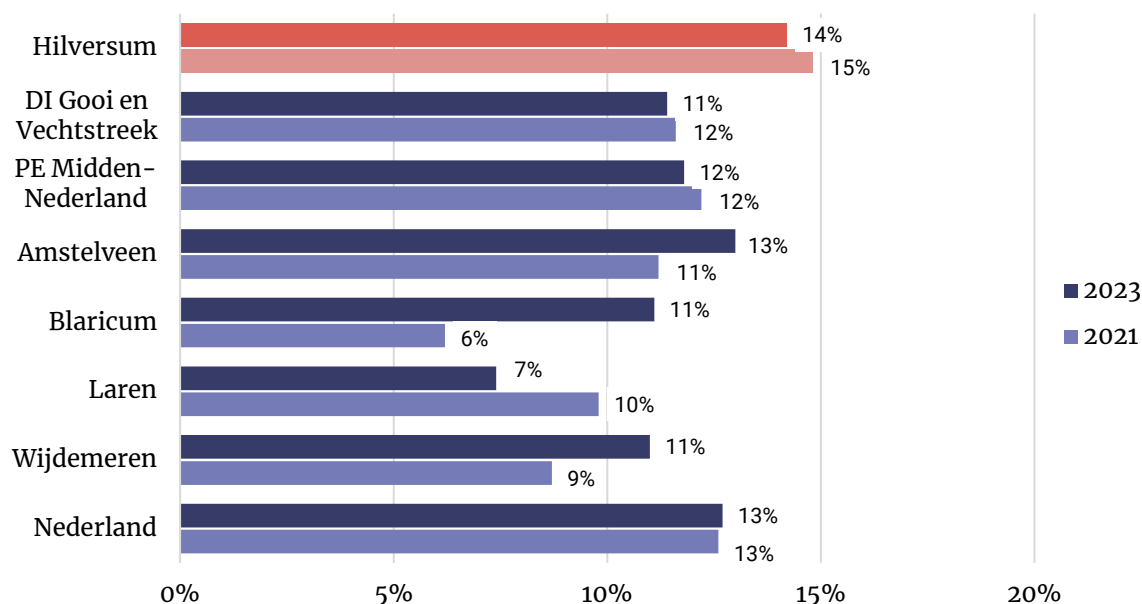

Figuur 3.15 – Milieuoverlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Van de inwoners van Hilversum geeft 14 procent aan veel overlast te ervaren van milieuoverlast in de woonbuurt. Vier op de tien Hilversummers geven aan dat geluidsoverlast weleens voorkomt in de buurt, ruim een op de tien ervaart hiervan zelf veel overlast. Stank in de buurt komt volgens 11 procent van de inwoners weleens voor. Overlast veroorzaakt door horecagelegenheden zoals, cafés, restaurants of snackbars, komt volgens inwoners het minst vaak voor in de buurt (5%). Van stankoverlast en overlast door horeca ondervindt men in Hilversum minder vaak hinder dan van geluid. In vergelijking met 2021 zijn er in Hilversum in 2023 geen veranderingen in de totale ervaren milieuoverlast.

Figuur 3.16 – Totale milieuoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

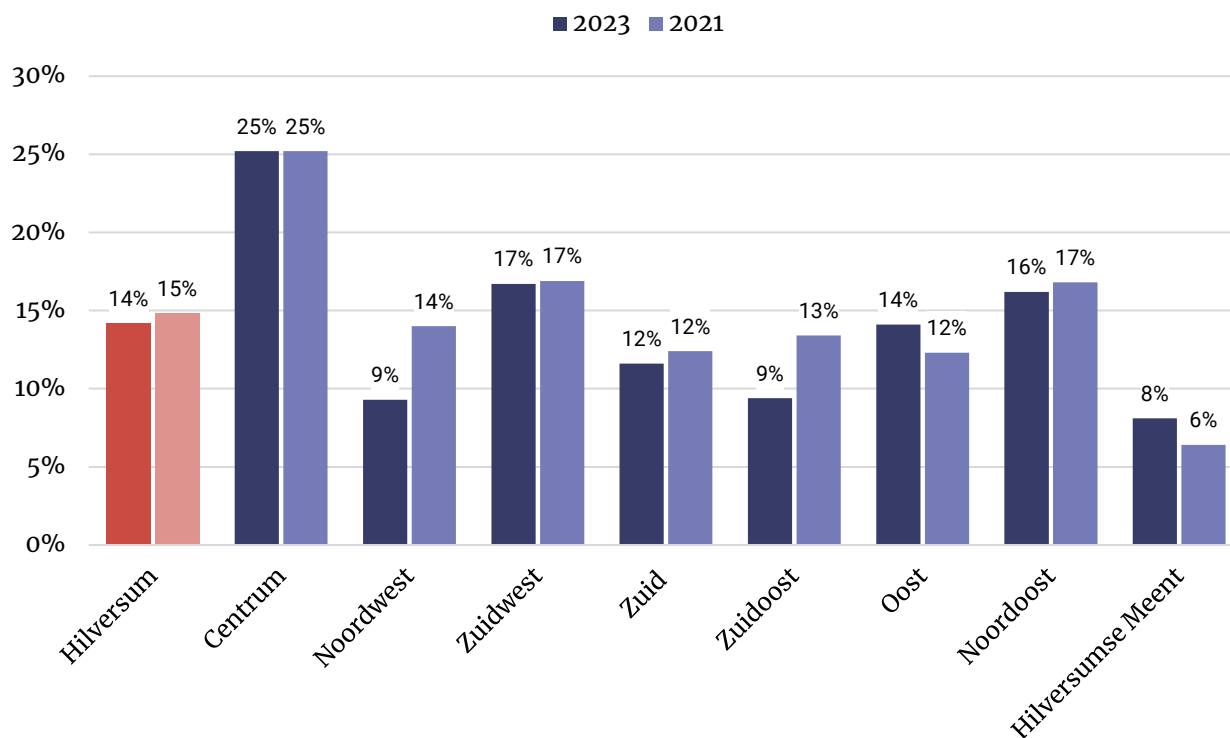
De mate waarin milieuoverlast ervaren wordt in Hilversum is hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (11%) en de politie-eenheid Midden-Nederland (12%). Zo ervaren Hilversummers vaker geluidshinder dan in de voornoemde referentiegebieden. Gekeken naar de referentiegemeenten dan is de ervaren milieuoverlast in Hilversum aanzienlijk groter dan in Blaricum (11%), Laren (7%) en Wijdmeren (11%). Met name geluidsoverlast wordt in Hilversum vaker ervaren.

14% van de Hilversummers ervaart veel milieuoverlast in de buurt, dit is meer dan in het district Gooi en Vechtstreek en politie-eenheid Midden-Nederland

In de wijk Centrum ervaren inwoners significant vaker milieuoverlast dan gemiddeld in de gemeente. Een kwart van de inwoners ondervindt in deze wijk veel hinder door milieuoverlast. Zowel horeca, als geluid veroorzaken in Centrum vaker overlast. Inwoners van de wijken Noordwest, Zuidoost en Hilversumse Meent ervaren juist minder vaak milieuoverlast in vergelijking met het gemeentelijk gemiddelde. Op wijkniveau zijn er geen significante verschillen in de totaal ervaren milieuoverlast tussen 2021 en 2023.

Figuur 3.17 - Totale milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Tabel 3.4 - Vormen van milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Overlast van horeca	Geluidsoverlast	Stankoverlast
Centrum	5%	22%	3%
Noordwest	0%	9%	2%
Zuidwest	2%	15%	3%
Zuid	1%	11%	2%
Zuidoost	0%	9%	2%
Oost	0%	12%	5%
Noordoost	1%	14%	6%
Hilversumse Meent	0%	7%	2%
Hilversum	1%	13%	3%

3.6 Aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Hilversum is gevraagd welk buurtprobleem, van de zeventien aan hen voorgelegde buurtproblemen, zij als eerste aangepakt zouden willen zien. zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top-3 van buurtproblemen.

Nr. 1: 23%

1. Parkeerproblemen

Nr. 2: 21%

2. Te hard rijden

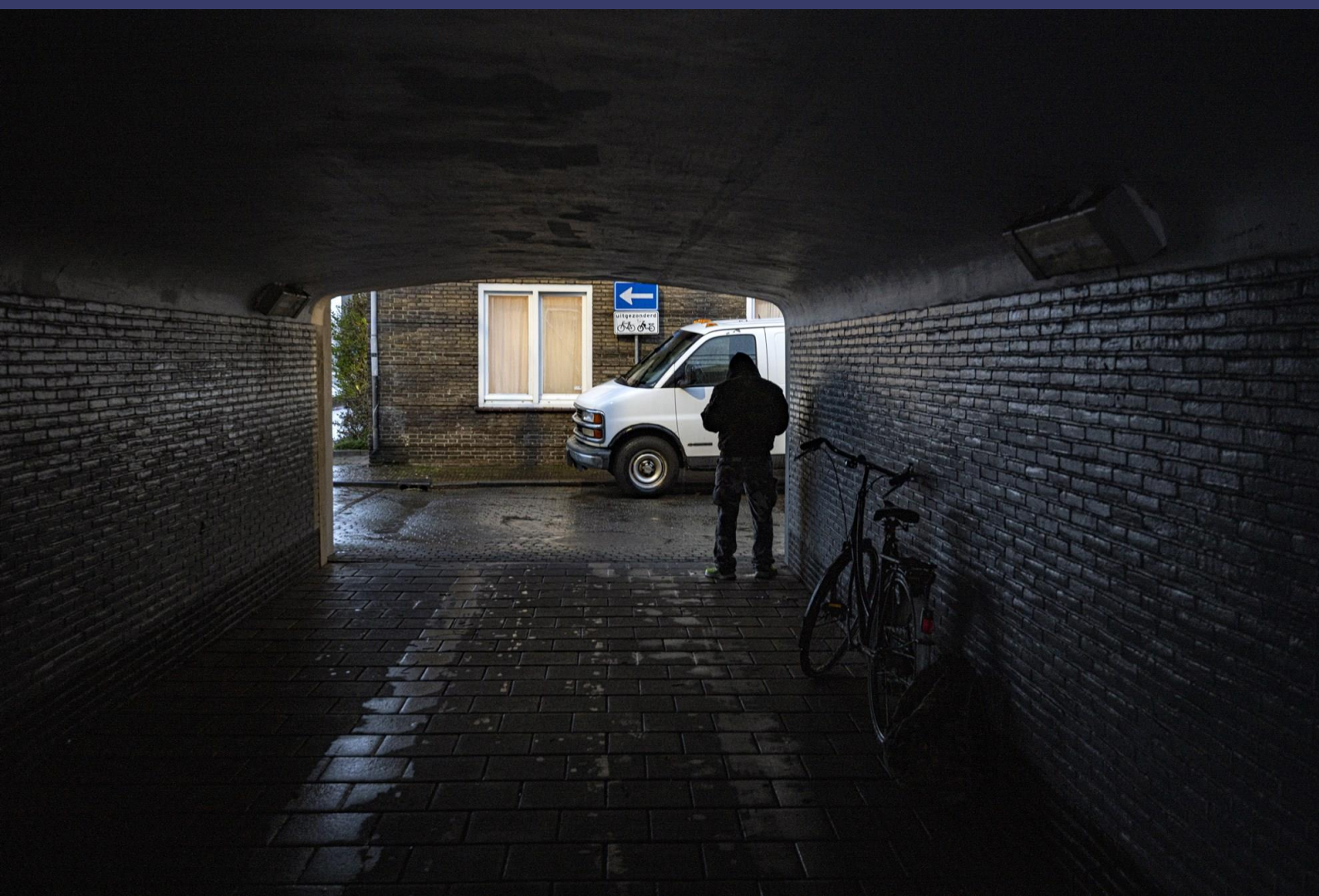
Nr. 3: 15%

3. Hondenpoep

Tabel 3.5 - Belangrijkste buurtproblemen per wijk

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Centrum	Te hard rijden 19%	Parkeerproblemen 18%	Rommel op straat 14%
Noordwest	Te hard rijden 36%	Parkeerproblemen 11%	Hondenpoep 10%
Zuidwest	Parkeerproblemen 26%	Te hard rijden 25%	Hondenpoep 13%
Zuid	Parkeerproblemen 29%	Te hard rijden 20%	Hondenpoep 17%
Zuidoost	Te hard rijden 25%	Hondenpoep 18%	Parkeerproblemen 14%
Oost	Parkeerproblemen 27%	Te hard rijden 16%	Hondenpoep 15%
Noordoost	Parkeerproblemen 24%	Te hard rijden 22%	Hondenpoep 17%
Hilversumse Meent	Te hard rijden 23%	Hondenpoep 21%	Parkeerproblemen 17%

Veiligheidsbeleving

4 Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Hilversum beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt en paragraaf 4.2 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. In paragraaf 4.3 komt de verwachte kans op slachtofferschap aan de orde. Afgesloten wordt door discriminatie (par. 4.4) en weerbaarheid (4.5).

4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

Gevoelens van onveiligheid

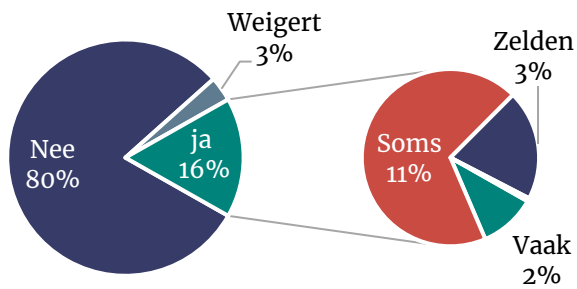
In Figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan. In Figuur 4.2 worden de onveiligheidsgevoelens getoond voor de gemeente in vergelijking met de referentiegebieden en -gemeenten.

Het grootste deel van de inwoners van Hilversum, namelijk acht op de tien, voelt zich veilig in de eigen buurt. Voor zestien procent van de inwoners is er weleens sprake van onveiligheidsgevoelens in de buurt. Een op de tien voelt zich er soms onveilig (11%). Twee procent geeft aan dat deze onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt er vaak zijn.

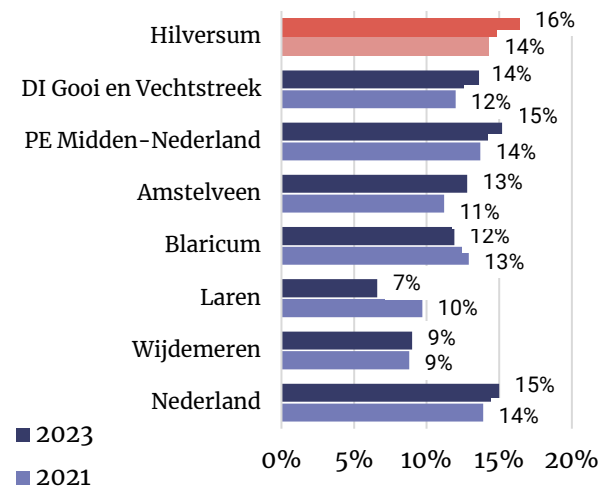
Er is geen significante verandering zichtbaar in het onveiligheidsgevoel in de buurt in Hilversum tussen 2021 en 2023.

Het onveiligheidsgevoel in de buurt is in Hilversum vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde (15%). Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt komen in Hilversum significant vaker voor dan in het district Gooi en Vechtstreek (14%). De groep inwoners die zich vaak onveilig voelt in de buurt (2%) is in Hilversum significant groter dan in het district Gooi en Vechtstreek (1%). In Hilversum is het onveiligheidsgevoel in de buurt hoger dan in alle referentiegemeenten.

Figuur 4.1 – Onveiligheidsgevoel in de buurt

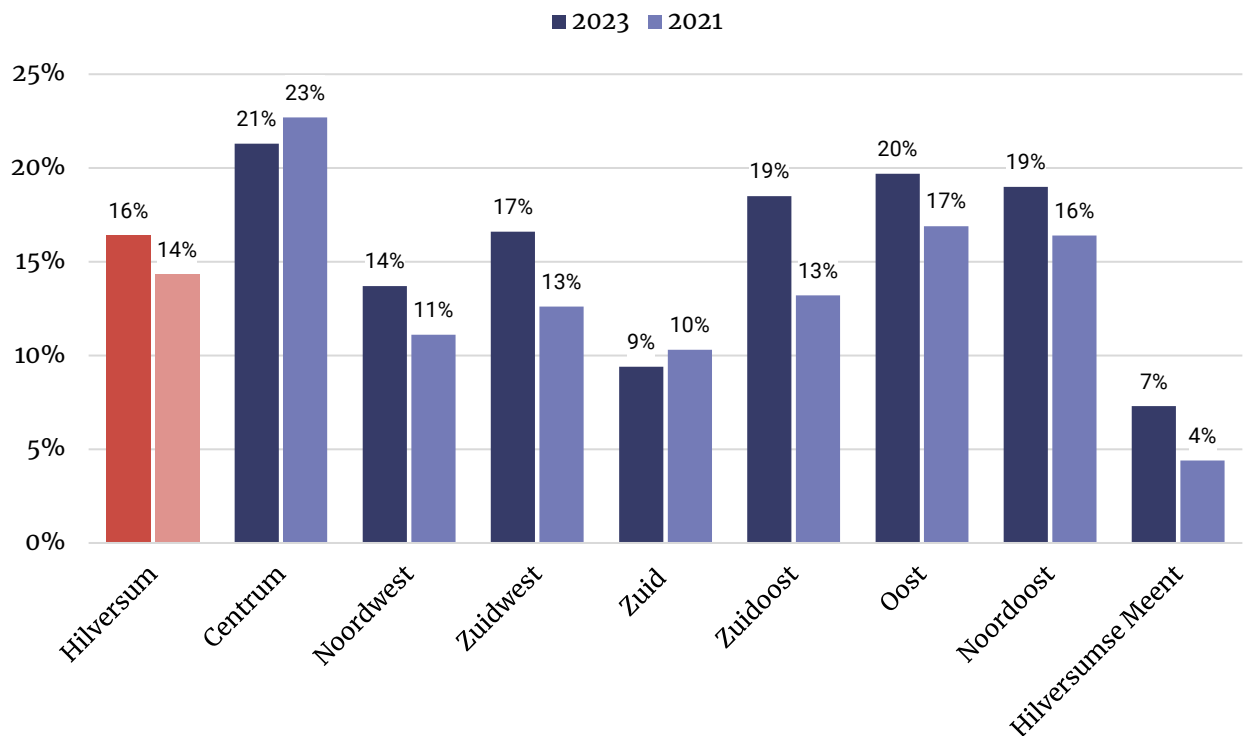
Figuur 4.2 - Onveiligheidsgevoel in de buurt (percentage 'weleens' onveilig)

16% van de Hilversummers ervaart weleens onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt, dat is vaker dan in het district Gooi en Vechtstreek.

Op wijkniveau komen onveiligheidsgevoelens significant vaker voor in Centrum (21%) dan in de gemeente als geheel. Inwoners van Zuid en Hilversumse Meent voelen zich juist minder vaak onveilig in de eigen buurt. Er zijn geen significante veranderingen op wijkniveau tussen 2021 en 2023.

Figuur 4.3 - Onveiligheidsgevoel in de buurt per wijk (percentage 'weleens' onveilig)

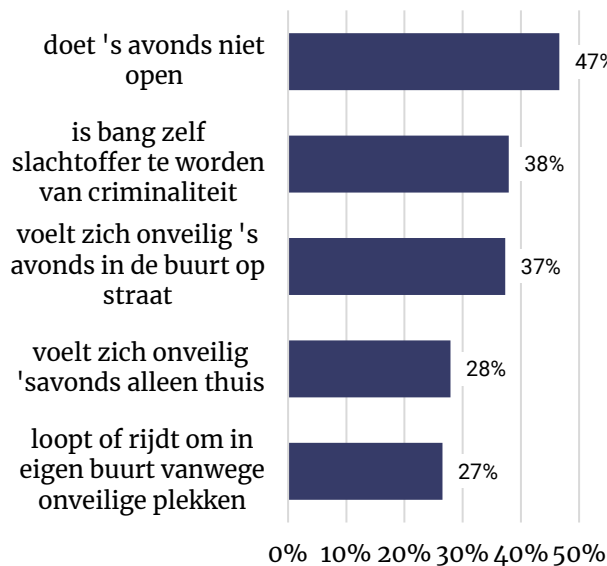
Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.4 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Hilversum zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk weleens (vaak, soms of zelden) voorkomt, Figuur 4.5 bij hoeveel procent het vaak voorkomt.

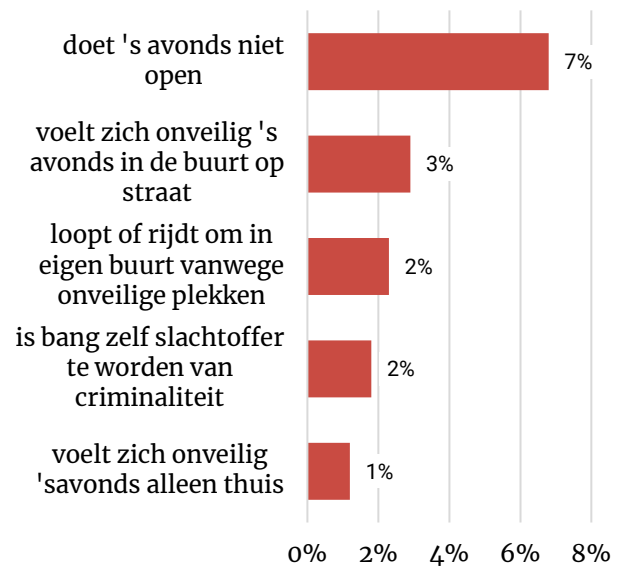
Bijna de helft (47%) van de inwoners van Hilversum doet 's avonds weleens de deur niet open, omdat zij dat niet veilig vinden, bij 7 procent komt dat vaak voor. Ongeveer vier op de tien Hilversummers zijn bang om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit (38%). Eenzelfde deel voelt zich 's avonds in de buurt weleens onveilig op straat (37%). Iets meer dan een kwart (28%) voelt zich weleens onveilig als zij 's avonds alleen thuis zijn. Een vergelijkbare groep inwoners noemt het weleens omrijden of -lopen vanwege onveilige plekken in de buurt (27%), 2 procent geeft aan dit vaak te doen. Het percentage inwoners dat aangeeft dat zij vaak bang zijn om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit is in Hilversum ten opzichte van 2021 toegenomen (van 1% naar 2%).

De mate waarin inwoners van Hilversum vaak vermijdingsgedrag vertonen is bij twee van de vijf vormen (onveilige plekken vermijden en onveilig voelen 's avonds op straat) hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek.

Figuur 4.4 – Vermijdingsgedrag (percentage 'komt weleens voor')

Figuur 4.5 - Vermijdingsgedrag (percentage 'komt vaak voor')

Criminaliteit in de buurt

Figuur 4.6 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.7 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen of afgenomen.

Acht procent van de Hilversummers heeft het idee dat er veel criminaliteit in de eigen buurt voorkomt. Dit is significant meer dan in het district Gooi en Vechtstreek (7%). Ook in vergelijking met de referentiegemeente Wijdmeren (2%) veronderstellen Hilversummers vaker dat criminaliteit veel voorkomt in hun woonbuurt.

Elf procent van de Hilversummers vindt dat de criminaliteit in de buurt in het afgelopen jaar is toegenomen, terwijl 4 procent van mening is dat deze is afgenomen. De meerderheid, namelijk 60 procent, geeft aan dat de criminaliteit in de buurt gelijk is gebleven. In Hilversum vindt men minder vaak dat de criminaliteit in het afgelopen jaar is toegenomen dan in de politie-eenheid Midden-Nederland (12%). Ditzelfde geldt voor de referentiegemeenten Amstelveen (15%), Blaricum (15%) en Laren (17%).

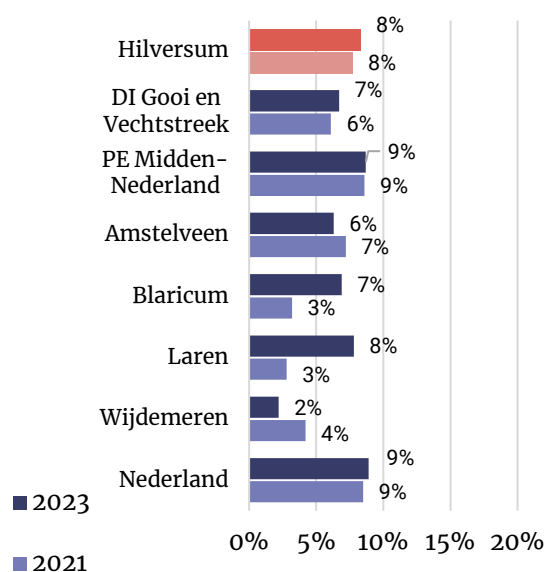
In 2023 had een lager percentage Hilversummers het idee dat de criminaliteit in de buurt het afgelopen jaar is afgenomen dan in 2021 (6% naar 4%).

Tabel 4.1 laat zien dat inwoners van Noordoost significant vaker dan gemiddeld in de gemeente aangeven dat er veel criminaliteit in de buurt is (13%). Dit percentage is in Noordoost gestegen ten opzichte van 2021 (van 7% naar 13%).

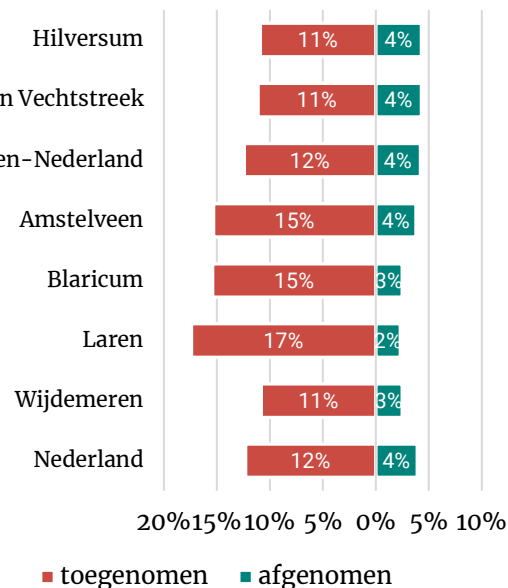
In de wijken Zuid (3%) en Hilversumse Meent (2%) zit men juist significant onder het gemeentelijk gemiddelde. Volgens minder inwoners van voornoemde wijken is de criminaliteit in hun buurt in het afgelopen jaar gestegen dan gemiddeld (respectievelijk: 6% en 5%).

In Zuidwest vinden meer inwoners dan gemiddeld in de gemeente dat de criminaliteit in hun buurt in het afgelopen jaar is toegenomen (17%).

Figuur 4.6 – Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.7 - Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Tabel 4.1 - Criminaliteit in de buurt en ontwikkeling per wijk

	Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')	Ontwikkeling criminaliteit (percentage afgenomen)	Ontwikkeling criminaliteit (percentage toegenomen)
Centrum	10%	2%	11%
Noordwest	7%	5%	10%
Zuidwest	10%	4%	17%
Zuid	3%	3%	6%
Zuidoost	9%	3%	14%
Oost	10%	8%	12%
Noordoost	13%	4%	11%
Hilversumse Meent	2%	5%	5%
Hilversum	8%	4%	11%

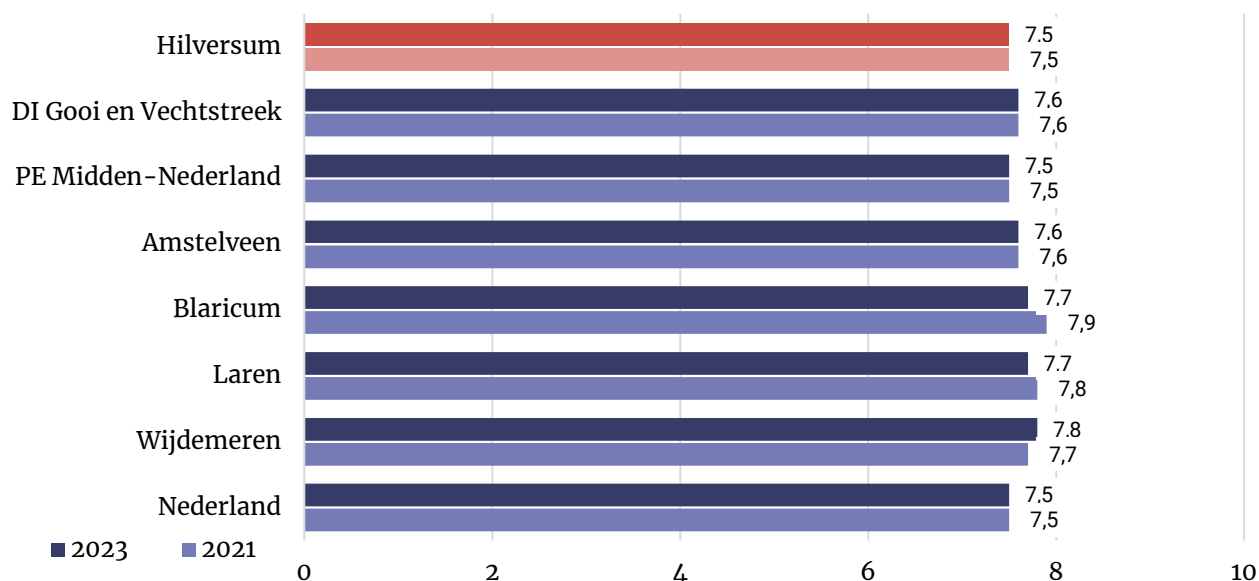
Uitleg tabel

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
 Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
 Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

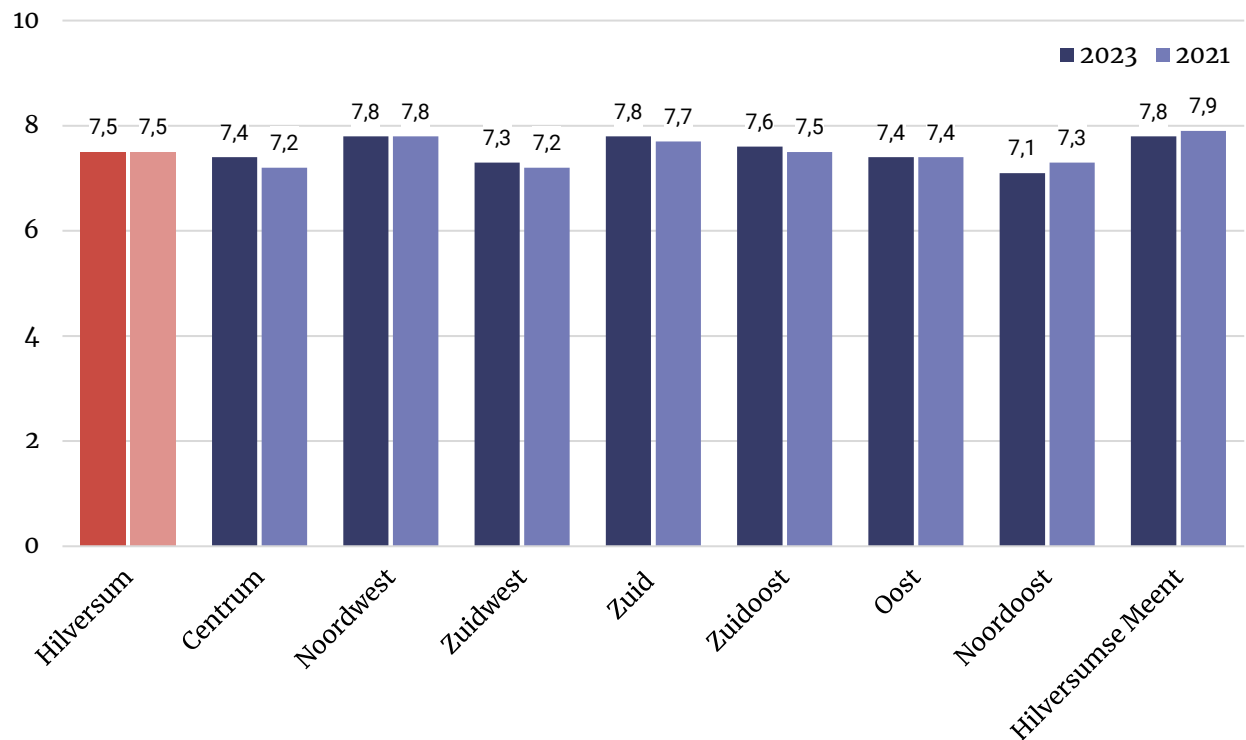
De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (Figuur 4.8).

Figuur 4.8 - Oordeel veiligheid woonomgeving per gebied (rapportcijfer)

Hilversummers waarderen de veiligheid in hun buurt met een gemiddeld rapportcijfer van 7,5. Inwoners van Hilversum beoordelen de veiligheid in hun buurt significant lager dan in het district Gooi en Vechtstreek (7,6). Vergeleken met Wijdmeren geven inwoners van Hilversum een lager cijfer voor de veiligheid (7,8 tegenover 7,5). Het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt is in Hilversum tussen 2021 en 2023 gelijk gebleven.

Figuur 4.9 - Oordeel veiligheid woonomgeving per wijk (rapportcijfer)

Inwoners van Zuidwest (7,3) en Noordoost (7,1) beoordelen de veiligheid in hun woonbuurt minder positief dan de gemeente als geheel. In de wijken Noordwest, Zuid en Hilversumse Meent ligt de beoordeling van de inwoners over de veiligheid van de buurt juist significant hoger dan gemiddeld (alle drie: 7,8).

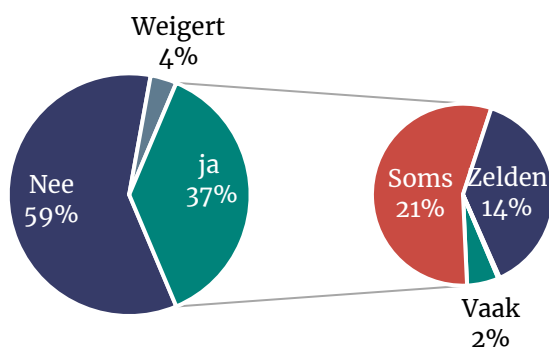

7,5 Hilversummers waarderen de veiligheid in hun buurt met een gemiddeld rapportcijfer van 7,5. Dit is lager dan in het district Gooi en Vechtstreek.

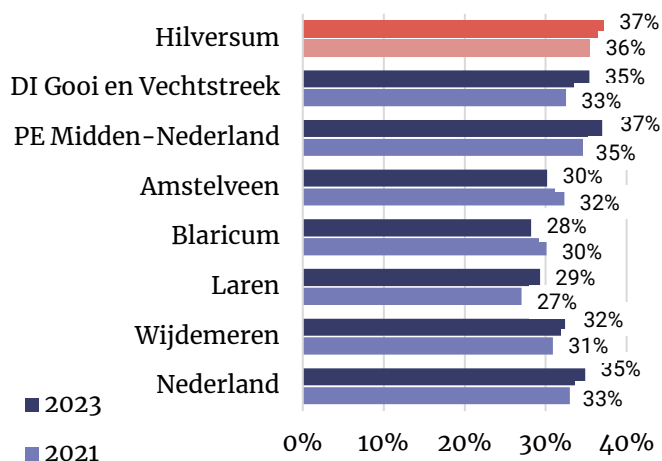
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich weleens onveilig voelt in het algemeen. In Figuur 4.10 en Figuur 4.11 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

Figuur 4.10 - Gevoel van onveiligheid in het algemeen

Figuur 4.11 - Onveiligheidsgevoel per gebied (percentage 'weleens' onveilig)

Bijna vier op de tien inwoners van Hilversum (37%) voelen zich in algemene zin weleens onveilig. Dit is meer dan het aantal inwoners dat onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt ervaart (16%). In algemene zin voelen twee op de tien inwoners zich soms onveilig, 2 procent zegt zich vaak onveilig te voelen. Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van 2021.

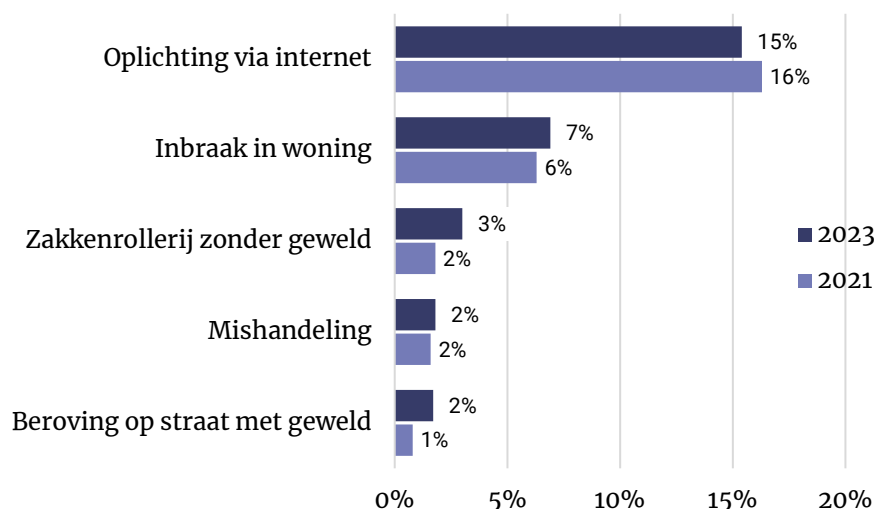
Het algemene onveiligheidsgevoel onder inwoners van Hilversum is significant hoger dan het landelijke gemiddelde (35%). Het aandeel inwoners dat zich in het algemeen weleens onveilig voelt is in Hilversum ook hoger dan in alle referentiegemeenten.

Gekeken naar de wijken zijn de algemene onveiligheidsgevoelens in Hilversumse Meent significant lager dan in de gemeente. Drie op de tien inwoners van deze wijk voelen zich in het algemeen gezien weleens onveilig (30%). In Zuidwest is het algemene onveiligheidsgevoel ten opzichte van 2021 toegenomen (van 29% naar 38%).

4.3 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op de vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (Figuur 4.12).

Figuur 4.12 - Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

De inwoners van Hilversum vinden de kans op oplichting via internet het meest aannemelijk. Vijftien procent van hen schat de kans (heel) groot in om hiervan slachtoffer te worden. Zeven procent acht de kans op inbraak in de eigen woning (heel) groot. Bij de andere vormen van criminaliteit denkt maar een klein deel van de inwoners dat de kans hierop (heel) groot is, namelijk 3 procent of minder.

De inschatting van de kans om slachtoffer te worden van zakkenrollerij of straatberoving met geweld is in Hilversum ten opzichte van 2021 toegenomen.

De kans om slachtoffer te worden van mishandeling wordt in Hilversum lager ingeschat dan gemiddeld in Nederland (3%). Gekeken naar de referentiegemeenten is de geschatte kans om slachtoffer te worden van woninginbraak in Hilversum lager dan in Amstelveen (12%), Blaricum (10%), Laren (11%) en Wijdmeren (9%). Ook de kans op slachtofferschap van oplichting via internet wordt in Hilversum lager ingeschat dan in Wijdmeren (20%).

Tabel 4.2 laat zien dat inwoners van Centrum en Noordwest vaker inschatten om slachtoffer te worden van straatberoving met geweld dan gemiddeld in de gemeente (beide: 4%). De inschatting van de kans om slachtoffer te worden van zakkenrollerij of straatberoving is in Noordwest gestegen ten opzichte van 2021. Ook wordt de kans op zakkenrollerij zonder geweld in Noordoost hoger ingeschat dan in 2021 (van 0% naar 5%).

In Zuid acht men de kans juist kleiner dan gemiddeld in de gemeente om slachtoffer te worden van oplichting via internet (9%). Er is sprake van een daling tussen 2021 en 2023, waarbij het percentage afnam van 16 procent naar 9 procent.

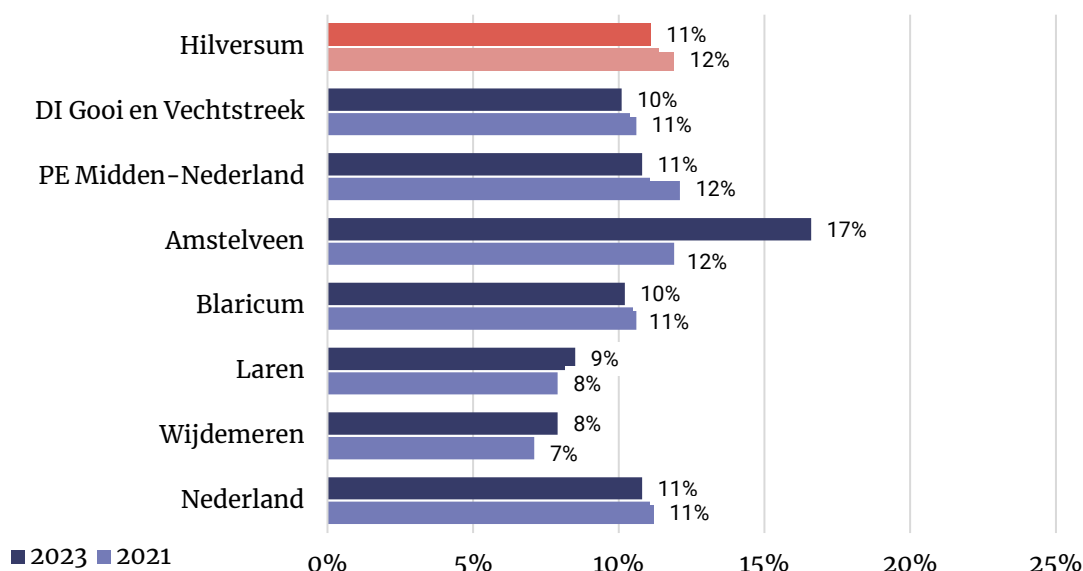
Tabel 4.2 - Verwachte kans op slachtofferschap ... is (heel) groot per wijk

	Inbraak in woning	Mishandeling	Zakkenrollerij	Beroving	Oplichting via internet
Centrum	4%	2%	5%	4%	16%
Noordwest	9%	2%	5%	4%	16%
Zuidwest	6%	3%	2%	3%	19%
Zuid	6%	0%	2%	1%	9%
Zuidoost	8%	2%	4%	0%	18%
Oost	8%	2%	2%	1%	18%
Noordoost	8%	2%	5%	3%	16%
Hilversumse Meent	4%	1%	1%	0%	13%
Hilversum	7%	2%	3%	2%	15%

4.4 Discriminatie

Inwoners konden aangeven of zij zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld. Discriminatie kan in verschillende situaties plaatsvinden, zoals bij het solliciteren, op school of de opleiding, in het openbare vervoer of op het werk. Figuur 4.13 geeft weer hoe vaak de inwoners van Hilversum zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld.

Figuur 4.13 - Percentage inwoners dat zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per gebied

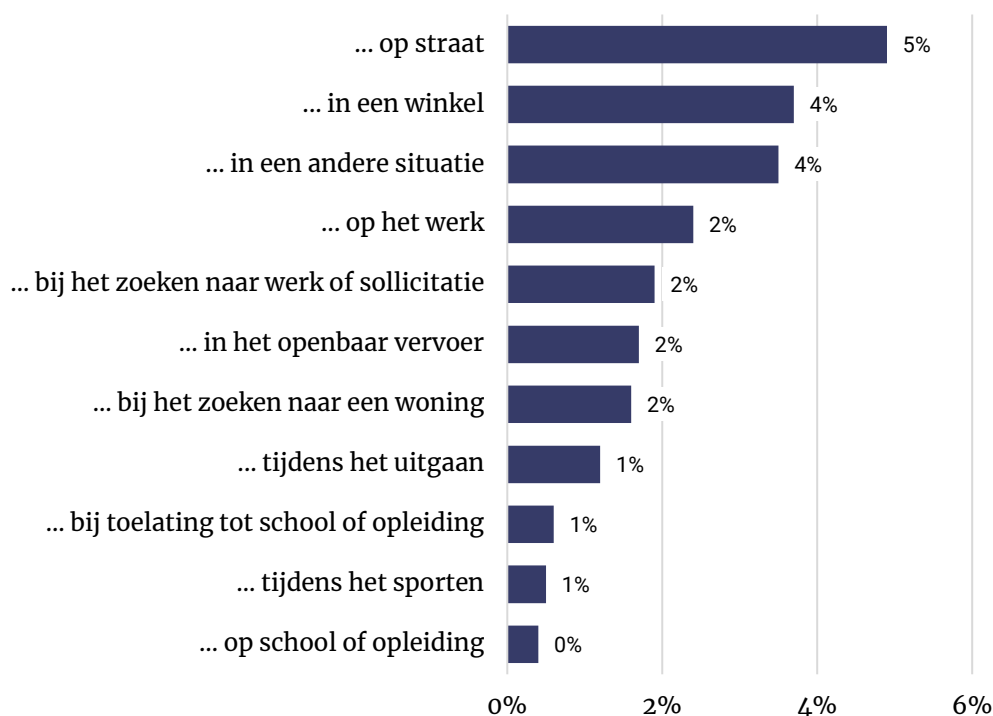

Een op de tien inwoners van Hilversum voelde zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd (11%). Dit is vrijwel vergelijkbaar met de referentiegebieden. Gekeken naar de referentiegemeenten hebben inwoners van Hilversum minder vaak discriminatie ervaren dan in Amstelveen (17%), maar vaker dan in Wijdmeren (8%).

Inwoners van Hilversum die zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd voelden, konden aangeven in welke situatie deze discriminatie plaatsvond. Figuur 4.14 toont per type situatie hoeveel procent van alle inwoners in het afgelopen jaar hier een ervaring met discriminatie heeft gehad. Inwoners konden meer dan één antwoord kiezen.

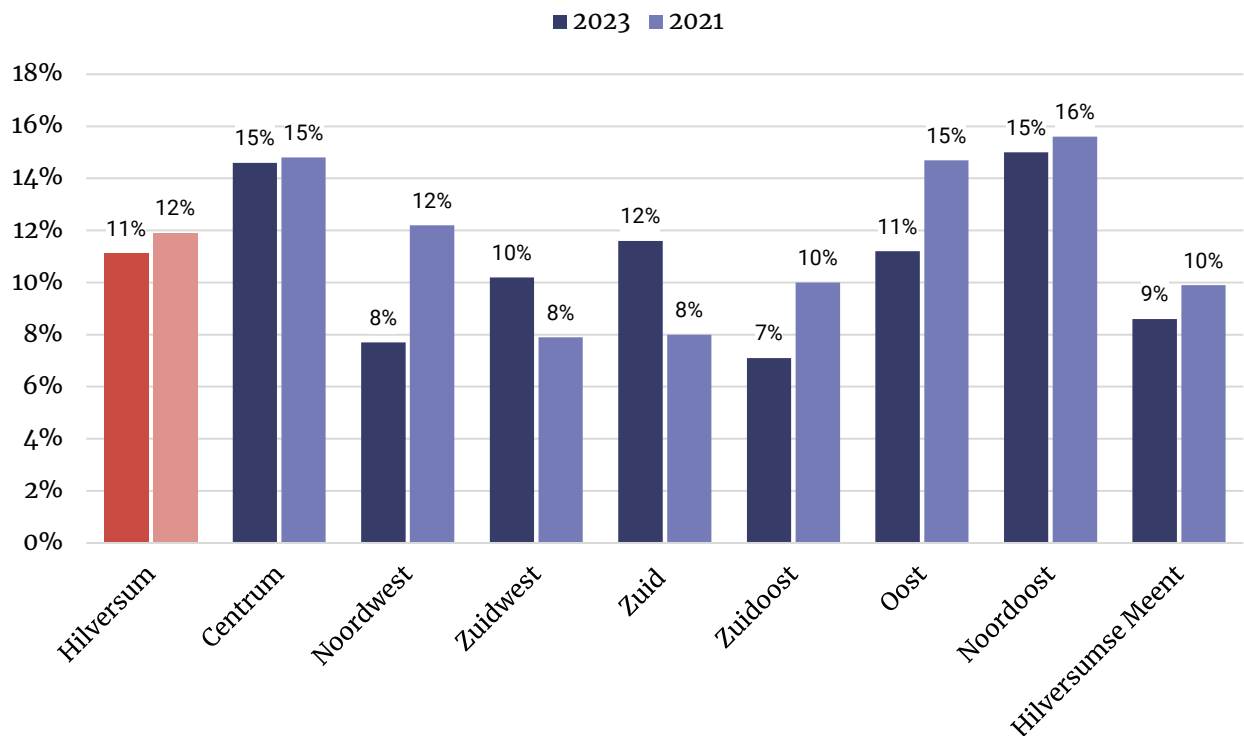
Van de inwoners in Hilversum die in het afgelopen jaar discriminatie ervaren hebben zegt 5 procent dat dit op straat gebeurde. Vier procent geeft aan dat er discriminatie plaatsvond in een winkel of in een andere situatie. Discriminatie op school of opleiding komt in Hilversum vrijwel niet voor.

Figuur 4.14 – Percentage inwoners dat zich gediscrimineerd heeft gevoeld, per type situatie (meerdere antwoorden mogelijk)

Op wijkniveau voelden inwoners van Noordoost zich in het afgelopen jaar significant vaker gediscrimineerd dan in de gemeente als geheel (15%). Inwoners van Zuidoost ervoeren juist significant minder discriminatie dan gemiddeld (7%).

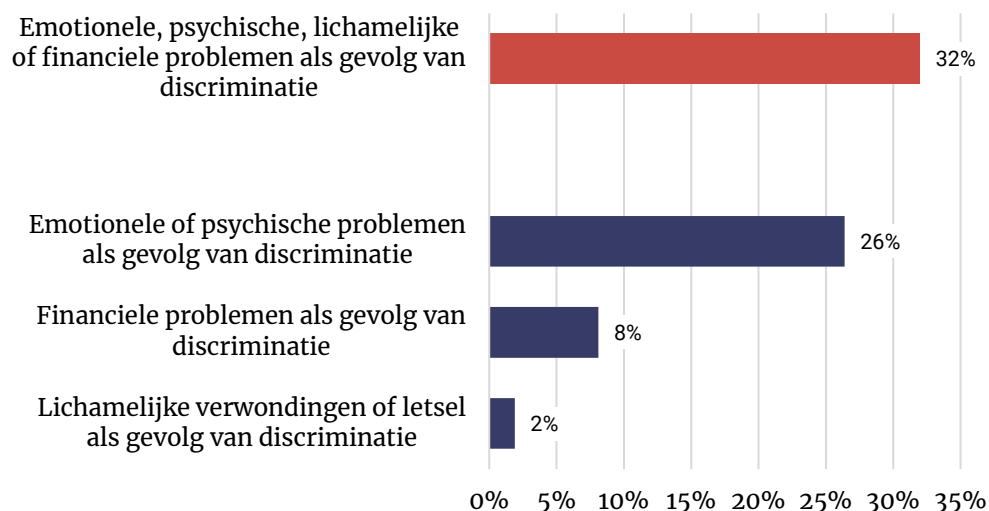
Figuur 4.15 - Percentage inwoners dat zich in afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per wijk

Aan de inwoners van de gemeente Hilversum die aangeven dat ze zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld, is ook gevraagd wat voor hen de gevolgen waren van deze discriminatie. Figuur 4.16 geeft voor emotionele of psychische problemen, lichamelijke verwondingen of letsels en financiële problemen weer hoeveel van de slachtoffers hier last van hadden.

Van de inwoners die zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd voelden zegt een derde (32%) emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen te hebben ervaren als gevolg van discriminatie. Emotionele of psychische problemen komen het vaakst voor, een kwart geeft dit aan (26%). Een aanzienlijk kleiner percentage, namelijk 8 procent, zegt financiële problemen als gevolg van discriminatie te hebben (gehad). Twee procent van de inwoners van Hilversum ervaarde lichamelijke verwondingen of letsels.

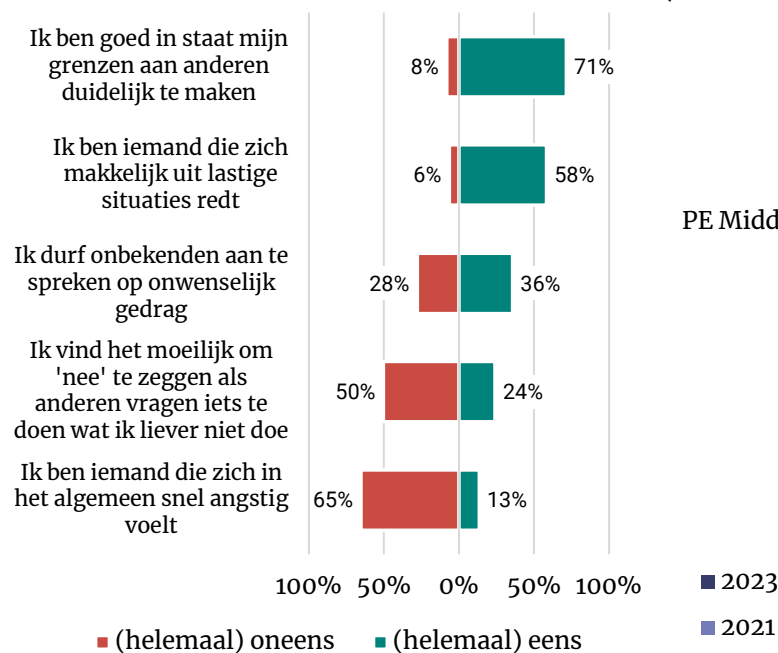
Figuur 4.16 – Percentage inwoners dat gevolgen ervaarde na discriminatie (basis: inwoners die zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld)

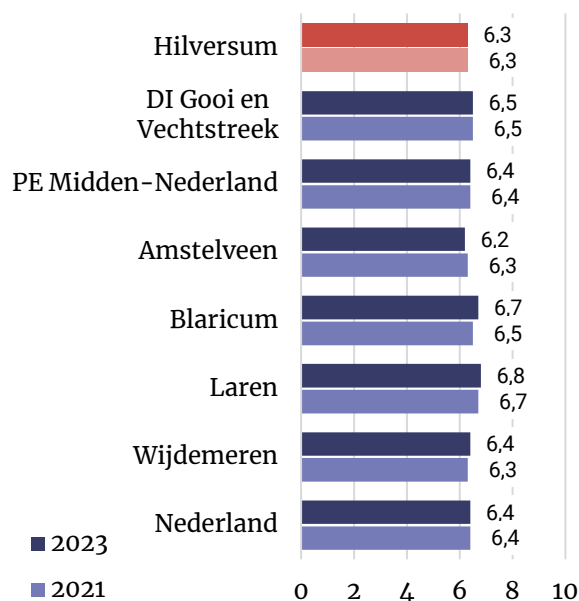
4.5 Weerbaarheid

Om iets te kunnen zeggen over de persoonlijke weerbaarheid van de inwoners van de gemeente Hilversum, is op basis van vijf stellingen een schaalscore berekend. Figuur 4.17 geeft weer hoe inwoners het eens zijn met de verschillende stellingen, Figuur 4.18 laat de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid zien voor Hilversum en de referentiegebieden.

Figuur 4.17 - Stellingen persoonlijke weerbaarheid

Figuur 4.18 - Persoonlijke weerbaarheid (schaalscore)

De schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid is in Hilversum in 2023, net als in 2021, een 6,3. Inwoners van Hilversum geven het vaakst aan dat zij goed in staat zijn om hun grenzen aan anderen duidelijk te maken: zeven op de tien inwoners zijn het (helemaal) eens met deze stelling (71%). Bijna zes op de tien inwoners geven aan zich makkelijk te kunnen redden uit lastige situaties (58%). Ruim een derde (36%) zegt onbekenden aan te durven spreken op ongewenst gedrag. Een aanzienlijk kleiner deel van de inwoners kan zich vinden in de (negatief geformuleerde) stellingen over 'nee' zeggen (24%) en zich snel angstig voelen (13%).

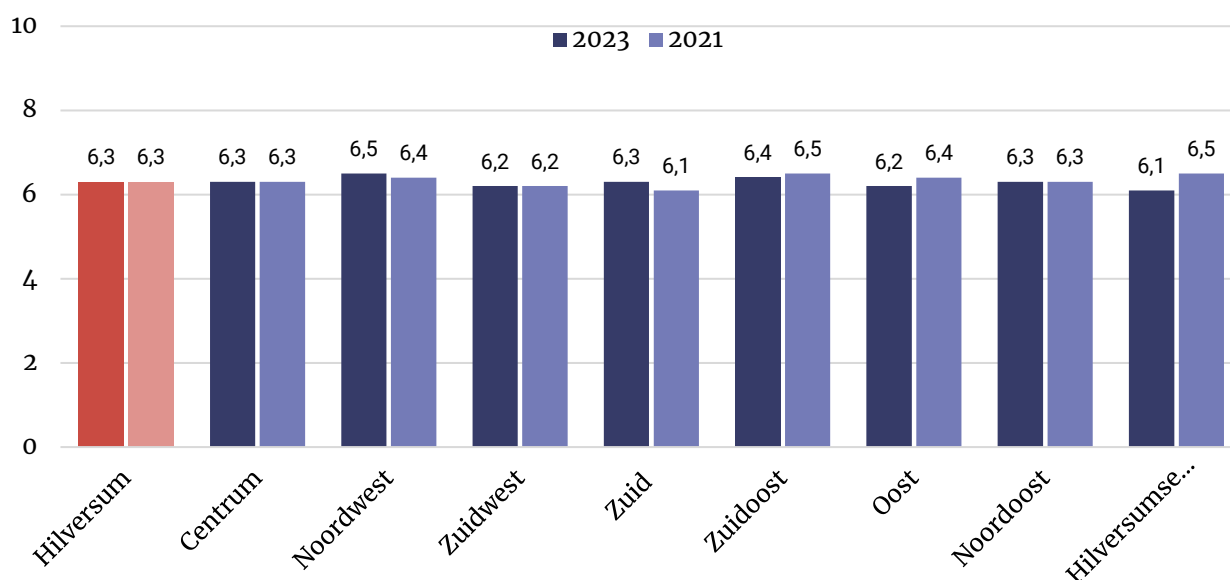
De schaalscore voor weerbaarheid is in Hilversum significant lager dan in het district Gooi en Vechtstreek (6,5) en in de politie-eenheid Midden-Nederland (6,4). Zo geven inwoners van Hilversum, in reactie op de stellingen, onder meer aan zich moeilijker te kunnen redden uit lastige situaties en minder goed in staat te zijn om hun grenzen aan te geven dan in het district Gooi en Vechtstreek.

Ook is de schaalscore in Hilversum lager dan in de referentiegemeenten Blaricum (6,7) en Laren (6,8). Met alle (positief geformuleerde) stellingen over persoonlijke weerbaarheid zijn inwoners van Hilversum het minder vaak eens dan in Blaricum en Laren.

6,3 is de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid in Hilversum. Dit is lager dan in het district Gooi en Vechtstreek en de politie-eenheid Midden-Nederland.

Figuur 4.19 - Persoonlijke weerbaarheid per wijk (schaalscore)

De schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid is op wijkniveau vergelijkbaar met die van de totale gemeente Hilversum. Wat betreft de ontwikkeling in de tijd is de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid in Hilversumse Meent gedaald van 6,5 in 2021 naar 6,1 in 2023.

Tabel 4.3 laat wel enkele verschillen zien tussen de wijken in het antwoord op de onderliggende stellingen over persoonlijke weerbaarheid. Zo zijn inwoners van de wijk Noordwest beter in staat om hun grenzen aan te geven dan gemiddeld (78%). Ook vinden zij het minder vaak moeilijk om 'nee' te zeggen (18%) en voelen zich in het algemeen minder snel angstig (8%). In de wijk Zuid vinden inwoners het juist vaker moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen hen iets vragen (30%).

Tabel 4.3 - Stellingen persoonlijke weerbaarheid per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik ben iemand die zich makkelijk uit lastige situaties redt	Ik ben goed in staat om mijn grenzen aan anderen duidelijk te maken	Ik vind het moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen vragen iets te doen wat ik liever niet doe	Ik ben iemand die zich in het algemeen snel angstig voelt	Ik durf onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag
Centrum	58%	71%	23%	16%	34%
Noordwest	63%	78%	18%	8%	35%
Zuidwest	56%	72%	25%	14%	36%
Zuid	59%	72%	30%	10%	35%
Zuidoost	60%	75%	20%	14%	37%
Oost	57%	68%	23%	15%	37%
Noordoost	57%	71%	22%	17%	38%
Hilversumse Meent	52%	66%	29%	12%	30%
Hilversum	58%	71%	24%	13%	36%

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

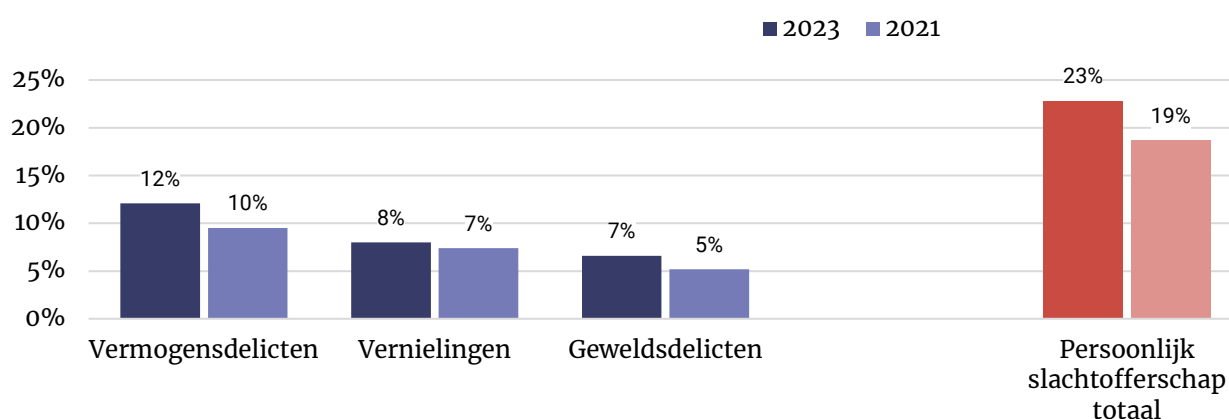
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen van traditionele criminaliteit. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Hilversum dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.2), vermogensdelicten (par. 5.3) en vernielingen (par. 5.4).

5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Traditionele criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten (vernieling). Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van criminaliteit bij welke categorie horen wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 5.1 - Slachtofferschap delicten in de afgelopen twaalf maanden

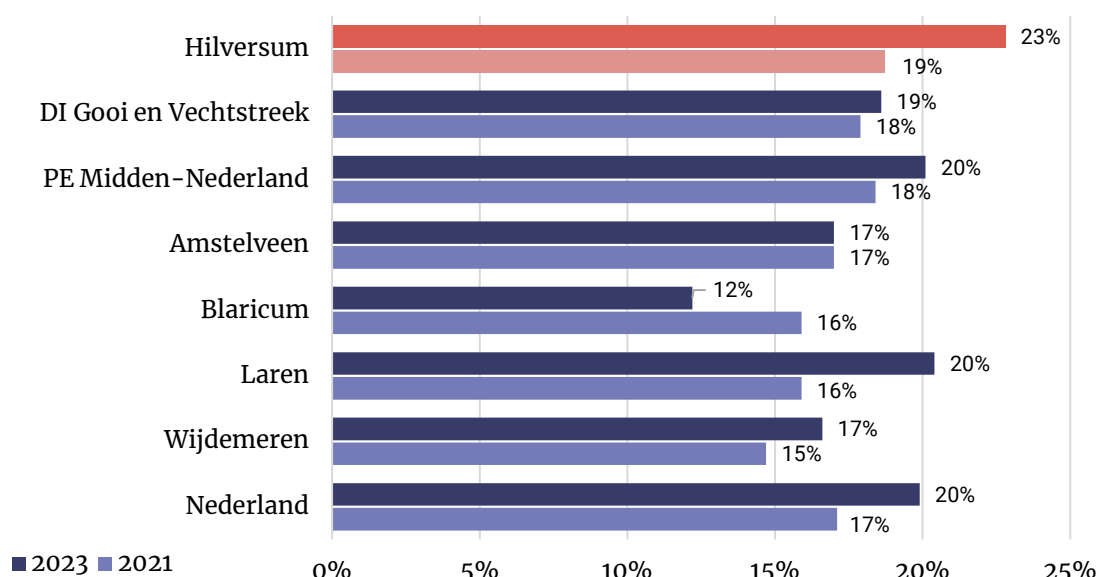
Bijna een kwart van de inwoners van Hilversum (23%) waren in de twaalf maanden voorafgaand aan de Veiligheidsmonitor persoonlijk slachtoffer van traditionele criminaliteit. Het vaakst werden zij het slachtoffer van vermogensdelicten (12%), gevolgd door vernielingen (8%) en geweldsdelicten (7%).

Het slachtofferschap van traditionele criminaliteit is in Hilversum gestegen ten opzichte van 2021 van 19 procent in 2021 naar 23 procent in 2023. Wat betreft de vormen van traditionele criminaliteit is er sprake van een stijging van vermogensdelicten van 10 procent in 2021 naar 12 procent in 2023.

Geweldsdelicten, vermogensdelicten en vernieling worden samengevat onder de noemer 'traditionele criminaliteit'. In Figuur 5.2 wordt het totale slachtofferschap van traditionele criminaliteit in Hilversum vergeleken met de referentiegebieden.

Het slachtofferschap voor traditionele criminaliteit is in Hilversum significant hoger dan in alle referentiegebieden. In Hilversum werden inwoners in het afgelopen jaar ook vaker het slachtoffer van traditionele criminaliteit dan in alle referentiegemeenten.

Figuur 5.2 - Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Er waren in Hilversum in totaal 42 delicten van traditionele criminaliteit per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Van deze delicten leidde 23 procent tot een aangifte bij de politie. De aangiftebereidheid is in Hilversum significant lager dan in alle referentiegebieden. In Hilversum doen minder inwoners aangifte dan in de referentiegemeenten Amstelveen (27%), Laren (31%) en Wijdmeren (36%).

Er werd bij 31 procent van de delicten een melding gemaakt. De meldingsbereidheid is daarmee in Hilversum significant lager dan in het district Gooi en Vechtstreek (33%). Vergeleken met de referentiegemeenten maakten inwoners van Hilversum minder melding dan in Laren (37%) en Wijdmeren (41%).

Zowel de aangifte-, als de meldingsbereidheid in Hilversum nam af ten opzichte van 2021. De aangiftebereidheid daalde van 31 procent in 2021 naar 23 procent in 2023. Voor meldingsbereidheid betreft dit een daling van 36 procent in 2021 naar 31 procent in 2023.

In de Veiligheidsmonitor wordt ook gevraagd of slachtoffers van een delict melding of aangifte hebben gedaan bij de politie en wat, in het geval dat ze dit niet hebben gedaan, hiervoor hun reden was. Hier kwam een top-3 uit van redenen om geen melding of aangifte te doen voor de gemeente Hilversum.

Nr. 1: 32%

1. Helpt toch niks

Nr. 2: 18%

2. Niet belangrijk/ was niet zo belangrijk

Nr. 3: 14%

3. Geen zin of tijd voor gehad/te veel moeite, geen zaak voor de politie

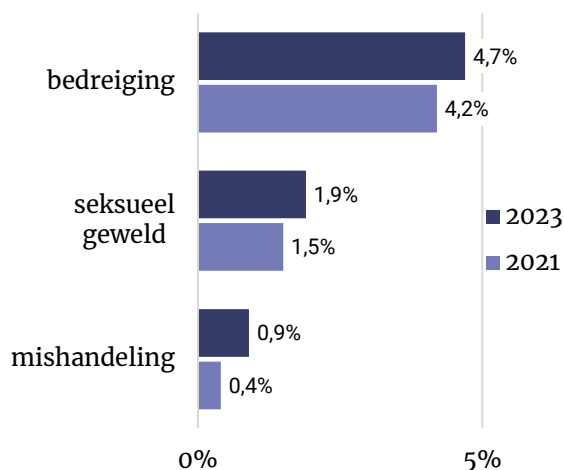
Nieuw in de Veiligheidsmonitor is een vraag naar de gevolgen van delicten voor slachtoffers; ondervindt men emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van een delict?

Een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit (26%) in Hilversum gaf aan emotionele of psychische problemen, lichamelijke verwondingen of letsel en/of financiële problemen te (hebben) ervaren als gevolg van hun slachtofferschap. Emotionele of psychische problemen worden het vaakst gerapporteerd, 19 procent van de slachtoffers had hier last van. Acht procent ervaaarde financiële problemen, 2 procent kreeg te maken met lichamelijke verwondingen of letsel.

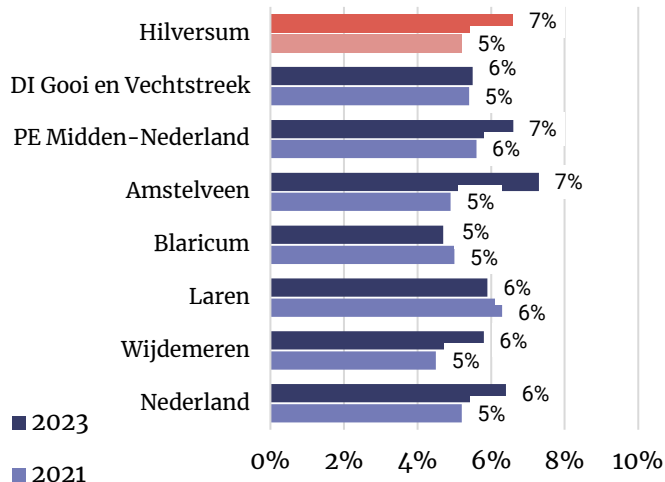
5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of seksueel geweld. Dit is weergegeven in Figuur 5.3. In Figuur 5.4 is het totale percentage inwoners van Hilversum zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

Figuur 5.3 - Slachtofferschap geweldsdelicten

Figuur 5.4 - Totaal slachtofferschap geweldsdelicten

Van de inwoners van Hilversum was 7 procent slachtoffer van geweldsdelicten. Een op de twintig inwoners (5%) was in het afgelopen jaar slachtoffer van bedreiging. Twee procent was slachtoffer van seksueel geweld, en 1 procent van mishandeling. Er is geen significant verschil ten opzichte van 2021.

Het slachtofferschap van geweldsdelicten is in Hilversum significant hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (6%) en vergelijkbaar met de overige referentiegebieden en -gemeenten.

In totaal waren er in Hilversum 12 geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 23 procent gemeld bij de politie. Dit is significant minder dan in 2021 (37%).

De meldingsbereidheid van geweldsdelicten is in Hilversum significant lager dan in het district Gooi en Vechtstreek (33%). Ditzelfde geldt ten opzichte van het landelijke gemiddelde (28%). In Hilversum maken inwoners vaker melding van dit type delict dan in de referentiegemeenten Amstelveen (16%*), Blaricum(10%*) en Laren (11%*). In Hilversum is de meldingsbereidheid van geweldsdelicten juist lager dan in Wijdmeren (39%*).

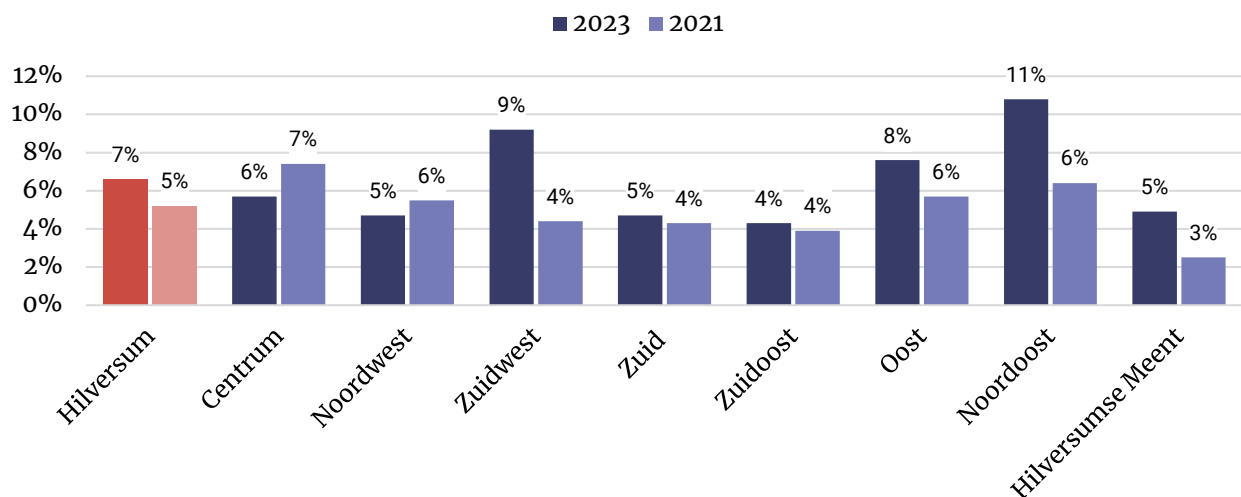
Onder slachtoffers van geweldsdelicten in Hilversum ondervond 30 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

7% van de inwoners van Hilversum was slachtoffer van een geweldsdelict.
Dit is hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek.

*De resultaten van de referentiegemeenten geven een indicatief beeld, want deze gegevens zijn gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen.

Figuur 5.5 - Totaal slachtofferschap geweldsdelicten per wijk

Inwoners van de wijk Noordoost waren in het afgelopen jaar vaker het slachtoffer van geweldsdelicten dan in de gemeente als geheel, 11 procent was slachtoffer. Zo waren inwoners van Noordoost vaker slachtoffer van mishandeling dan gemiddeld in de gemeente (3%). Er zijn geen significante verschillen tussen 2021 en 2023.

Tabel 5.1 – Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	Bedreiging	Mishandeling	Seksueel geweld
Centrum	4%	1%	2%
Noordwest	4%	1%	0%
Zuidwest	7%	2%	1%
Zuid	3%	0%	3%
Zuidoost	3%	0%	2%
Oost	6%	1%	2%
Noordoost	7%	3%	3%
Hilversumse Meent	3%	0%	2%
Hilversum	5%	1%	2%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoeveel bewoners uit verschillende wijken slachtoffer zijn geworden van geweldsdelicten ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

Rood: meer dan het gemeentelijk gemiddelde

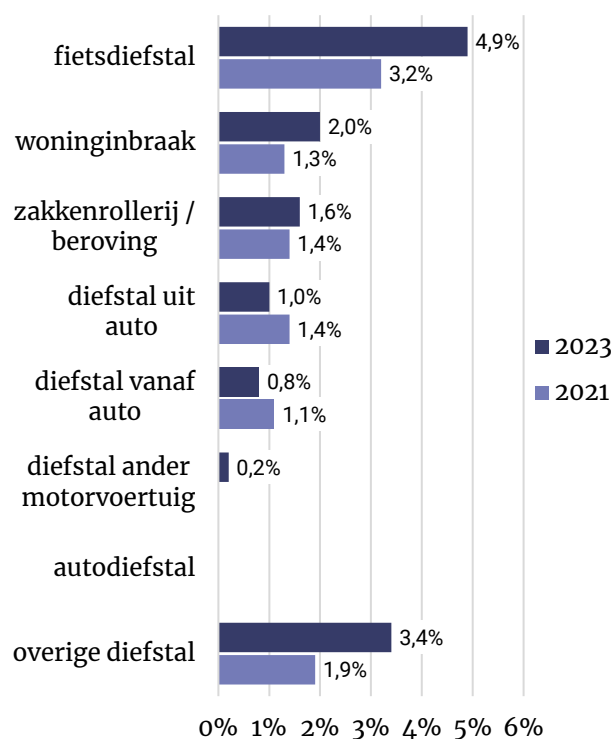
Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: minder dan het gemeentelijk gemiddelde

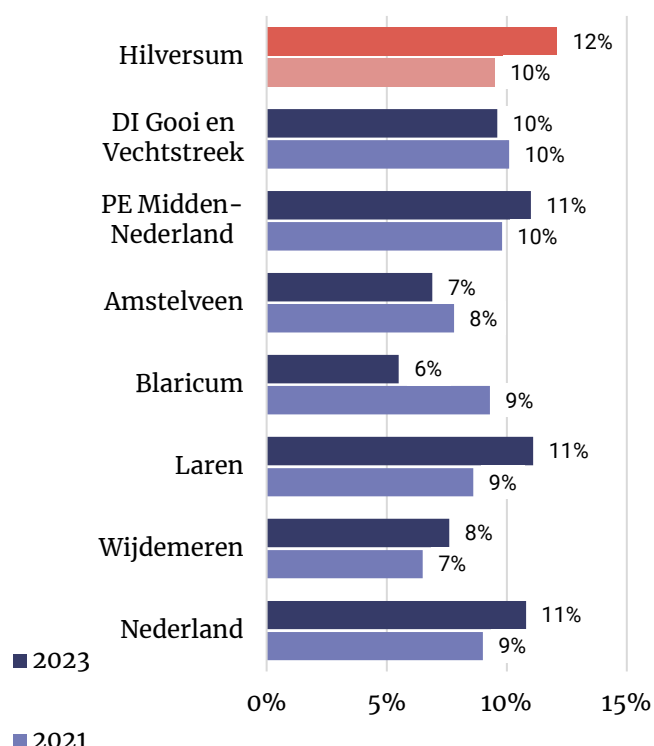
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (Figuur 5.6). Ook is het totale percentage inwoners van Hilversum dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (Figuur 5.7).

Figuur 5.6 - Slachtofferschap vermogensdelicten

Figuur 5.7 - Totaal slachtofferschap vermogensdelicten

Van de inwoners van Hilversum was een op de acht (12%) in het afgelopen jaar slachtoffer van een vermogensdelict. Dit is meer dan in 2021 (10%). Vijf procent van de inwoners van Hilversum was in het afgelopen jaar slachtoffer van fietsdiefstal. Twee procent van de Hilversummers werd geconfronteerd met woninginbraak of een poging daartoe. Diefstal van andere motorvoertuigen of autodiefstal komen in Hilversum vrijwel niet voor. Verder heeft 3 procent te maken gehad met andere, niet nader genoemde vormen van diefstal. Van de onderscheiden vormen van vermogensdelicten kwam fietsendiefstal vaker voor dan in 2021 (van 3% in 2021 naar 5% in 2023).

Vergeleken met de referentiegebieden is het slachtofferschap van vermogensdelicten in Hilversum significant hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (10%). Zo waren inwoners van Hilversum onder meer vaker het slachtoffer van fietsdiefstal en diefstal van andere motorvoertuigen dan in het district Gooi en Vechtstreek.

Het aandeel inwoners dat slachtoffer was van vermogensdelicten is in Hilversum hoger dan in Amstelveen (7%), Blaricum (6%) en Wijdmeren (8%). Hilversummers werden vaker het slachtoffer van fietsdiefstal dan in voornoemde referentiegemeenten.

In totaal waren er in Hilversum 18 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 43 procent gemeld bij de politie.

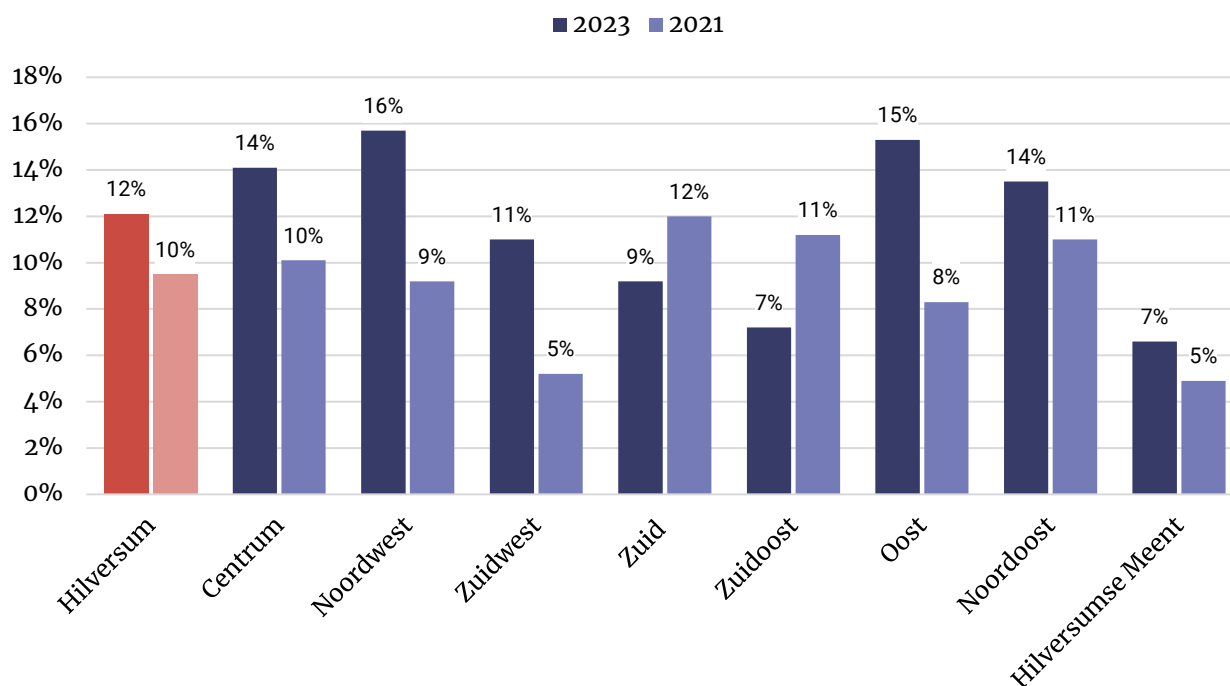
De meldingsbereidheid van vermogensdelicten is in Hilversum significant lager dan in het district Gooi en Vechtstreek (46%). In Hilversum is de meldingsbereidheid van vermogensdelicten lager dan in alle referentiegemeenten. De resultaten van de referentiegemeenten geven, met uitzondering van Wijdmeren (52%), een indicatief beeld. Deze gegevens zijn gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen.

Onder slachtoffers van vermogensdelicten in Hilversum ondervond 23 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

12% van de Hilversummers werd in het afgelopen jaar slachtoffer van vermogensdelicten. Dit is meer dan in 2021.

Figuur 5.8 - Totaal slachtofferschap vermogensdelicten per wijk

Inwoners van de wijken Zuidoost en Hilversumse Meent waren in het afgelopen jaar minder vaak het slachtoffer van vermogensdelicten dan in de gemeente als geheel (beide: 7%). Minder dan gemiddeld kregen inwoners van Hilversumse Meent te maken met fietsendiefstal. Inwoners van Zuidoost waren minder vaak het slachtoffer van overige diefstal.

Ten opzichte van 2021 is er sprake van een stijging in het slachtofferschap van vermogensdelicten in de wijken Oost, Noordwest en Zuidwest. In Oost nam de fietsdiefstal toe ten opzichte van twee jaar eerder. In Noordwest nam de diefstal uit de auto af in vergelijking met 2021, terwijl de diefstal vanaf de auto toenam.

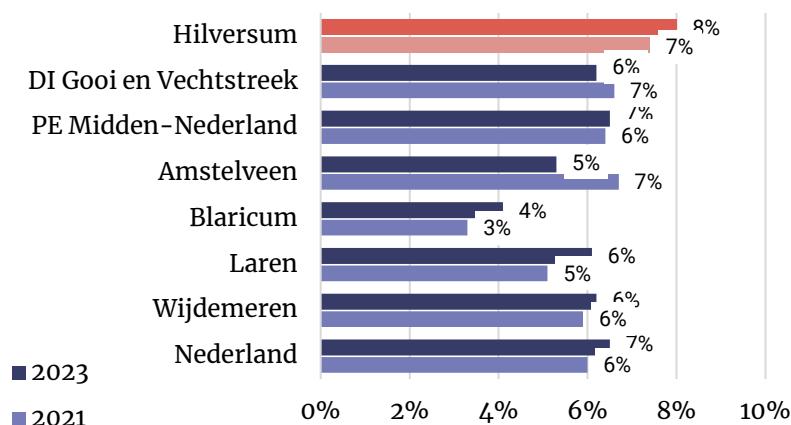
Tabel 5.2 – Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	Woning- inbraak	Fiets- diefstal	Zakkenrollerij/ beroving	Diefstal vanaf auto	Diefstal uit auto	Diefstal ander motorvoertuig	Autodiefstal	Overige diefstal
Centrum	2%	9%	1%	1%	0%	0%	0%	3%
Noordwest	5%	4%	2%	3%	0%	0%	0%	3%
Zuidwest	2%	6%	1%	2%	0%	1%	0%	3%
Zuid	0%	2%	3%	1%	1%	0%	0%	4%
Zuidoost	2%	5%	1%	0%	0%	0%	0%	1%
Oost	2%	7%	2%	0%	2%	1%	0%	5%
Noordoost	4%	3%	2%	0%	2%	0%	0%	4%
Hilversumse Meent	2%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	2%
Hilversum	2%	5%	2%	1%	1%	0%	0%	3%

5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten

Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernieling of beschadiging. Figuur 5.9 toont het totale percentage inwoners van Hilversum dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vandalismedelicten.

Figuur 5.9 - Totaal slachtofferschap vandalismedelicten

Acht procent van de inwoners van Hilversum was in het afgelopen jaar slachtoffer van vandalismedelicten. Dit is vergelijkbaar met 2021. Het slachtofferschap vandalismedelicten is in Hilversum significant hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (6%) en de politie-eenheid Midden-Nederland (7%). Ditzelfde geldt voor het landelijke gemiddelde van 7 procent. Het aandeel inwoners dat slachtoffer werd van vandalismedelicten is in Hilversum hoger dan in de referentiegemeenten Amstelveen (5%) en Blaricum (4%).

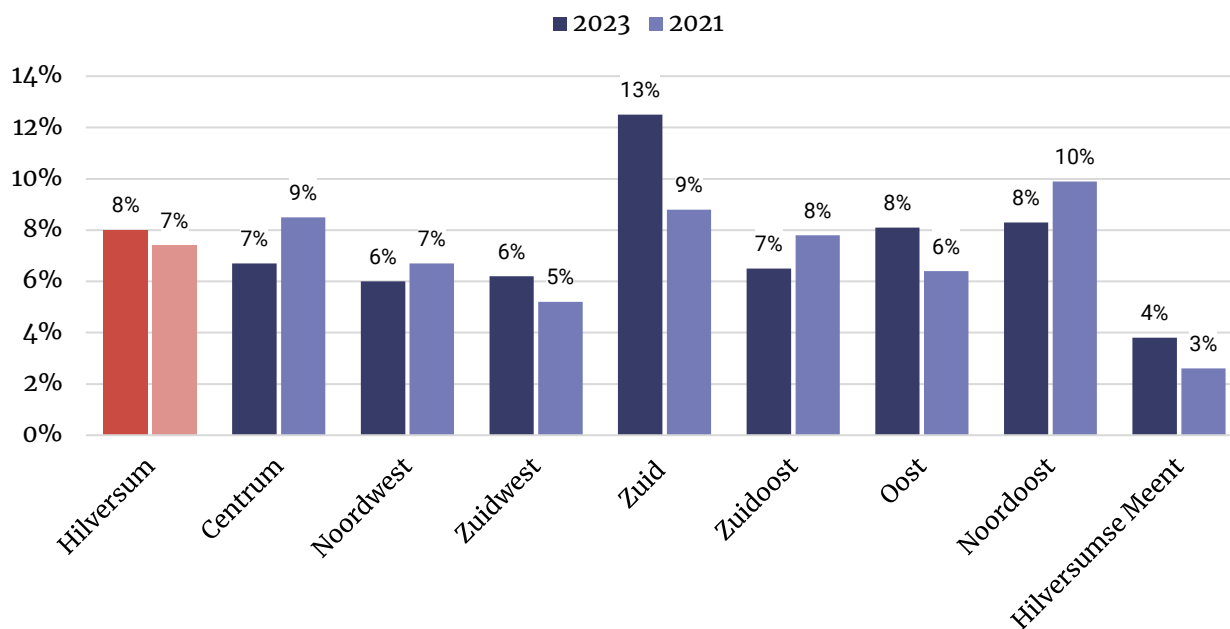
In totaal waren er in Hilversum 13 vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 23 procent gemeld bij de politie. Dit is minder dan ten opzichte van 2021 (27%). De meldingsbereidheid van vandalismedelicten is in Hilversum vergelijkbaar met de referentiegebieden. Gekeken naar de referentiegemeenten is de meldingsbereidheid van vandalismedelicten in Hilversum lager dan in Wijdmeren (32%).

Onder slachtoffers van vernielingen in Hilversum ondervond 13 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

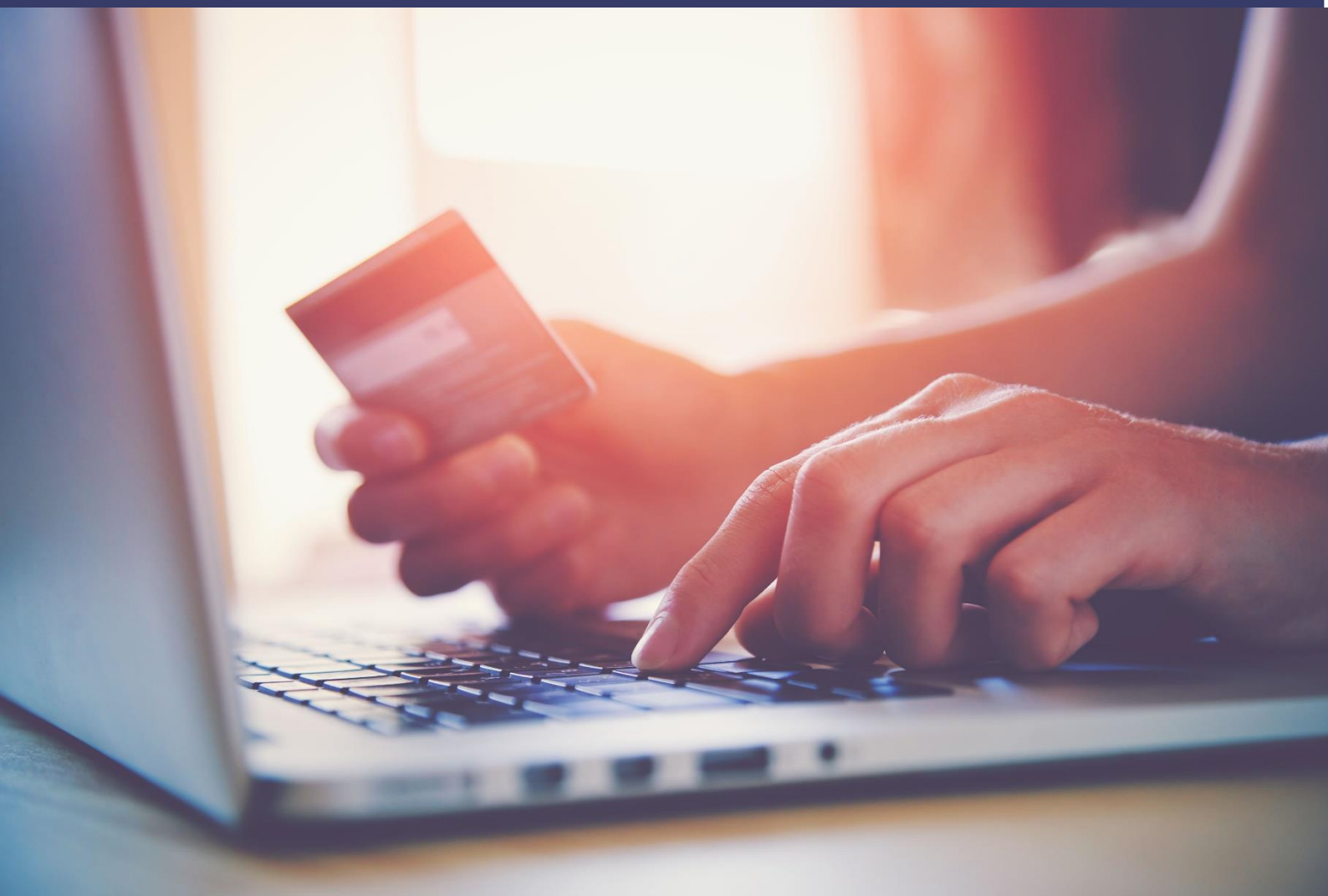
8% van de Hilversummers was in het afgelopen jaar slachtoffer van vandalismedelicten, dit is hoger dan in de referentiegebieden.

Figuur 5.10 - Totaal slachtofferschap vernielingen per wijk

Inwoners van Zuid waren in het afgelopen jaar vaker dan gemiddeld in de gemeente slachtoffer van een vandalismedelict (13%). In Hilversumse Meent was het slachtofferschap van vandalismedelicten juist lager dan in de gemeente als geheel (4%).

Slachtofferschap online criminaliteit

6 Slachtofferschap online criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van online criminaliteit (cybercrime). Dit is afgemeten aan het percentage inwoners van Hilversum dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict of incident via internet, e-mail of app. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van online oplichting of fraude (par. 6.2), hacken (par. 6.3) en online bedreiging of intimidatie (par. 6.4).

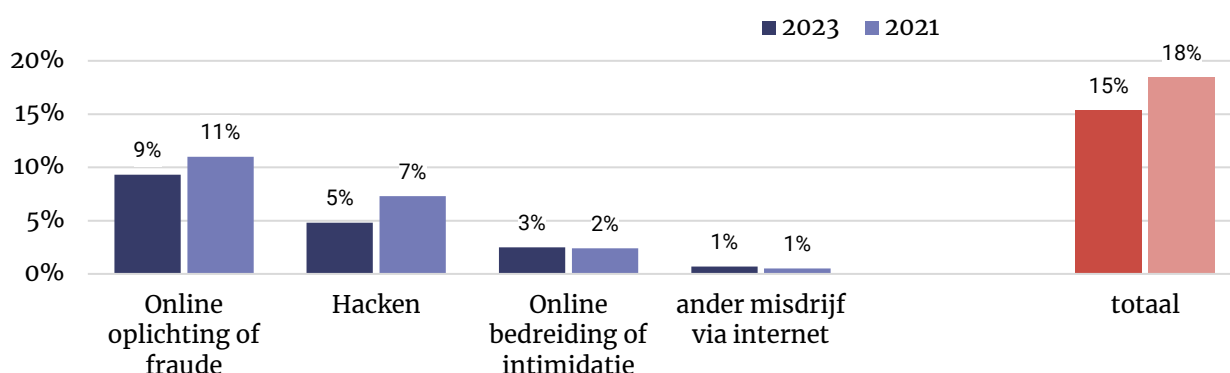
6.1 Slachtofferschap online criminaliteit

Online criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: online oplichting of fraude, hacken en online bedreiging of intimidatie. Daarnaast is ook de restcategorie andere misdrijven via internet opgenomen in het totaal van online criminaliteit. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van online criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Bijna een zesde van de inwoners van Hilversum (15%) was in de twaalf maanden voorafgaand aan de Veiligheidsmonitor persoonlijk slachtoffer van online criminaliteit. Het vaakst werden zij het slachtoffer van online oplichting of fraude (9%). Daarna volgen slachtofferschap door hacken (5%) en online bedreiging en intimidatie (3%). Slachtofferschap door andere misdrijven via internet komt onder inwoners van Hilversum in minder dan 1 procent van de gevallen voor.

Het slachtofferschap van online criminaliteit is in Hilversum in vergelijking met 2021 gedaald (van 18 naar 15%). In 2023 zijn minder inwoners van Hilversum dan in 2021 slachtoffer geweest van hacken, en dan met name van hacken van een account.

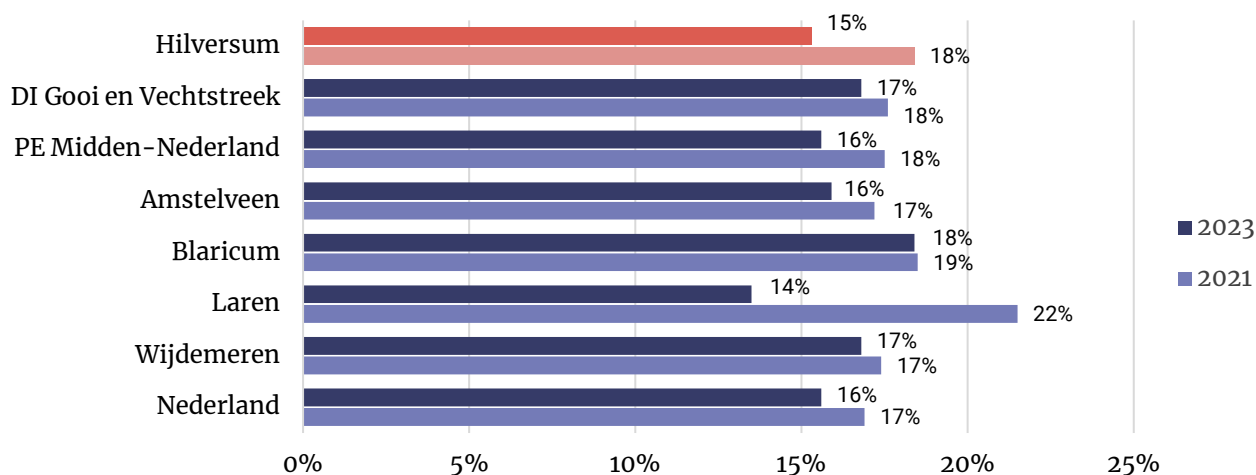
Figuur 6.1 - Slachtofferschap online criminaliteit

Het slachtofferschap van online criminaliteit is in Hilversum significant lager dan in het district Gooi en Vechtstreek (17%). In Hilversum werden in het afgelopen jaar inwoners minder vaak slachtoffer van online criminaliteit dan in de Blaricum (18%).

Onder slachtoffers van online criminaliteit in Hilversum ondervond 19 procent emotionele, psychische of financiële problemen als gevolg van het delict. Emotionele of psychische problemen worden het vaakst gerapporteerd, 15 procent van de slachtoffers had hier last van. Negen procent kreeg te maken met financiële problemen als gevolg van online criminaliteit.

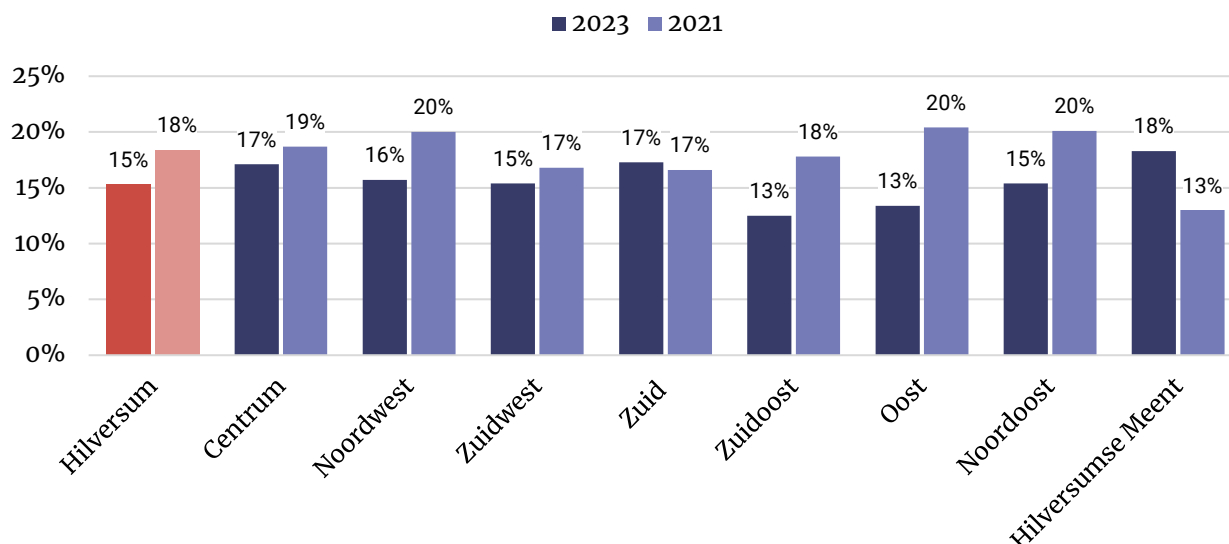
Figuur 6.2 - Slachtofferschap online criminaliteit per gebied

18% van de Hilversummers was in 2023 slachtoffer van online criminaliteit. Dit is in vergelijking met 2021 gedaald.

Op wijkniveau is het slachtofferschap voor online criminaliteit vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Er is er geen sprake van significante verschillen in het aandeel slachtofferschap online criminaliteit.

Figuur 6.3 - Slachtofferschap online criminaliteit per wijk

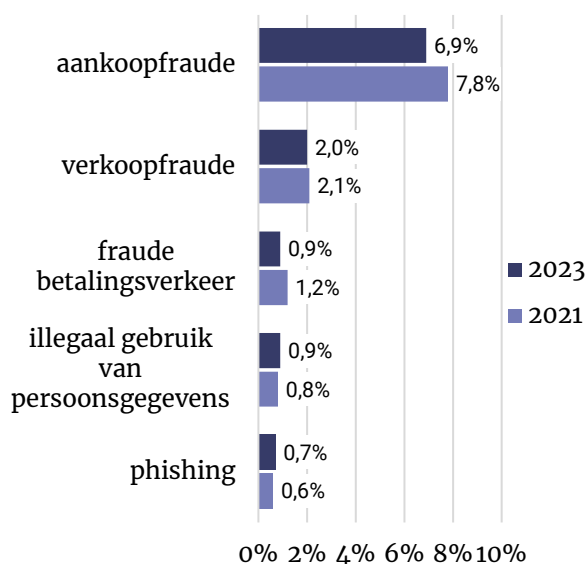

6.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude

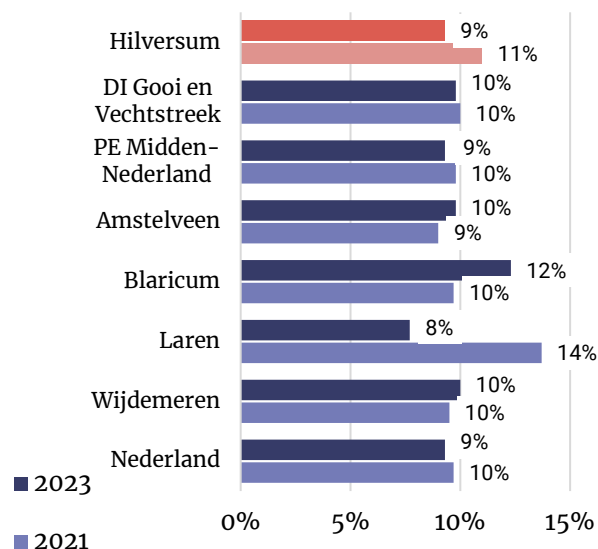
Voor het slachtofferschap van online oplichting of fraude is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van aankoopfraude, verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, illegaal gebruik van persoonsgegevens of phishing. Dit is weergegeven in Figuur 6.4.

In Figuur 6.5 is het totale percentage inwoners van Hilversum zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online oplichting of fraude.

Figuur 6.4 - Slachtofferschap online oplichting of fraude

Figuur 6.5 - Totaal slachtofferschap online oplichting of fraude per gebied

Een op de tien inwoners van Hilversum was in het afgelopen jaar slachtoffer van online oplichting of fraude (9%). Zeven procent werd slachtoffer van aankoopfraude. Slachtofferschap door verkoopfraude komt in 2 procent van de gevallen voor. Overige vormen van online oplichting of fraude komen minder dan 1 procent voor.

Het slachtofferschap van online oplichting of fraude is in Hilversum vergelijkbaar met de referentiegebieden. Vergeleken met de referentiegemeenten waren inwoners van Hilversum minder vaak het slachtoffer van online oplichting of fraude dan in Blaricum (12%).

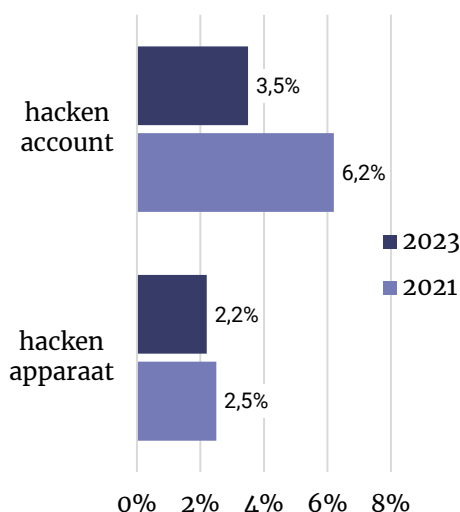

9% van de Hilversummers werd in het afgelopen jaar slachtoffer van online oplichting of fraude.

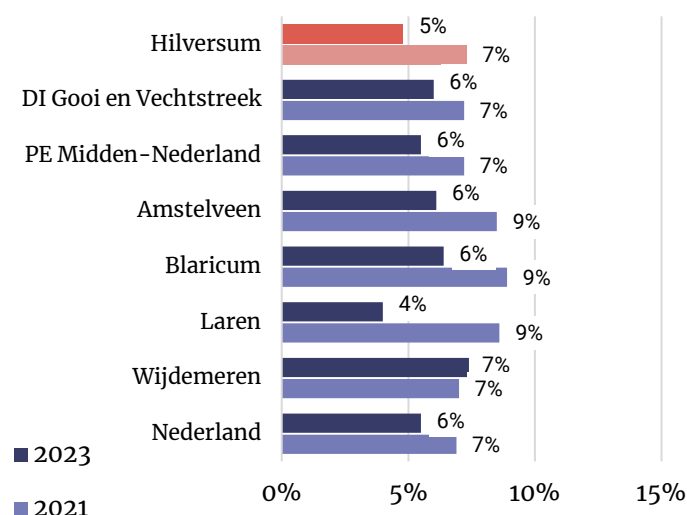
6.3 Hacken

Voor het slachtofferschap van hacken is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker te maken hebben gehad met hacking van een apparaat of een account. Dit is weergegeven in Figuur 6.6. In Figuur 6.7 is het totale percentage inwoners van Hilversum zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van hacking.

Figuur 6.6 - Slachtofferschap hacken

Figuur 6.7 - Totaal slachtofferschap hacken per gebied

Vijf procent van de inwoners van Hilversum was in het afgelopen jaar slachtoffer van hacken. Meer inwoners waren slachtoffer van het hacken van een account (4%) dan van het hacken van een apparaat (2%). Het slachtofferschap wat betreft hacken is in Hilversum in vergelijking met 2021 gedaald (van 7% naar 5%). Zo is er sprake van een daling in het aandeel slachtoffers van het hacken van een account ten opzichte van twee jaar eerder (van 6% naar 4%).

Het slachtofferschap voor hacken is in Hilversum lager dan in het district Gooi en Vechtstreek (6%). Inwoners van Hilversum waren minder vaak het slachtoffer van het hacken van het account dan in voornoemd referentiegebied. Gekeken naar de referentiegemeenten is het slachtofferschap voor hacken in Hilversum vergelijkbaar.

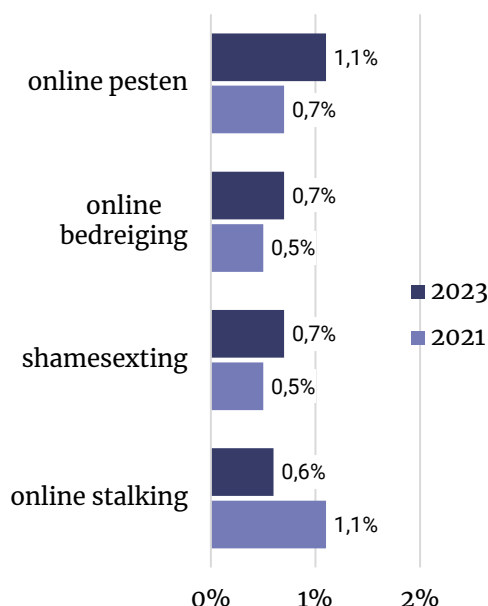

5% van de Hilversummers is slachtoffer geworden van hacken, dit is minder dan in 2021.

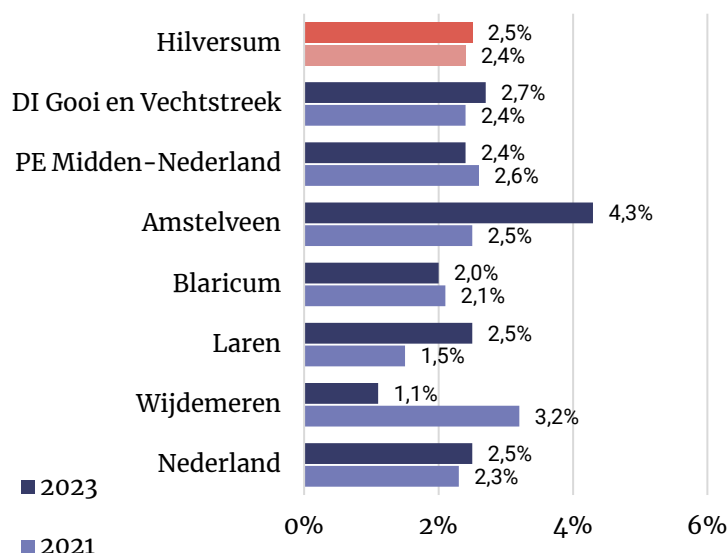
6.4 Online bedreiging of intimidatie

Voor het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van online bedreiging, online pesten, online stalking of shamesexting. Dit is weergegeven in Figuur 6.8. In Figuur 6.9 is het totale percentage inwoners van Hilversum zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online bedreiging of intimidatie.

Figuur 6.8 - Slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Figuur 6.9 - Totaal slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Bijna 3 procent van de inwoners van Hilversum was in het afgelopen jaar slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Dit is vergelijkbaar met 2021. Slachtofferschap door online pesten komt, met 1 procent, het vaakst voor. Online bedreiging, shamesexting en online stalking komen minder vaak voor.

Het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is in Hilversum vergelijkbaar met alle referentiegebieden. Ditzelfde geldt voor de referentiegemeenten.

3% van de Hilversummers was in het afgelopen jaar slachtoffer van online bedreiging of intimidatie.

Preventie

7 Preventie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om persoonlijke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in preventief gedrag (par. 7.1), preventieve maatregelen (par. 7.2) en online preventie (par. 7.3). Het hoofdstuk sluit af met paragraaf 7.4 over buurtpreventie.

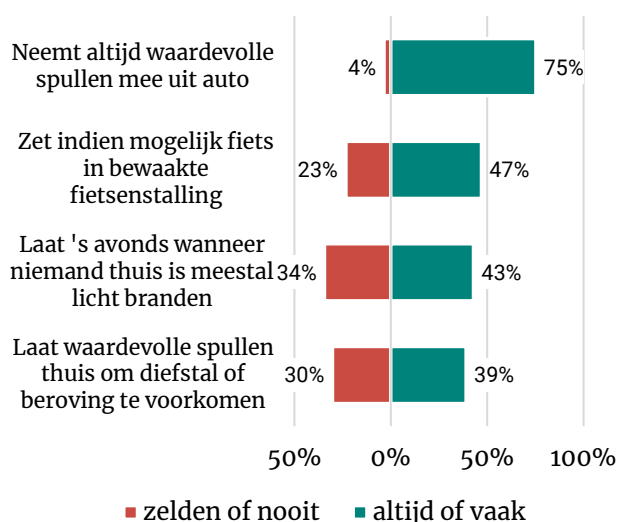
7.1 Preventief gedrag

Aan de inwoners is een viertal voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op preventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (Figuur 7.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor preventief gedrag berekend (Figuur 7.2).

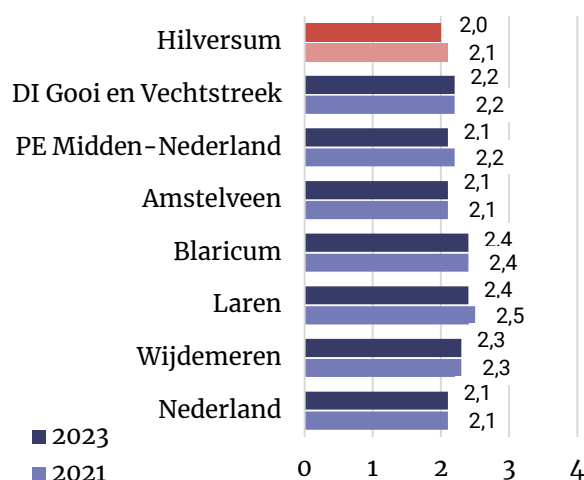

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger de mate van preventief gedrag. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

Figuur 7.1 - Preventief gedrag (percentage)

Figuur 7.2 - Preventief gedrag (somscore 0-4)

De inwoners van Hilversum hebben een somscore van 2,0 op preventief gedrag. Het meenemen van waardevolle spullen uit de auto gebeurt het meest. Driekwart van de inwoners geeft aan dit vaak of altijd te doen. Bijna de helft zegt (vaak of altijd) de fiets in een bewaakte stalling te zetten als die mogelijkheid er is.

Ruim vier op de tien laten 's avonds het licht branden wanneer er niemand thuis is (43%). Van alle maatregelen kiezen inwoners er het minst vaak voor om waardevolle thuis te laten om zo diefstal of beroving te voorkomen (39%).

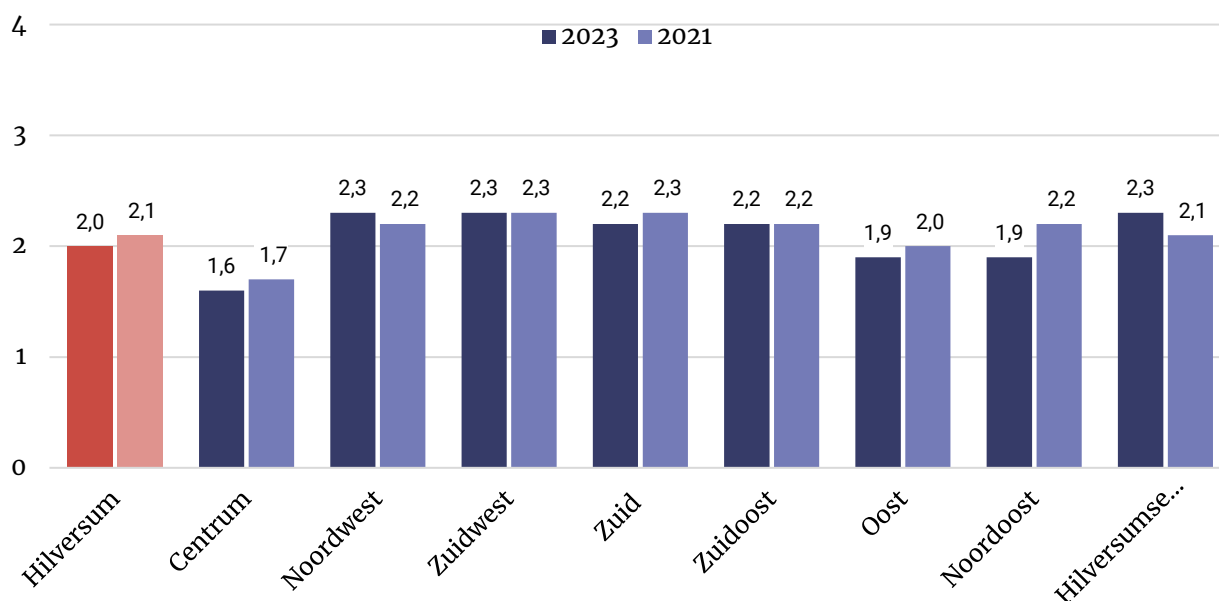
Tussen 2021 en 2023 is er sprake van een negatieve ontwikkeling wat betreft preventief gedrag onder inwoners van Hilversum. Zo daalde de somscore voor preventief gedrag van 2,1 in 2021 naar 2,0 in 2023.

In Hilversum is de somscore voor preventief gedrag significant lager dan in alle referentiegebieden. Inwoners van Hilversum vertonen minder vaak preventief gedrag, zoals het laten branden van lichten als er niemand thuis is en het thuis achterlaten van waardevolle spullen dan in alle referentiegebieden. In Hilversum is de somscore voor preventief gedrag lager dan in Blaricum (2,4), Laren (2,4) en Wijdmeren (2,3). Inwoners nemen bijvoorbeeld minder vaak waardevolle spullen mee uit de auto en laten ook minder vaak het licht branden als er niemand thuis is dan in voornoemde referentiegemeenten. Dit geldt eveneens voor het thuislaten van waardevolle spullen.

2,0 is de somscore op preventief gedrag in Hilversum. Dit is lager dan in 2021.

Figuur 7.3 - Preventief gedrag per wijk (somscore 0-4)

De somscore op preventief gedrag is in de wijken Centrum (1,6) en Oost (1,9) significant lager dan gemiddeld in de gemeente. Tabel 7.1 laat zien dat inwoners van beide wijken minder vaak waardevolle spullen mee uit de auto nemen en ook minder vaak spullen thuis laten om diefstal te voorkomen. In Centrum laten inwoners eveneens minder vaak dan gemiddeld het licht branden als er niemand thuis is (25%).

De somscore voor preventief gedrag is in Noordwest, Zuidwest, Zuidoost en Hilversumse Meent significant hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. In deze wijken vertonen inwoners bepaald preventiegedrag juist vaker dan gemiddeld, zoals het thuislaten van waardevolle spullen om diefstal of beroving te voorkomen. Inwoners van de wijken Noordwest, Zuidwest en Hilversumse Meent nemen daarnaast vaker waardevolle spullen mee uit de auto.

Tussen 2021 en 2023 is er sprake van een negatieve ontwikkeling wat betreft preventief gedrag onder inwoners van Noordoost. De somscore voor preventief gedrag daalde van 2,2 in 2021 naar 1,9 in 2023. Inwoners van Noordoost laten ten opzichte van 2021 minder vaak hun licht branden als er niemand thuis is (van 52% naar 39%).

Tabel 7.1 - Sociaal preventieve maatregelen per wijk (percentage altijd/vaak)

	Neem waardevolle spullen mee uit auto	Laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	Zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	Laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Centrum	62%	25%	44%	31%
Noordwest	86%	55%	44%	46%
Zuidwest	81%	49%	50%	47%
Zuid	79%	47%	53%	38%
Zuidoost	76%	49%	50%	49%
Oost	70%	39%	45%	32%
Noordoost	75%	39%	42%	37%
Hilversumse Meent	86%	48%	47%	49%
Hilversum	75%	43%	47%	39%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoeveel bewoners uit verschillende wijken gebruik maken van preventieve maatregelen ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

Rood: minder dan het gemeentelijk gemiddelde

Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: meer dan het gemeentelijk gemiddelde

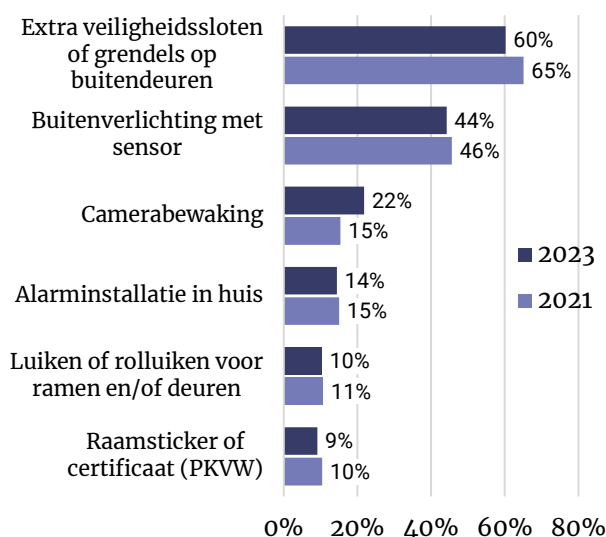
7.2 Preventieve maatregelen in en om de woning

Vervolgens is aan de inwoners een lijst met zes voorzieningen voorgelegd die betrekking hebben op het nemen van preventieve maatregelen. Hierbij gaat het vooral om de aanwezigheid van voorzieningen om woning en bezittingen te beschermen (Figuur 7.4). Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore voor het aantal beveiligingsmaatregelen in en rondom de woning berekend (Figuur 7.5).

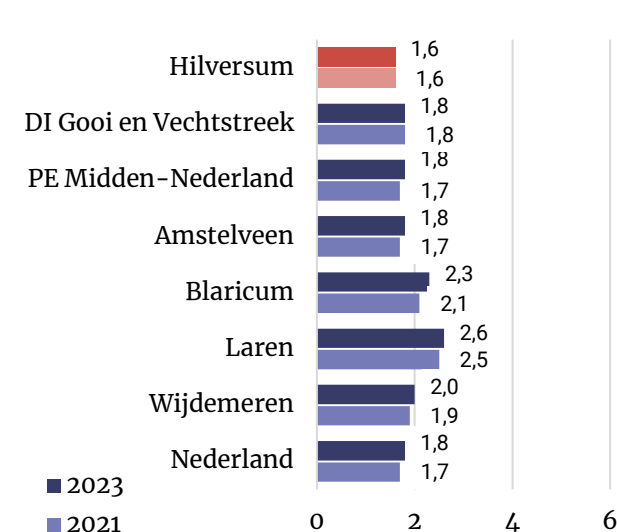

De somscore 'preventieve maatregelen' geeft het gemiddelde aantal aanwezige beveiligingsmaatregelen in en rondom woningen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.4 - Preventieve maatregelen thuis (percentage aanwezig)

Figuur 7.5 - Preventieve maatregelen thuis (somscore 0-6)

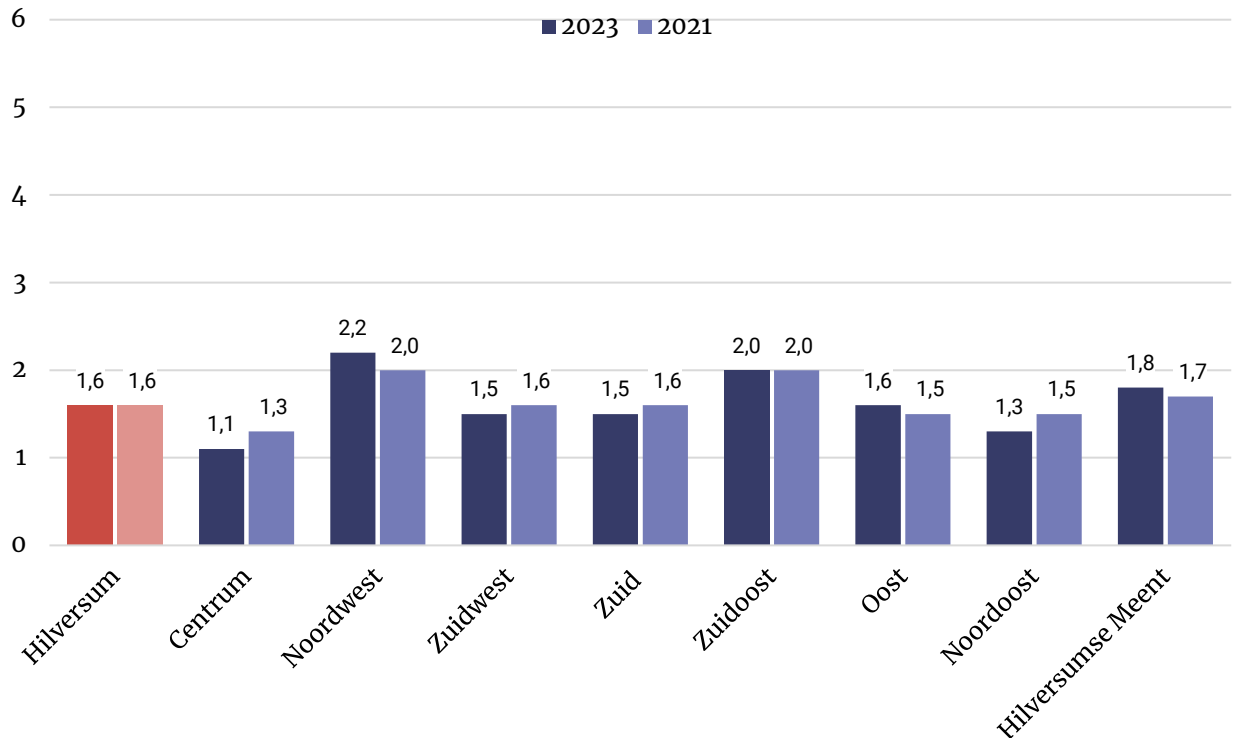
Hilversum heeft, net als in 2021, een somscore van 1,6 op preventieve maatregelen die rondom de woning getroffen worden. Zo geven zes op de tien aan dat extra veiligheidssloten of grendels op ramen en/of deuren aanwezig zijn, en hebben ruim vier op de tien buitenverlichting met een sensor. Minder vaak is er camerabewaking (22%), een alarminstallatie (14%) of (rol)luiken voor ramen en/of deuren (11%) aanwezig. Negen procent heeft een raamsticker of certificaat van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW). Met name het gebruik van camerabewaking is toegenomen tussen 2021 en 2023 (van 15 naar 22%). In 2023 kozen inwoners van Hilversum echter minder vaak voor het gebruik van extra veiligheidssloten of grendels dan twee jaar eerder (van 65 naar 60%). De somscore is ten opzichte van 2021 gelijk gebleven.

De somscore voor preventieve maatregelen in en rondom huis is in Hilversum significant lager dan in alle referentiegebieden. Inwoners van Hilversum maken minder vaak gebruik van alle zes de preventieve maatregelen dan in het district Gooi en Vechtstreek. Ook is de somscore voor preventieve maatregelen in Hilversum lager dan in de referentiegemeenten Blaricum (2,3), Laren (2,6) en Wijdmeren (2,0). Inwoners van Hilversum passen vrijwel alle zes de preventieve maatregelen minder vaak toe dan in voornoemde referentiegemeenten.

1,6 is de somscore in Hilversum op preventieve maatregelen in en rondom de woning. Dit is lager dan in de referentiegebieden.

Figuur 7.6 - Preventieve maatregelen thuis, per wijk (somscore 0-6)

De somscore voor preventieve maatregelen in en rondom het huis is in Centrum (1,1) en Noordoost (1,3) significant lager dan in Hilversum als geheel. Tabel 7.2 laat zien dat inwoners van beide wijken minder vaak dan gemiddeld in de gemeente extra sloten of grendels hebben (respectievelijk: 41% en 53%). Inwoners van Centrum hebben daarnaast minder vaak dan gemiddeld buitenverlichting met sensor (25%), een alarminstallatie (10%) en een sticker van het politiekeurmerk Veilig Wonen (9%). Inwoners van Noordoost beschikken minder vaak over camerabewaking (16%).

De somscore voor preventieve maatregelen in en rondom huis is significant hoger in Noordwest (2,2) en Zuidoost (2,0) dan gemiddeld in de gemeente. Inwoners van beide wijken maken vaker dan gemiddeld gebruik van de volgende preventieve maatregelen: extra sloten of grendels, alarminstallatie, camerabewaking en het politiekeurmerk Veilig Wonen. Inwoners van Noordwest hebben daarnaast vaker dan gemiddeld buitenverlichting met sensor (62%).

Ten opzichte van 2021 maken inwoners van Noordwest, Zuidwest en Oost vaker gebruik van camerabewaking als preventieve maatregel dan gemiddeld.

Tabel 7.2 – Preventieve maatregelen thuis, per wijk (percentage aanwezig)

	Extra sloten of grendels	Luiken of rolluiken	Buiten- verlichting met sensor	Alarm- installatie	Camera- bewaking	Politiekeur- merk Veilig Wonen
Centrum	41%	13%	25%	10%	17%	5%
Noordwest	66%	10%	62%	36%	34%	16%
Zuidwest	65%	7%	43%	7%	20%	12%
Zuid	70%	10%	46%	10%	15%	4%
Zuidoost	69%	13%	50%	28%	27%	14%
Oost	56%	11%	45%	11%	27%	9%
Noordoost	53%	9%	39%	12%	16%	8%
Hilversumse Meent	67%	11%	51%	12%	19%	17%
Hilversum	60%	10%	44%	14%	22%	9%

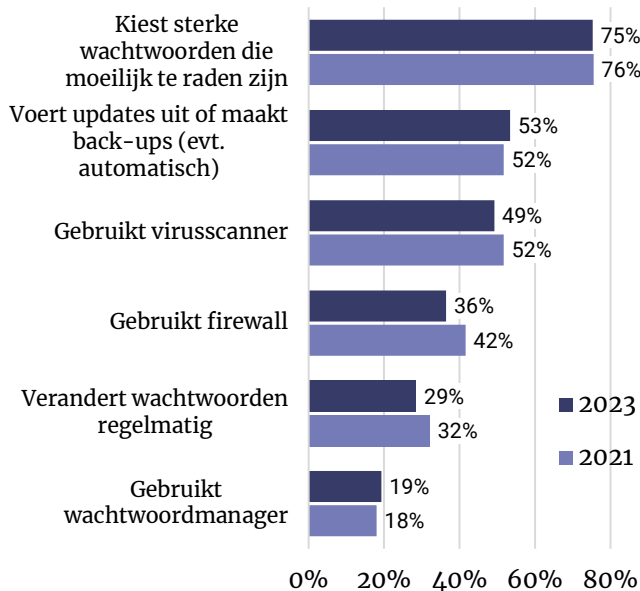
7.3 Online preventie

Inwoners konden ook aangeven welke maatregelen zij nemen om hun digitale gegevens te beschermen. Hiervoor zijn zes verschillende soorten maatregelen voorgelegd (Figuur 7.7) Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore berekend voor ‘online preventie’ (Figuur 7.8).

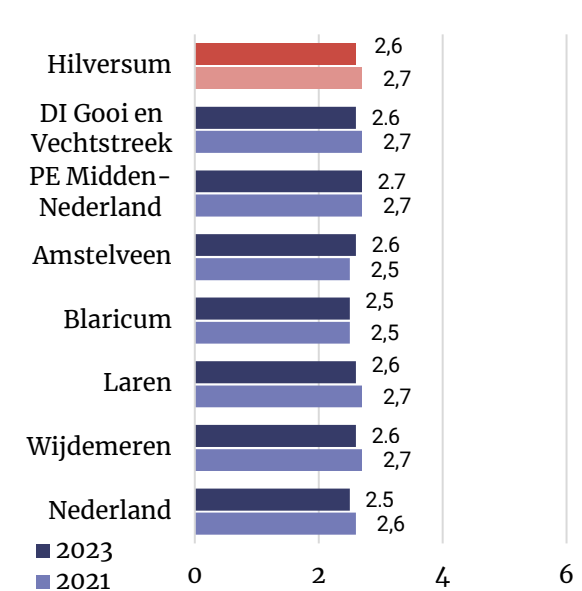

De somscore ‘online preventie’ geeft het gemiddelde aantal aanwezige maatregelen voor de bescherming van digitale gegevens weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.7 - Online preventie (percentage gebruikt)

Figuur 7.8 - Online preventie (somscore 0-6)

Hilversum heeft een somscore van 2,6 op online preventiemaatregelen. Driekwart van de inwoners zegt sterke wachtwoorden te kiezen die moeilijk te raden zijn. Ruim vijf op de tien (53%) voeren updates uit of maken back-ups, en ongeveer de helft maakt gebruik van een virusscanner (49%). Minder vaak gebruikte maatregelen om digitale gegevens te beschermen zijn een firewall (36%), het regelmatig veranderen van wachtwoorden (29%) en het gebruik van een wachtwoordmanager (19%).

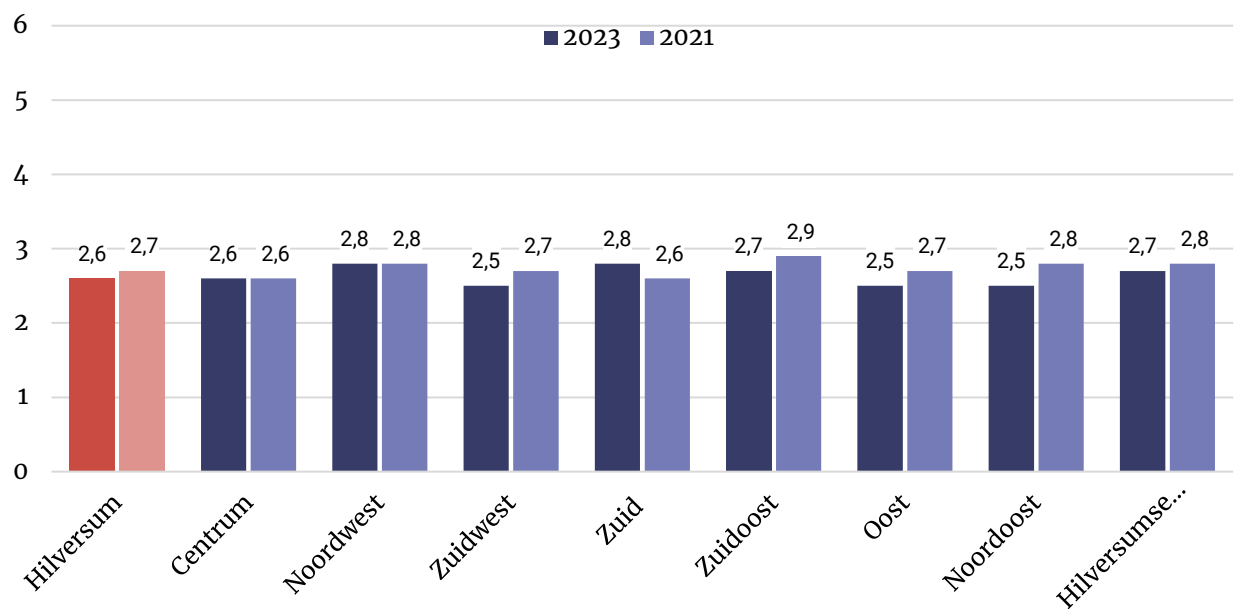
De somscore voor online preventiemaatregelen daalde ten opzichte van 2021, maar wijkt niet significant af. Wel veranderden inwoners van Hilversum ten opzichte van 2021 minder vaak hun wachtwoord en gebruikten zij minder vaak een firewall (van 42% naar 36%).

De somscore voor online preventie is in Hilversum significant hoger dan het landelijke gemiddelde (2,5). Inwoners van Hilversum gebruiken vaker sterke wachtwoorden en een wachtwoordmanager dan gemiddeld in Nederland (respectievelijk: 73% en 17%). De somscore voor online preventie is in Hilversum vergelijkbaar met de referentiegemeenten.

2,6 is de somscore in Hilversum voor online preventie. Dit is hoger dan het landelijke gemiddelde.

Figuur 7.9 - Online preventie per wijk (somscore 0-6)

De somscore voor online preventie is in Zuid significant hoger dan gemiddeld in de gemeente. In deze wijk betreft de somscore een 2,8. Inwoners van Zuid maken vaker gebruik van een virusscanner dan gemiddeld (58%).

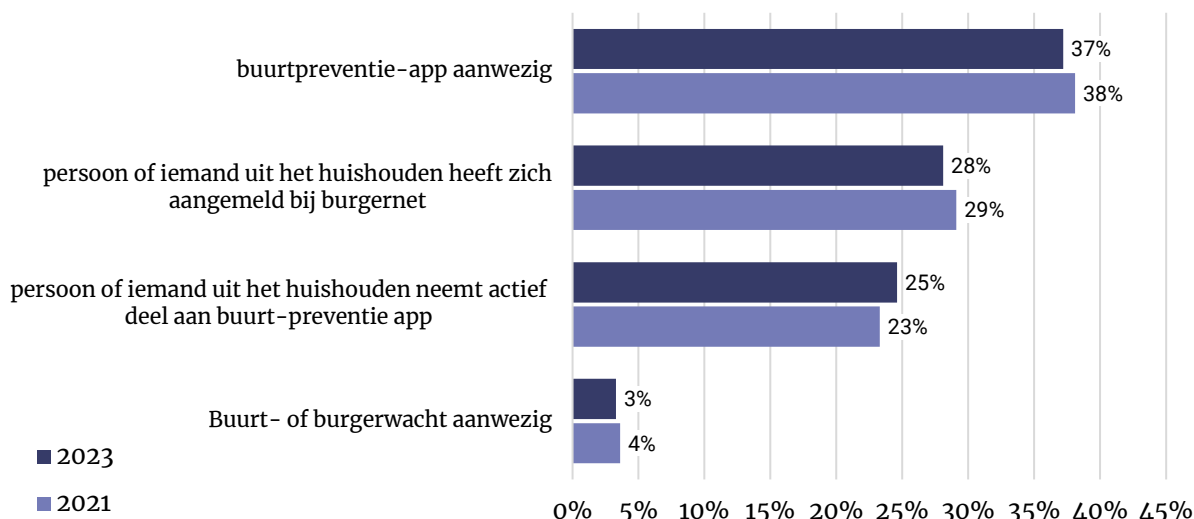
Tabel 7.3 – Online preventie per wijk (percentage gebruikt)

	Sterk, moeilijk te raden wachtwoord	Wachtwoord regelmatig veranderen	Gebruik wachtwoord- manager	Gebruik virusscanner	Gebruik firewall	Updates uitvoeren of back-ups maken
Centrum	81%	24%	23%	46%	35%	54%
Noordwest	75%	30%	19%	54%	46%	56%
Zuidwest	76%	24%	15%	46%	35%	50%
Zuid	80%	28%	19%	58%	39%	58%
Zuidoost	69%	30%	20%	51%	40%	59%
Oost	74%	33%	18%	43%	33%	50%
Noordoost	73%	29%	20%	45%	30%	49%
Hilversumse Meent	71%	25%	20%	57%	43%	54%
Hilversum	75%	29%	19%	49%	36%	53%

7.4 Buurtpreventie

In de Veiligheidsmonitor zit ook een vragenblok over verschillende vormen van buurtpreventie. Inwoners van de gemeente Hilversum kunnen aangeven of er buurt- of burgerwacht en/of WhatsApp buurtpreventie aanwezig is en of er iemand uit het huishouden actief deelneemt aan een buurtpreventie-app of zich heeft aangemeld bij Burgernet (Figuur 7.10).

Figuur 7.10 - Buurtpreventie (percentage)

Bijna vier op de tien Hilversummers zeggen dat er een WhatsApp-buurtpreventie in de buurt aanwezig is (37%). Ruim een kwart van de inwoners geeft aan dat zichzelf of iemand anders van het huishouden actief aan deze buurtapp deelneemt. Een iets groter percentage heeft zich aangemeld bij Burgernet, een landelijk communicatienetwerk dat burgers via telefoon, e-mail of app betreft bij het politiewerk (28%). In 3 procent van de gevallen is er een buurt- of burgerwacht in de buurt aanwezig.

Op wijkniveau scoren Centrum en Noordoost lager op de aanwezigheid en het gebruik van voorzieningen voor buurtpreventie dan gemiddeld in de gemeente. In Centrum is minder vaak een WhatsApp-buurtpreventie aanwezig. Zowel in Centrum, als in Noordoost zijn er minder aanmeldingen voor buurtpreventie en Burgernet. Aanmeldingen voor Burgernet zijn in Noordoost lager dan in 2021 (van 33% naar 29%). De wijken Zuidwest en Hilversumse Meent scoren daarentegen hoger op buurtpreventie dan gemiddeld in de gemeente (op drie van de vier voorzieningen). Zo hebben meer inwoners in Hilversumse Meent WhatsApp-buurtpreventie, bijna zeven op de tien geven dit aan (68%).

Tabel 7.4 - Buurtpreventie per wijk (percentage aanwezig of percentage deelname)

	Heeft WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij Burgernet	Heeft buurt- of burgerwacht
Centrum	20%	13%	21%	3%
Noordwest	48%	35%	26%	3%
Zuidwest	48%	30%	37%	5%
Zuid	35%	24%	33%	3%
Zuidoost	43%	30%	28%	1%
Oost	33%	24%	29%	5%
Noordoost	33%	18%	19%	2%
Hilversumse Meent	68%	37%	32%	7%
Hilversum	37%	25%	28%	3%

Burgers en politie

8 Burgers en politie

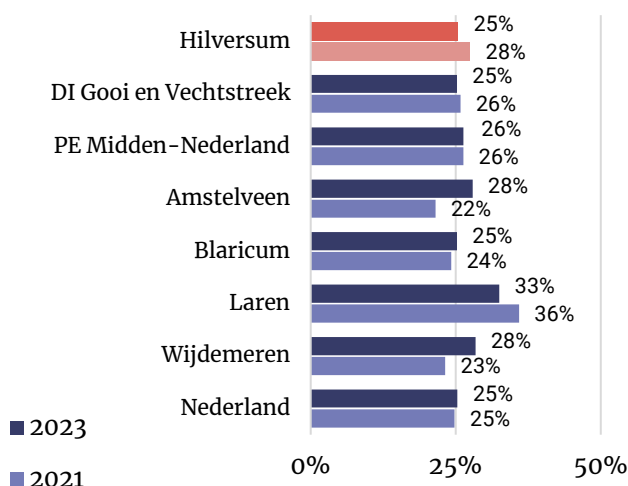
In dit hoofdstuk staat tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (par. 8.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 8.2) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 8.3).

8.1 Contacten burgers met politie

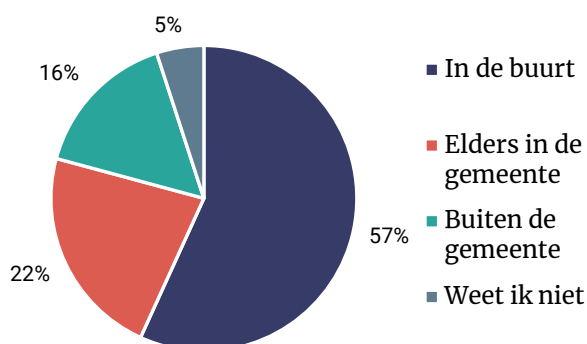
Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Hilversum met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 8.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in vergelijking met de referentiegebieden. In Figuur 8.2 wordt voor het laatste contact met de politie getoond of dat in de buurt, elders in de gemeente of buiten de gemeente was.

Figuur 8.1 - Contact met de politie

Figuur 8.2 - contact met de politie (basis: inwoners die contact met de politie hebben gehad)

Een kwart van de Hilversummers heeft in de afgelopen twaalf maanden contact gehad met de politie. Dat is vergelijkbaar met 2021. Van de inwoners die contact hadden met de politie had het grootste deel, 57 procent, het laatste contact met de politie in de eigen buurt. Iets meer twee op de tien hadden het laatste contact met de politie elders in de eigen gemeente (22%). Voor een op de zes inwoners vond het laatste contact met de politie plaats buiten de gemeente (16%).

Het contact met de politie in de afgelopen twaalf maanden is in Hilversum vergelijkbaar met de referentiegebieden. In Hilversum hadden inwoners minder vaak contact met de politie dan in Amstelveen (28%), Laren (33%) en Wijdmeren (28%).

In Hilversum was het laatste contact met de politie minder vaak in de eigen buurt dan in Amstelveen (65%) en minder vaak buiten de gemeente dan in Laren (20%) en Wijdmeren (26%). Het laatste contact met de politie was in Hilversum juist vaker in de eigen gemeente dan in de voornoemde referentiegemeenten.

Tabel 8.1 gaat verder in op het contact dat inwoners van Hilversum hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad en op wiens initiatief? Van de inwoners die contact hebben gehad met de politie geven bijna zes op de tien aan dat het laatste contact ging om een aangifte of melding (57%). Bij drie op de tien inwoners ging het om andere contacten (29%), in een op de zeven gevallen was er contact over een bekeuring of waarschuwing (14%). Andere contacten met de politie zijn ten opzichte van 2021 toegenomen van 10 procent naar 29 procent. Ruim vijf van de zes contacten met de politie vonden plaats op initiatief van de inwoner. In de overige gevallen lag het initiatief bij de politie.

Tabel 8.1 – Reden en initiatief contact (basis: inwoners die contact met politie hebben gehad)

REDEN CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%
Bekeuring of waarschuwing	14%	Politie	15%
Aangifte of melding	57%	Burger	85%
Andere contacten	29%		

Tevredenheid

Aan de inwoners van Hilversum is ook gevraagd of zij tevreden zijn over hun laatste contact met de politie. Van de inwoners van Hilversum die contact hadden met de politie zijn zeven op de tien (zeer) tevreden over het laatste contact. De tevredenheid over het contact met de politie is in Hilversum vergelijkbaar met de referentiegebieden. In Hilversum zijn de inwoners minder vaak tevreden over het contact met de politie dan in Amstelveen (73%) en Laren (75%). Daarentegen is de tevredenheid in Hilversum juist hoger dan in Wijdmeren (65%).

70% van de bewoners is tevreden over het contact met de politie.

Inwoners die minder tevreden waren konden aangeven wat hiervoor de redenen waren. Hieruit komt een top-3 van redenen voor ontevredenheid over contact met de politie. (*) Waarnemingen zijn gebaseerd op minder dan vijftig waarnemingen.

Nr. 1:
45%*

1. Problemen niet
opgelost

Nr. 2:
42%*

2. Politie nam mij niet
serieus of was niet
geïnteresseerd

Nr. 3:
26%*

3. Politie liet me te
lang wachten, was te
laat of kwam niet

Tabel 8.2 - Belangrijkste redenen voor ontevredenheid contact met politie per wijk

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Centrum	Politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd 61%*	Achteraf niet/onvoldoende op de hoogte gehouden 23%*	Andere reden 16%*
Noordwest	Andere reden 69%*	Politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet; politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd beide 31%*	----
Zuidwest	Politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet 69%*	Problemen niet opgelost 60%*	Achteraf niet/onvoldoende op de hoogte gehouden 29%*
Zuid	Problemen niet opgelost 54%*	Politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd 47%*	Politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet 31%*
Zuidoost	Politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd 56%*	Problemen niet opgelost 52%*	Andere reden 36%*
Oost	Problemen niet opgelost 56%*	Politie gaf onvoldoende informatie 42%*	Politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet 23%*
Noordoost	Problemen niet opgelost 71%*	politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd 46%*	Politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet 19%*
Hilversumse Meent	Politie discrimineerde 100%*	Politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd 64%*	----

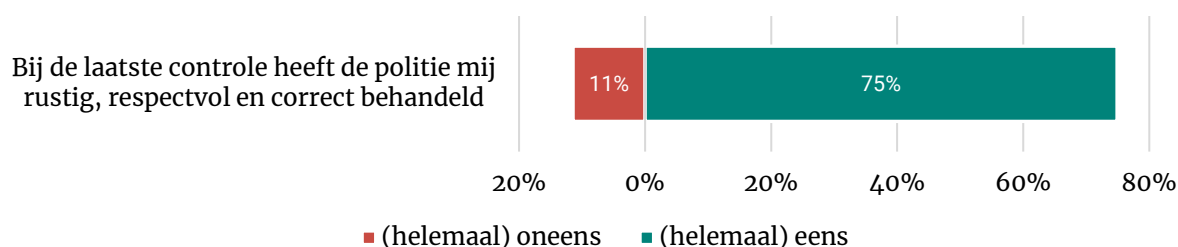
(*) Gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen.

8.2 Controle door de politie

In de Veiligheidsmonitor 2023 is voor het eerst aan inwoners gevraagd of zij in de afgelopen twaalf maanden zijn gecontroleerd door de politie. In de gemeente Hilversum is dit het geval voor 7 procent van de inwoners. Aan deze groep inwoners is vervolgens de volgende uitspraak voorgelegd: 'bij de laatste controle heeft de politie mij rustig, respectvol en correct behandeld' (Figuur 8.3).

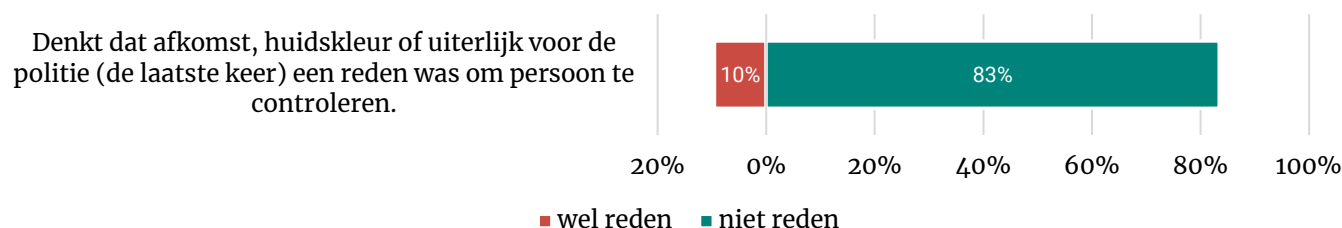
In Hilversum geeft 75 procent van de inwoners die in het afgelopen jaar zijn gecontroleerd door de politie aan dat zij het (helemaal) eens zijn met deze stelling.

Figuur 8.3 - Controle door de politie (basis: inwoners die zijn gecontroleerd door de politie)

Aan de groep inwoners die in de afgelopen twaalf maanden is gecontroleerd door de politie, is ook gevraagd of zij denken dat hun afkomst, huidskleur of uiterlijk voor de politie (bij de laatste controle) een reden was om hen te controleren. Bij deze vraag gaf 10 procent van de gecontroleerde inwoners aan dat zij vermoedden dat dit het geval was (Figuur 8.4).

Figuur 8.4 - Reden voor controle door de politie (basis: inwoners die zijn gecontroleerd door de politie)

8.3 Functioneren politie in de buurt

Allereerst is inwoners gevraagd een algemeen oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners gevraagd naar hun oordeel over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Ten slotte zijn een aantal stellingen voorgelegd die verder inzoomen op het functioneren van de politie in de woonbuurt.

Tevredenheid

Aan de inwoners van Hilversum is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt en over de zichtbaarheid van de politie in de buurt.

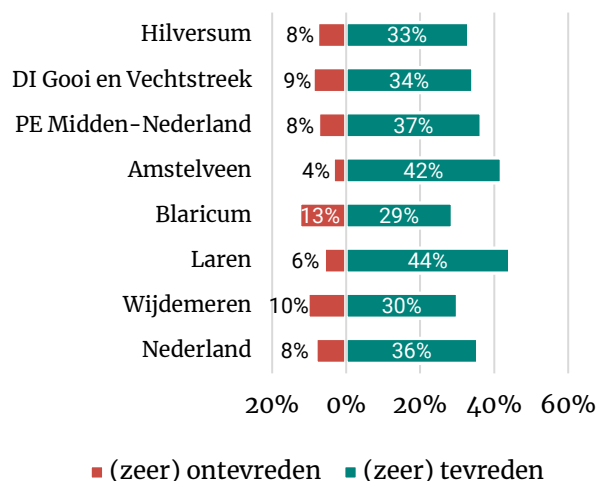
Figuur 8.5 en Figuur 8.6 geven dit weer op gemeenteniveau, in Figuur 8.7 en Figuur 8.8 staat de tevredenheid over het functioneren en de zichtbaarheid van de politie per wijk.

Een derde van de inwoners van Hilversum is (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt. Bijna een op de tien is (zeer) ontevreden (8%). De tevredenheid over hoe de politie functioneert in de buurt is in Hilversum significant lager dan in de politie-eenheid Midden-Nederland (37%) en Nederland (36%). Gekeken naar de referentiegemeenten zijn inwoners van Hilversum minder vaak tevreden over het optreden van de politie dan in Amstelveen (42%) en Laren (44%). Daarentegen is de tevredenheid in Hilversum juist hoger dan in Blaricum (29%) en Wijdmeren (30%).

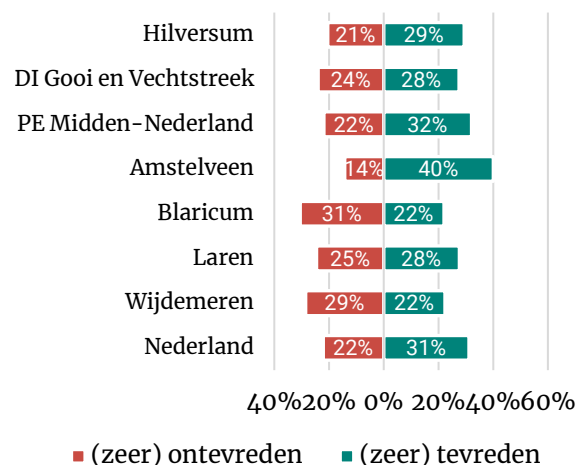
Drie op de tien inwoners van Hilversum zijn (zeer) tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt (29%). Twee op de tien inwoners zijn juist (zeer) ontevreden (21%). De ontevredenheid over de zichtbaarheid van de politie in de buurt is lager dan in 2021 (van 24% naar 21%).

De tevredenheid over de zichtbaarheid van de politie in de buurt is in Hilversum significant hoger dan in het district Gooi en Vechtstreek (28%), en juist lager dan in de politie-eenheid Midden-Nederland (32%). Inwoners van Hilversum zijn vaker tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt dan in Blaricum en Wijdmeren (beide: 22%). De tevredenheid over de zichtbaarheid is daarentegen in Hilversum lager dan in Amstelveen (40%).

Figuur 8.5 - Oordeel over functioneren politie buurt

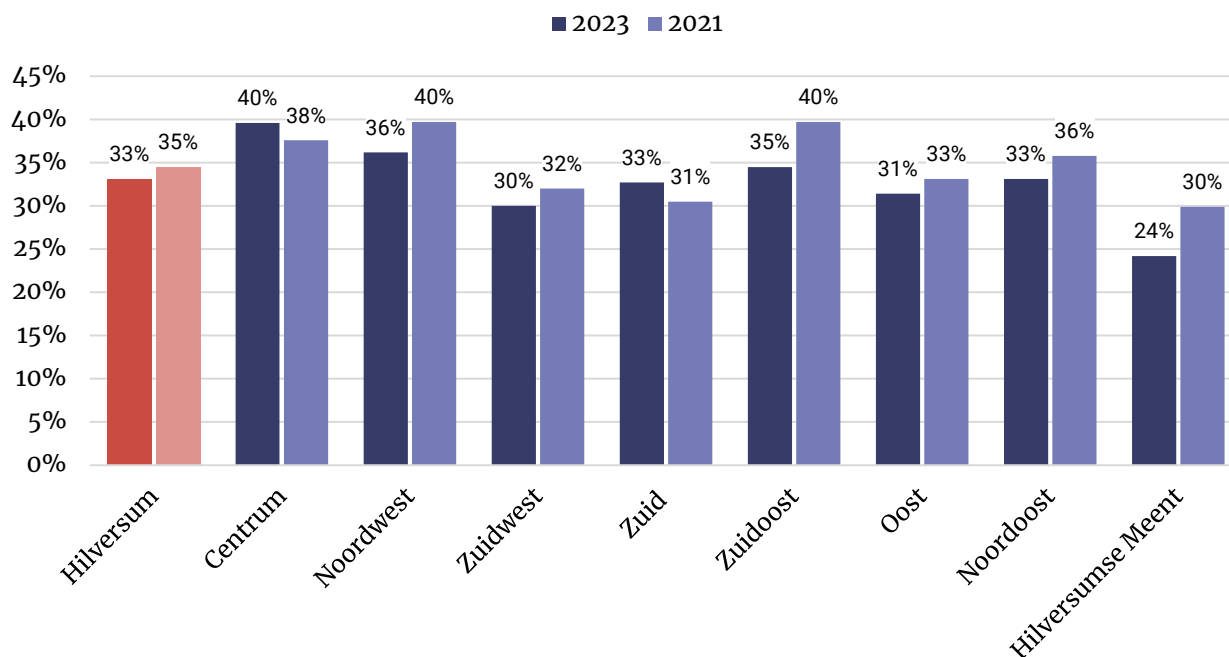

Figuur 8.6 - Oordeel over zichtbaarheid politie buurt

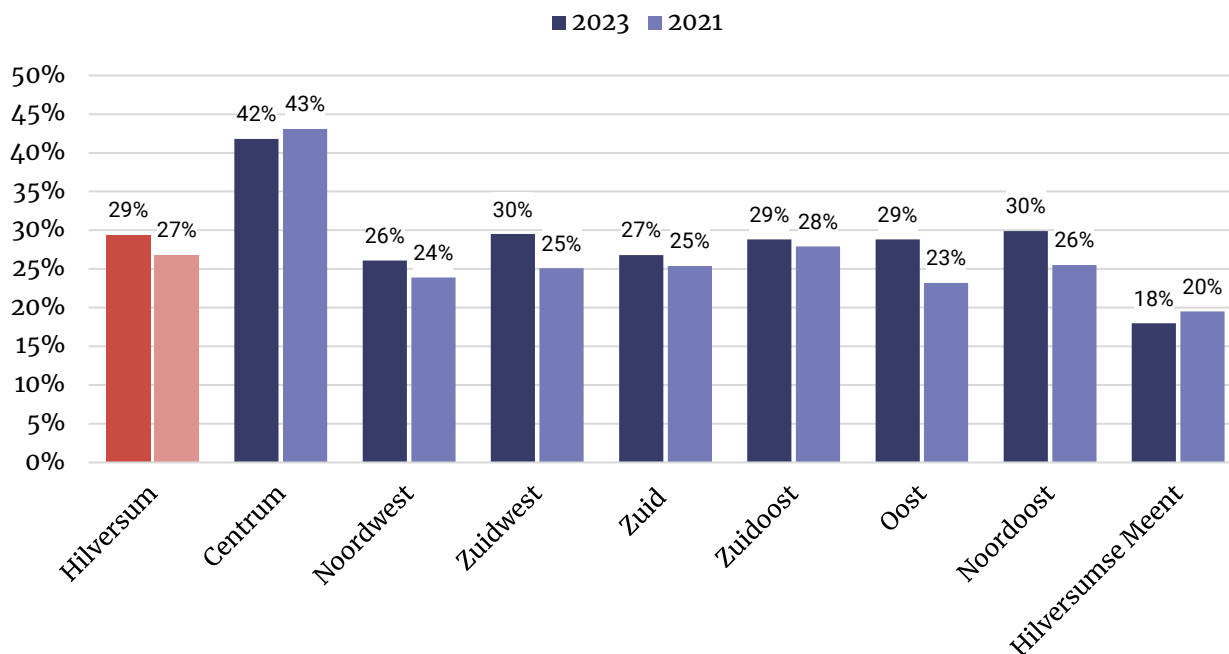
Op wijkniveau zijn inwoners van Centrum vaker (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in hun buurt dan gemiddeld in de gemeente (40%). De tevredenheid over het functioneren van de politie is in Hilversumse Meent juist significant lager dan gemiddeld (33%). Er zijn geen significante verschillen zichtbaar tussen 2021 en 2023.

Figuur 8.7 - Tevredenheid over functioneren politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Inwoners van Centrum zijn eveneens vaker (zeer) tevreden over de zichtbaarheid van de politie in hun buurt dan gemiddeld (42%). De tevredenheid over de zichtbaarheid van de politie is in Hilversumse Meent ook significant lager dan gemiddeld (18%). Er zijn geen significante verschillen zichtbaar tussen 2021 en 2023.

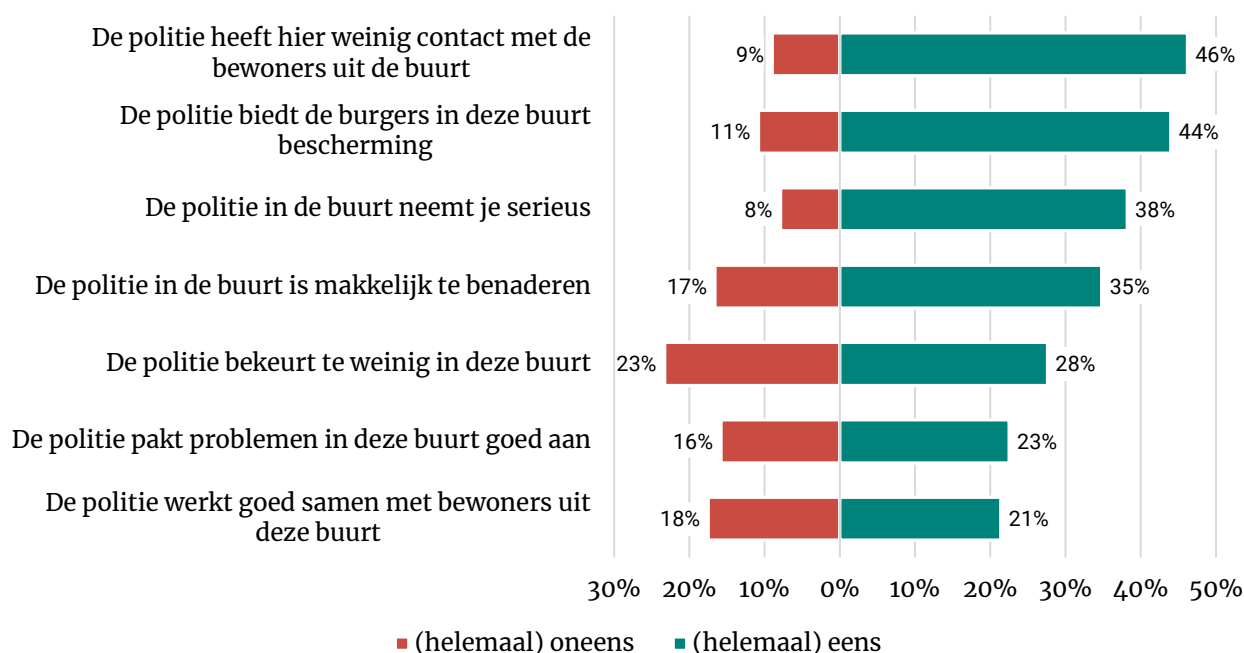
Figuur 8.8 - Tevredenheid over zichtbaarheid politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Functioneren van de politie

Daarnaast is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 8.9 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens of (helemaal) oneens is met de stellingen.

Figuur 8.9 - Stellingen over functioneren politie in de buurt (basis: inwoners met oordeel over functioneren)

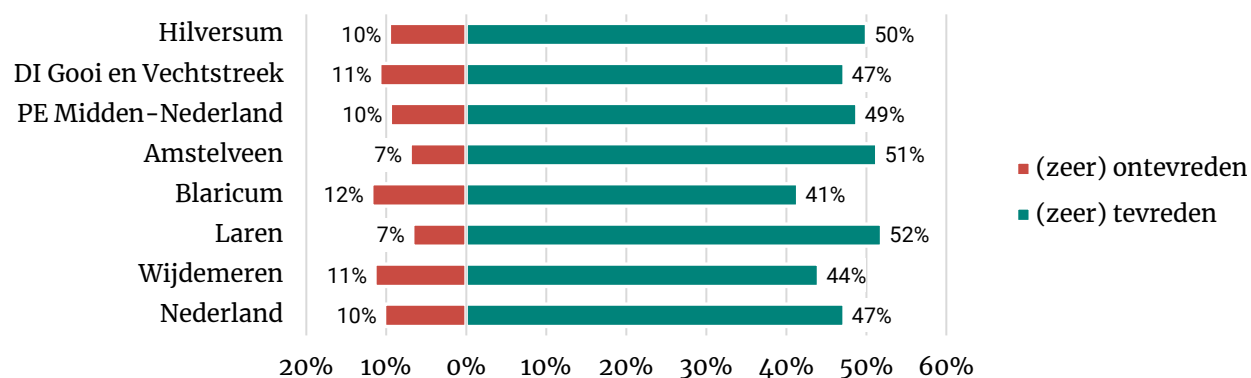
Bijna de helft van de inwoners van Hilversum met een oordeel over het functioneren van de politie (46%) is het er (helemaal) mee eens dat de politie weinig contact heeft met de bewoners uit de buurt. Een vergelijkbaar aandeel onderschrijft de stelling dat de politie de burger bescherming biedt (44%). Inwoners van Hilversum vinden het minst vaak dat de politie goed samenwerkt met de bewoners uit de buurt, twee op de tien geven dit aan; 18 procent is het (helemaal) oneens met deze stelling.

8.4 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Hilversum is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (Figuur 8.10).

De helft van de inwoners in Hilversum zijn (zeer) tevreden over het algemeen functioneren van de politie, een op de tien (10%) is (zeer) ontevreden. De tevredenheid over het algemeen functioneren van de politie is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Gekeken naar de referentiegemeenten zijn inwoners van Hilversum vaker (heel) tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen dan in Blaricum (41%) en Wijdmeren (44%).

Figuur 8.10 - Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor

9 Bijlage - Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor

Deze samenvatting van trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

9.1 Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor

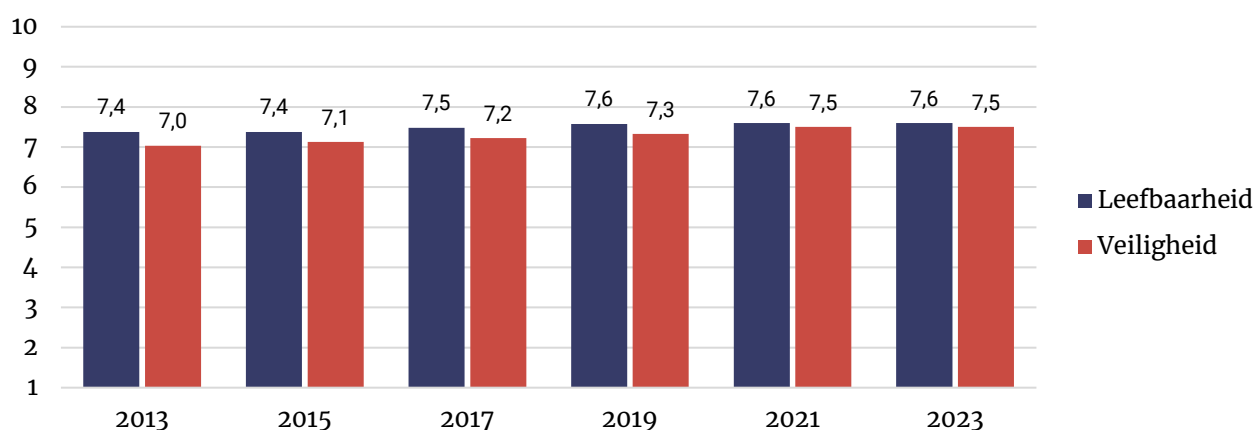
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage worden de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor samengevat. Deze trends staan uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage ([CBS, 2024](#)).

Beoordeling leefbaarheid en veiligheid

Het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt liet tot en met 2021 een stijgende trend zien. Gemiddeld werden Nederlanders steeds positiever over hoe veilig wonen het is in de buurt. Tussen 2021 en 2023 is de waardering voor de veiligheid in de buurt gestabiliseerd. In beide jaren ligt het gemiddelde rapportcijfer op 7,5 (CBS, p. 16).

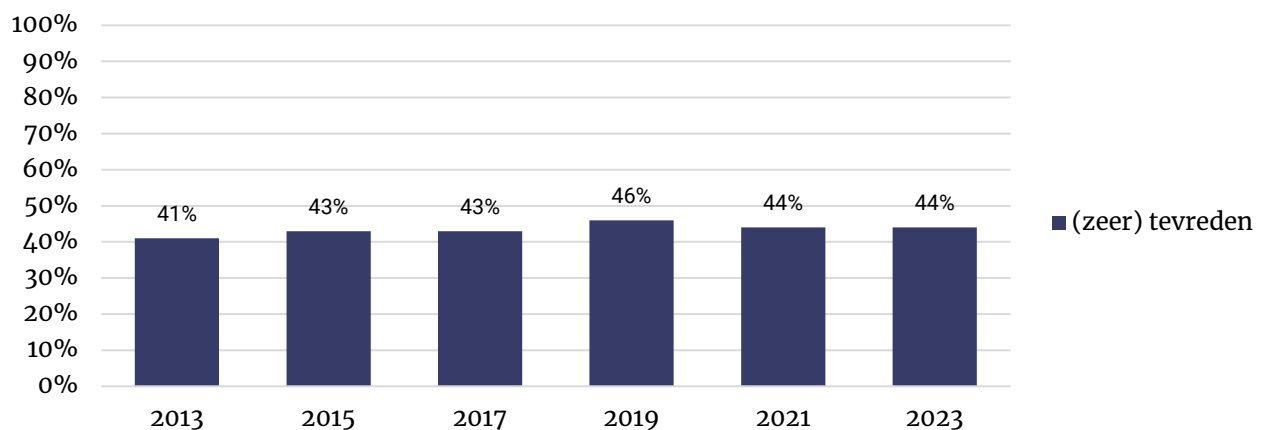
Het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt liet in de periode 2015–2019 eveneens een (lichte) stijgende trend zien. Vanaf 2019 is sprake van een stabilisatie. Nederlanders beoordelen de leefbaarheid van hun woonbuurt in 2019, 2021 en 2023 gemiddeld met het rapportcijfer 7,6 (p. 94).

Figuur 9.1 - Rapportcijfers leefbaarheid en veiligheid woonbuurt, trend 2013-2023

De mate van tevredenheid die Nederlanders ervaren over het functioneren van de gemeente wat betreft haar aanpak van leefbaarheid en veiligheid is in 2023 niet veranderd ten opzichte van 2021 en ligt op 44 procent dat (zeer) tevreden is. Tot en met 2019 was er sprake van een positieve trend wat betreft het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over hoe de eigen gemeente functioneert op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. In 2013 gaf 41 procent van de Nederlanders aan (zeer) tevreden te zijn over dit functioneren, terwijl in 2019 de gemiddelde tevredenheid op 46 procent lag.

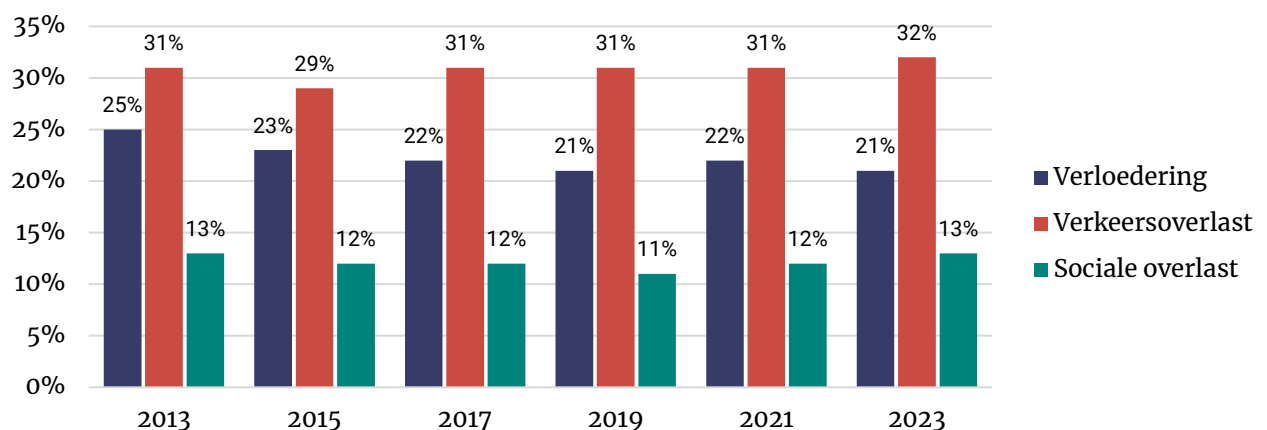
Figuur 9.2 – Oordeel functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid, trend 2013-2023

Overlast

In 2023 heeft 45 procent van de Nederlanders zelf veel overlast ervaren van één of meerdere vormen van overlast die voor kunnen komen in de woonbuurt. Dit is vergelijkbaar met 2021. In 2023 is er sprake van een lichte toename van de ervaren sociale overlast ten opzichte van 2021. Ook tussen 2019 en 2021 nam sociale overlast al toe. Het aandeel Nederlanders dat veel sociale overlast ervaart in de woonbuurt ligt nu weer op het niveau van 2013 (13%). De ervaren verkeersoverlast is over de gehele periode 2013-2023 nagenoeg gelijk gebleven. De ervaren fysieke verloedering is in 2023 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2021 (21% tegenover 22%), maar ligt lager dan 10 jaar geleden (toen 25%).

Figuur 9.3 - Ervaren overlast in de buurt, trend 2013-2023

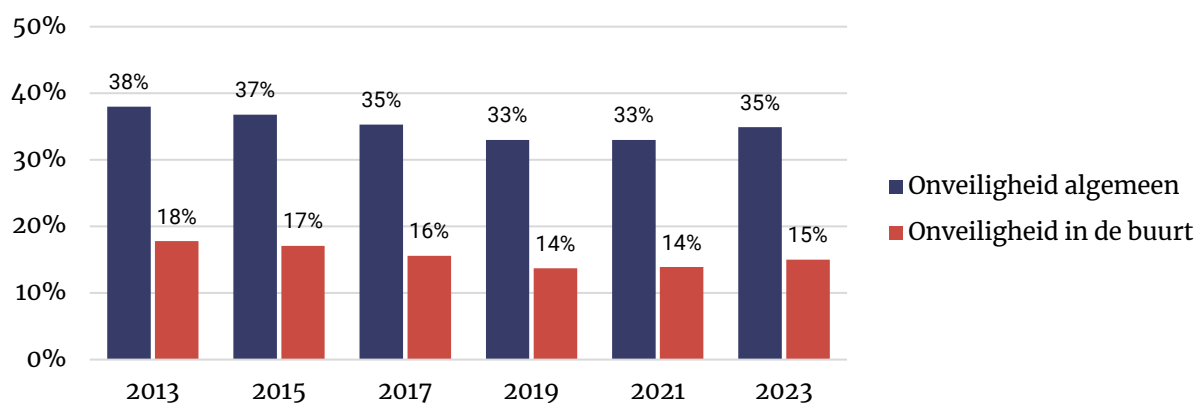
Veiligheidsbeleving

In 2023 geeft 15 procent van de Nederlanders aan zich weleens onveilig te voelen in de eigen buurt (p. 27). Dit betreft een stijging ten opzichte van 2021, toen dit aandeel 14 procent bedroeg. In de periode 2013 en 2019 was er sprake van een afname in de onveiligheidsgevoelens van Nederlanders in de eigen buurt (van 18% naar 14%).

In de Veiligheidsmonitor wordt naast de veiligheidsbeleving in de buurt ook gevraagd naar de veiligheidsbeleving van Nederlanders in algemene zin. Meer dan een derde van de Nederlanders (35%) geeft aan dat zij zich in het algemeen weleens onveilig voelen. Dit aandeel is hiermee ruim twee keer zo groot als het aandeel dat zich weleens onveilig voelt in de eigen buurt (p. 27). In 2021 gaf 33 procent van de Nederlanders aan zich weleens onveilig te voelen in algemene zin. Het aandeel Nederlanders met algemene onveiligheidsgevoelens ligt in 2023 dus hoger dan in 2021, maar lager dan in 2013 (toen 38%).

Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt ligt voor zowel de veiligheidsbeleving in de eigen buurt als in algemene zin op 2 procent. Voor de algemene veiligheidsbeleving is dit een stabilisatie, bij de veiligheidsbeleving in de buurt is er sprake van een lichte stijging ten opzichte van 2021 (p. 27).

Figuur 9.4 – Onveiligheidsgevoel, trend 2013-2023

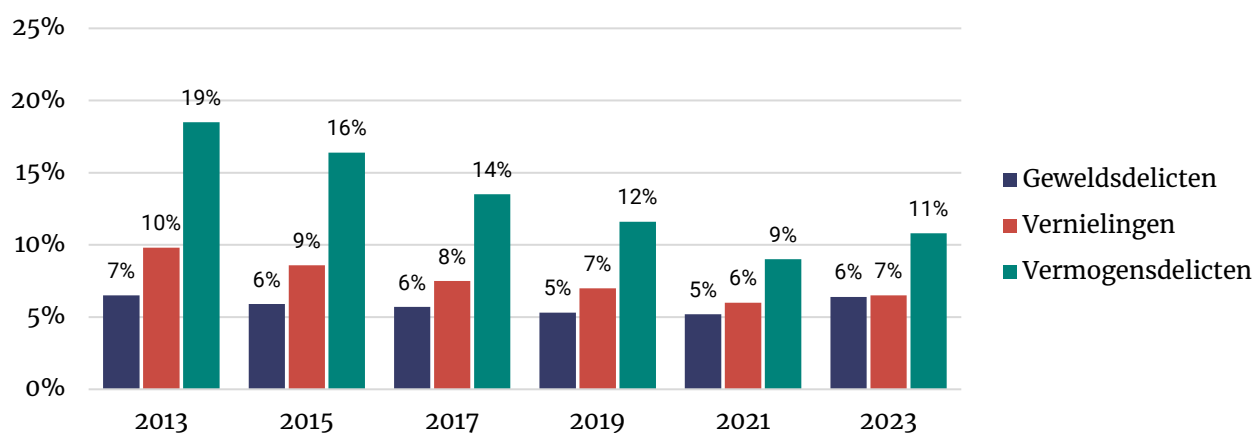

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

In totaal is een op de vijf Nederlanders (20%) in 2023 slachtoffer geworden van een of meerdere vormen van traditionele criminaliteit (gewelddelicten, vermogensdelicten of vernielingen). Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van 2021, toen het totale slachtofferschap 17 procent bedroeg (p. 36). Net zoals in eerdere jaren kwamen vermogensdelicten het vaakst voor (gestegen van 9% naar 11%), gevolgd door vernielingen (gestegen van 6% naar 7%) en gewelddelicten (gestegen van 5% naar 6%). De stijging is relatief het sterkst bij gewelddelicten (p. 38). Tussen 2013 en 2021 vertoonden vermogensdelicten en vandalismedelicten nog een dalende trend. Het slachtofferschap gewelddelicten ligt in 2023 weer op het niveau van 2015 en 2017 (6%).

Een slachtoffer van traditionele criminaliteit kan bij de politie melding of aangifte doen van het delict. In 2023 is 33 procent van alle ondervonden delicten traditionele criminaliteit bij de politie gemeld en van 27 procent werd aangifte gedaan (p. 45). Deze percentages zijn lager dan in 2021 toen 35 procent van alle delicten werd gemeld en van 29 procent aangifte werd gedaan. In 2021 was de aangiftebereidheid na een lange periode van daling (2013-2019) toegenomen. Deze stijging zet in 2023 dus niet door.

Figuur 9.5 - Persoonlijk slachtofferschap traditionele criminaliteit, trend 2013-2023

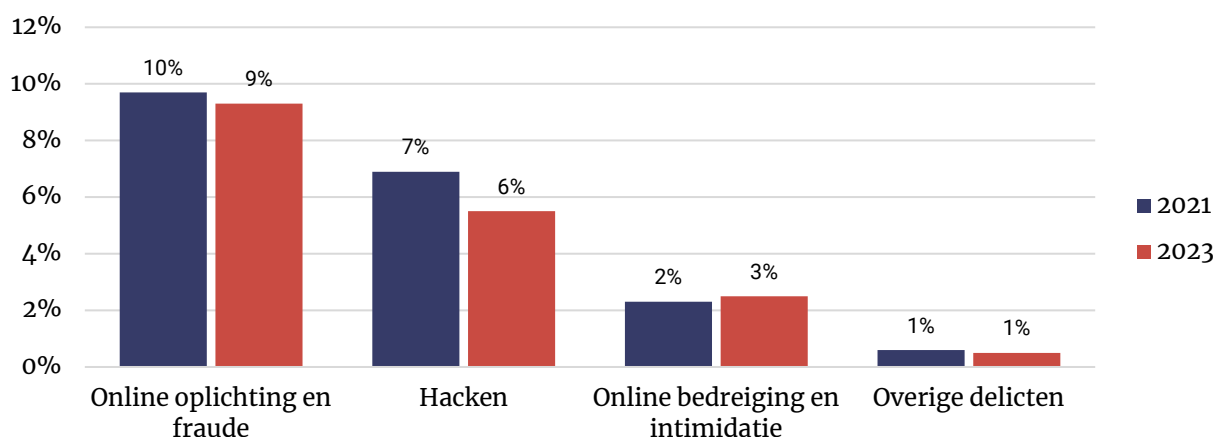
Online criminaliteit

In 2023 is 16 procent van de Nederlanders slachtoffer geworden van online criminaliteit (p. 48). Het slachtofferschap is hiermee afgenomen ten opzichte van 2021 (daling van 17% naar 16%). De daling is met name zichtbaar bij slachtofferschap hacken (van 7% naar 6%).

Aangezien de vragen gericht op online criminaliteit in de Veiligheidsmonitor 2021 grondig zijn veranderd ten opzichte van eerdere edities, kunnen de percentages slachtofferschap niet worden vergeleken met de metingen voor 2021. In de landelijke rapportage voor de Veiligheidsmonitor 2021 ([CBS, 2022](#)) is een benadering gedaan van de ontwikkeling tussen 2013 en 2021. Hieruit blijkt dat online criminaliteit tussen 2013 en 2021 een stijgende lijn vertoont. De toename was vooral duidelijk vanaf 2018 en het sterkst bij aankoopfraude. Maar tussen 2021 en 2023 was er dus sprake van een daling.

Van alle slachtoffers van online criminaliteit heeft 46 procent bij een instantie gemeld wat hen is overkomen, 17 procent heeft aangifte gedaan bij de politie. Een melding bij online pesten, stalken en shamesexting kan ook gedaan zijn bij familie, vrienden, op school of op het werk. In het geval van online bedreiging gaat het uitsluitend om melding bij de politie.

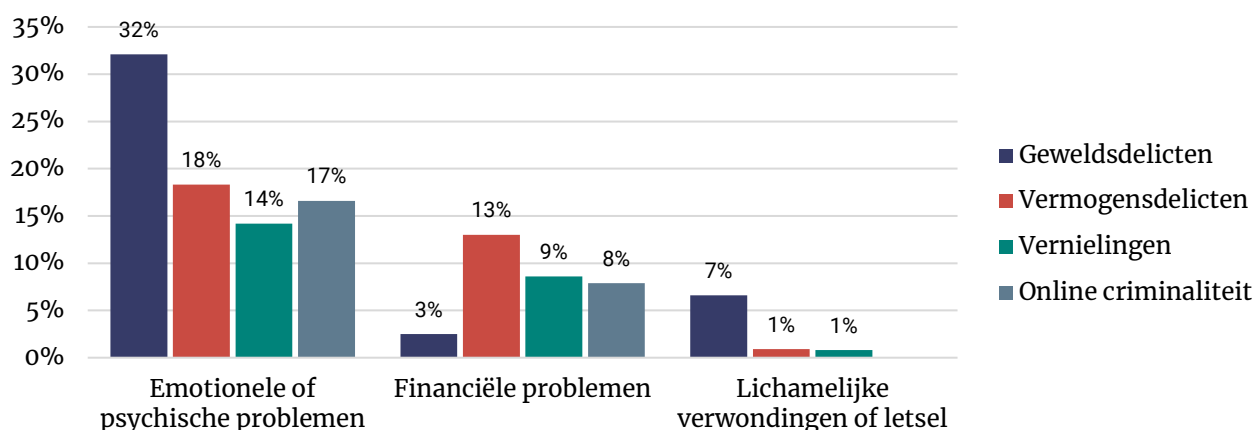
Figuur 9.6 - Persoonlijk slachtofferschap online criminaliteit, ontwikkeling 2021-2023

Gevolgen van criminaliteit

Meer dan een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit (28%) en een vijfde van de slachtoffers van online criminaliteit (21%) geeft aan emotionele, lichamelijk of financiële problemen te ondervinden als gevolg van het delict waar zij slachtoffer van zijn geworden (CBS, 2024, p. 43). Gewelddelicten leidden het vaakst tot één van deze gevolgen (35%). Net als in 2021 kwamen emotionele of psychische problemen het vaakst voor: 22 procent van de slachtoffers kreeg hier mee te maken. Bij alle type delicten ondervonden slachtoffers het vaakst emotionele of psychische problemen. Er zitten grote verschillen in de gevolgen tussen type online criminaliteit. Bij phishing is het percentage inwoners dat financieel in de problemen komt het grootst. Hacken en aankoopfraude bezorgen slachtoffers het minst vaak problemen.

Figuur 9.7 – Gevolgen criminaliteit naar type delict, 2023

Preventie

Het preventieve gedrag van inwoners varieert tussen meer en minder verstedelijkte gebieden. In stedelijke buurten nemen inwoners minder voorzorgsmaatregelen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit, bijvoorbeeld 's avonds licht laten branden bij afwezigheid, dan in niet-stedelijke buurten, zoals op het platteland (p. 72). Een soortgelijk patroon is zichtbaar bij de voorzieningen die inwoners treffen voor het beveiligen van hun woning. In sterk stedelijke buurten heeft bijvoorbeeld 28 procent van de bewoners buitenverlichting met sensor, terwijl dit aandeel in niet-stedelijke buurten op 65 procent ligt.

De mate van WhatsApp-buurtpreventie wordt groter naarmate de stedelijkheid van een gebied afneemt. Het aandeel inwoners dat zegt dat er WhatsApp-buurtpreventie aanwezig is, is in niet-stedelijke buurten 2,5 keer zo groot als in zeer stedelijke buurten, namelijk 48 procent tegenover 19 procent (p. 77). Ook de deelname aan WhatsApp-buurtpreventie wordt kleiner naarmate de stedelijkheid van een gebied toeneemt. Deze patronen komen overeen met de patronen die zichtbaar waren in 2021.

Het totale gebruik van maatregelen om digitale gegevens te beschermen is niet veranderd ten opzichte van 2021. Wel wordt het gebruik van sterke wachtwoorden en een wachtwoordmanager iets vaker gedaan, terwijl minder Nederlanders een virusscanner of firewall gebruiken (p. 78).

9.2 Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor in de resultaten uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar via Statline van CBS of Ipsos I&O.

Leefbaarheid en buurtoverlast

De tevredenheid van Nederlanders over het functioneren van de gemeentelijke aanpak van leefbaarheid en veiligheid vertoont geen duidelijke verschillen naar de mate van stedelijkheid van het gebied (p. 16). Dit was in 2021 ook het geval. In de 70.000+ -gemeenten is het percentage inwoners dat tevreden is over de gemeentelijke aanpak (42%) ook vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde (44%).

Net zoals in eerdere jaren is de zichtbaarheid van handhavers in de buurt groter in stedelijke gemeenten dan in minder stedelijke gemeenten. Ook de tevredenheid over het functioneren van gemeentelijke handhavers neemt toe naarmate een gemeente meer stedelijk is. In niet-stedelijke gemeenten is 20 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers, in zeer stedelijke gemeenten ligt dit op 27 procent (p. 20).

In gebieden die meer verstedelijkt zijn, ervaren inwoners meer buurtoverlast (p. 23). Ook het inwonertal heeft invloed op de ervaren overlast. Hoe groter de gemeente hoe meer inwoners aangeven buurtoverlast te ervaren. In de 70.000+ -gemeenten ervaart de helft van de inwoners veel buurtoverlast, terwijl het gemiddelde op 45 procent ligt (p. 26).

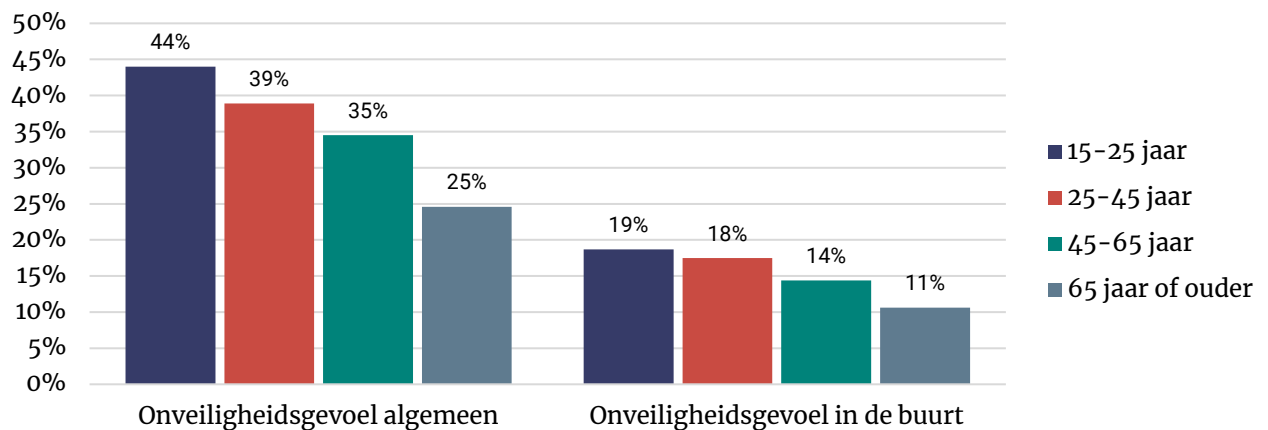
Veiligheidsbeleving

Er is sprake van verschillen in veiligheidsbeleving op basis van leeftijd (p. 28). Jongere mensen (zowel 15- tot 25-jarigen als 25- tot 45-jarigen) zeggen vaker zich onveilig te voelen dan oudere mensen (45- tot 65-jarigen, maar vooral 65-plussers). Dit geldt voor zowel veiligheidsbeleving in het algemeen als in de eigen woonbuurt. In 2019 en 2021 was er een soortgelijk patroon zichtbaar.

De veiligheidsbeleving van inwoners verschilt in Nederland ook naar geslacht: vrouwen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens dan mannen, zowel in de woonbuurt (18% tegenover 12%) als in algemene zin (44% tegenover 26%). Vrouwen in de leeftijdscategorie 15 tot 25 jaar voelen zich het vaakst onveilig. Van deze groep ervaart 25 procent weleens onveiligheidsgevoelens in de buurt, terwijl ruim zes op de tien jonge vrouwen (61%) zich weleens onveilig voelen in algemene zin (p. 29).

De mate van ervaren onveiligheidsgevoelens varieert tevens op basis van seksuele oriëntatie. Homoseksuele en biseksuele mannen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens in de buurt en in het algemeen dan heteroseksuele mannen. Vooral biseksuele vrouwen voelen zich vaak onveilig: 24 procent voelt zich weleens onveilig in de buurt en 59 procent weleens in het algemeen. Er is geen verschil tussen homoseksuele vrouwen en heteroseksuele vrouwen (p. 29).

Figuur 9.8 - Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2023

Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit verschilt naar geslacht en vooral naar leeftijd. Mannen zijn vaker slachtoffer van met name vernielingen en vermogensdelicten, van geweldsdelicten zijn mannen en vrouwen even vaak slachtoffer (p.39). Groter zijn de verschillen naar leeftijd. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen. In totaal zijn 15- tot 25-jarigen (29%) en 25- tot 45-jarigen (24%) meer dan twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (11%).

Bij online criminaliteit zijn er vrijwel geen verschillen naar geslacht (vrouwen wel vaker slachtoffer online stalking). Jongeren zijn wel vaker slachtoffer van online criminaliteit dan ouderen, maar de verschillen tussen 15- tot 25-jarigen (18%) en 65-plussers (11%) zijn kleiner dan bij traditionele criminaliteit.

Bronnen:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2022). Veiligheidsmonitor 2021, Den Haag (online publicatie). <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2022/09/veiligheidsmonitor-2021>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2024). Veiligheidsmonitor 2023, Den Haag (online publicatie). <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2024/09/veiligheidsmonitor-2023>

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802
info@ioresearch.nl
www.ioresearch.nl

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 - 308 48 00
info@ioresearch.nl
www.ioresearch.nl

